

Ms 128524

การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ

นางสาวบราลี อินทศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2563

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุมัติวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : การพัฒนาทักษะการเป่าลู่เพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิ

ผู้วิจัย : นางสาวบราลี อินทศรี

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ดร.ณัฐชัย จันทขุม)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(อาจารย์ ดร.พงศ์ธร โพธิ์พลศักดิ์)

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชิต บุญทองเถิง)

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์)

กรรมการ

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี)

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิ

ผู้วิจัย : นางสาวบราลี อินทศรี

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการเรียนการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมาน เอกพิมพ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทยวัฒน์ พันธะศรี

ปีการศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนโดยใช้แนวคิดของซูซูกิ และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของซูซูกิ (2) เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบบันทึกอนุทิน (3) เครื่องมือประเมินประสิทธิผล ได้แก่ แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการจำนวน 2 วงรอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสรุปความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า (1) การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ วงรอบที่ 1 นักเรียนมีผลประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออทั้งหมด ($\bar{X} = 12.77$, S.D.=2.25) คิดเป็นร้อยละ 85.11 และนักเรียนที่มีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 วงรอบที่ 2 นักเรียนมีผลประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออทั้งหมด ($\bar{X} = 13.03$, S.D.=2.17) คิดเป็นร้อยละ 83.55 นักเรียนที่มีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83 (2) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนโดยใช้แนวคิดของซูซูกิ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 17.63$, S.D.= 2.41) คิดเป็นร้อยละ 88.17 (3) การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.26) การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ย

เพียงอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางดนตรีได้

คำสำคัญ : ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงอ, การเรียนวิชาดนตรี, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน,แนวคิดของชูชูกิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : Development of Khlui Phiang Aw Performance Skills of Mathayom Suksa 2 Students Through the Suzuki Approach

Author : Miss Bralee Intasee

Degree : Master of Education (Curriculum and Instruction)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Assitant Professor Dr. Samarn Ekkapim
Assitant Professor Dr. Pittayawat Pantasri

Year : 2019

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to develop Khlui Phiang Aw performance skill of Mathayom Suksa 2 students through the Suzuki approach according to the criteria: 80% of students amount and to reach the criterion of 70% of measurement, (2) to examine students' achievement after learning through the Suzuki approach and, (3) to explore students' satisfaction towards the Suzuki approach. Target group were Mathayom Suksa 2 students at Phaingam Phitthayakhom school in the second semester of the academic year 2018. Research instruments consisted of (1) action tool: music lesson plans based on the Suzuki approach, (2) reflection tool: an assessment on students' satisfaction towards the Suzuki approach and journal writing form, and (3) effectiveness assessment tool: assessment of Khlui Phiang Aw performance skill and test of music learning achievement. In this study using an action research design with two-round process. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and essay.

The findings of this research revealed that (1) the first round process of Khlui Phiang Aw performance skill development: students' overall result was 85.71% ($\bar{X} = 12.77$, S.D.=2.25), there were twenty-four person or 80% of students reached the criterion, in the second round process the result was 83.55% ($\bar{X} = 13.03$, S.D.=2.17) and only twenty-five person or 83% of students passed, (2) students' learning achievement after using the Suzuki approach was 88.17% ($\bar{X} = 17.63$, S.D.=2.41, and (3) students' satisfaction towards the Suzuki approach was at high level ($\bar{X} = 4.50$, S.D.=0.26).

This research concluded that the development of Khlui Phiang Aw performance skills through the Suzuki Approach was an effective learning approach and it was able to use as a model of music teaching.

Keywords: Khlui Phiang Aw Performance skills, Music Learning, Learning Achievement, Suzuki Approach

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ที่แน่วและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมาน เอกพิมพ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทยวัฒน์ พันธศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร. พงศ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภูษิต บุญทองเถิงอาจารย์ และ อาจารย์ ดร. ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ เสนอแนะแนวคิด ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและสนับสนุนส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ในความเมตตาของอาจารย์ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ จรัญ กาญจนประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทยและ ดนตรีสากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รองศาสตราจารย์ ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. อริฎุ ชัยกระเดื่อง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรกานต์ จังหาร อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และ ว่าที่ ร.ต. ภัสพล เหง้าโคกงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนนาสินวลพิทยาคาร ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยและให้คำปรึกษาในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ว่าที่ร้อยตรี บุญวิทย์ ไชยช่วย ผู้อำนวยการโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม ผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการวิจัย คณะครูและนักเรียนโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา 28 ที่ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายโชคชาย อินทศรีและนางอัญชลี ศิริพัฒน์ ผู้เป็นบิดามารดา นางสุนิสา ศิริพัฒน์, นางสาวสุทธีณี ศิริพัฒน์, นางสาวหมวย แซ่อึ้ง และนายยุทธนา พันธธา ครอบครัวที่คอยเป็น กำลังใจและให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านทุนการศึกษาจนผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอนคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคปกติ ปีการศึกษา 2560 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือด้านการเรียนและ การทำวิจัย

คุณค่าและความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในอนาคต ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีทั้ง ปวงนั้นแต่บิดามารดาและครอบครัว ครู อาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนผู้วิจัยและขอยกความดีนี้ ให้กับผู้มีพระคุณที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ทุก ๆ ท่าน ให้มีความสุขความเจริญประสบ ความสำเร็จในชีวิต หน้าที่การงาน ทั้งบุคคลและองค์กรที่ทรงคุณค่าต่อประเทศชาติและสังคมสืบไป

นางสาวบราลี อินทศรี

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ	16
2.3 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิ	41
2.4 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้	45
2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	48
2.6 แผนการจัดการเรียนรู้	52
2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	55
2.8 ความพึงพอใจ	59
2.9 บริบทของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม	62
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย	68

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
3.1 กลุ่มเป้าหมาย	69
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
3.3 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	70
3.4 รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย	79
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	83
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	84
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	87
4.1 ผลการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	87
4.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิ	98
4.3 ผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของซูซูกิ	99
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	100
5.1 สรุป	100
5.2 อภิปรายผล	101
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	106
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	113
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือ	114
ภาคผนวก ข ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ	130
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	138
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	141
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	5
2.1	โครงสร้างรายวิชา	14
2.2	ระบบนี้ขลุ่ยเพียงออ	22
2.3	ระบบนี้วรรณคดี.....	22
2.4	ระบบนี้ควง	28
2.5	จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกรายชั้นและเพศของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม ปีการศึกษา 2560.....	62
2.6	รายละเอียดข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม	63
3.1	ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้และเวลาที่ใช้ใน การจัดการเรียนรู้	72
3.2	รายละเอียดการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย	73
3.3	ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้, จำนวนข้อสอบที่ออกและที่ต้องใช้จริง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย	76
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
4.1	คะแนนการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 1	89
4.2	สรุปผลการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 1	90
4.3	คะแนนการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 2.....	95
4.4	สรุปผลการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่	96
4.5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้วิชาดนตรี.....	98
4.6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของนักเรียน	99
ข.1	ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้	131
ข.2	ผลการประเมินคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออ	133
ข.3	ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	135
ข.4	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	136
ข.5	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญต่อการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ	137

ตารางที่	หน้า
ค.1 ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิผ่านตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70	139
ค.2 ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้	140

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม	11
2.2	คำอธิบายรายวิชา ศ22102 ดนตรีและนาฏศิลป์ 3	12
2.3	คำอธิบายรายวิชา ศ22104 ดนตรีและนาฏศิลป์ 4	13
2.4	ทำนองและการจับขลุ่ยเพียงออ (ด้านหน้าและด้านข้าง)	20
2.5	การวางนิ้วมือขวาและมือซ้าย	21
2.6	เสียงโด	23
2.7	เสียงเร	23
2.8	เสียงมี	23
2.9	เสียงฟา	24
2.10	เสียงซอล	24
2.11	เสียงลา	24
2.12	เสียงที	25
2.13	เสียงโด (สูง)	25
2.14	เสียงโดแหบ	25
2.15	เสียงเรแหบ	26
2.16	เสียงมีแหบ	26
2.17	เสียงฟาแหบ.....	26
2.18	เสียงซอลแหบ	27
2.19	ซอล	28
2.20	ซอล (ควง).....	29
2.21	ลา	29
2.22	ลา (ควง).....	30
2.23	โดแหบ (มือล่าง)	30
2.24	โดแหบ (มือบน-ควง)	31
2.25	เรแหบ	31
2.26	เรแหบ (ควง).....	32
2.27	องค์ประกอบที่ใช้ในการเขียนโน้ตเพลงไทย	32

ภาพที่		หน้า
2.28	จังหวัดนึ่งและอัตราจังหวัดการเคาะจังหวัดที่แตกต่างกัน	33
2.29	วงจรรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Kemmis and Mctaggart	51
2.30	กรอบแนวคิดการวิจัย	68
3.1	วงจรรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามแนวคิดของ Kemmis and Mctaggart	79

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรี เป็นวิจิตรศิลป์ที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์อย่างใกล้ชิด ชีวิตประจำวันของมนุษย์มักมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ดนตรีจึงเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งด้านปรัชญาชีวิต จิตใจ ศาสนาและพิธีกรรม การเมือง ธุรกิจ การศึกษาและวัฒนธรรม ปัจจุบันจึงมีการนำดนตรีเข้ามาเป็นสื่อในการสร้างความสุขและเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างพัฒนาการของเด็กด้านการรับรู้ ในลักษณะที่แตกต่างกันหลายรูปแบบ เช่น การฟัง การเคลื่อนไหวตามจังหวะ การร้องเพลงหรือการเล่นเครื่องดนตรี ซึ่งในการใช้ดนตรีเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและช่วยให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (ปิติมา ชิวพันธุ์ศรี, 2559, น. 32) ดังนั้นด้านการจัดการศึกษาได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีวิสัยทัศน์มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 4) จึงกำหนดให้มีกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ รู้จักชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งย่อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน กิจกรรมทางศิลปะเป็นส่วนช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานต่อในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบไปด้วย สาระสำคัญคือ ทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิจารณ์วิพากษ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ะ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีและประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 182) ดังแนวคิดของศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ (2549, น. 28) กล่าวว่า หน้าที่ของดนตรีศึกษา คือ การสืบทอดวัฒนธรรมและสำหรับนักเรียนการเรียนรู้และคุ้นเคยกับกิจกรรมทางดนตรี จะส่งผลให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพทางดนตรีและกลายเป็นผู้สนับสนุนให้การดนตรีของประเทศได้อย่างมั่นคงและพัฒนาต่อไป ในปีพุทธศักราช 2560 จึงเกิดนโยบายที่ส่งเสริมแนวคิดดังกล่าวโดยกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายให้เด็กไทยทุกคนสามารถเล่นดนตรีไทยได้อย่างน้อยคนละ 1 ชนิด กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจึงจัดทำกิจกรรมโรงเรียนดนตรีไทย 100 เปอร์เซนต์ ประจำปี พ.ศ. 2561 ขึ้นเป็นปีแรกและเกิดโรงเรียนนำร่องเพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าวสู่การปฏิบัติให้บังเกิดเป็นรูปธรรม รวมถึงสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีไทยอย่างตรงประเด็น โดยมีแนวคิดที่ว่า ดนตรีไทยเป็นวัฒนธรรมแขนงหนึ่ง สามารถบ่งชี้ถึงเอกลักษณ์ประจำชาติและความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน วัฒนธรรมดนตรีของไทยมีคุณลักษณะเฉพาะพิเศษแตกต่างไปจากวัฒนธรรมดนตรีของชนชาติอื่น องค์ประกอบของดนตรีในทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นจังหวะ ทำนอง สีสันทของเสียง การประสานเสียง คีตนิพนธ์ ล้วนมีลักษณะแตกต่างไปจากดนตรีของชาติอื่นทั้งสิ้น (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2561)

ธรรมชาติของศาสตร์ทางด้านดนตรีเป็นศาสตร์ที่เน้นทักษะการปฏิบัติ ดังนั้น การศึกษาสาขานี้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ต้งจำเป็นที่ผู้เรียนพึงลงมือปฏิบัติจริงแสดงจริง เพื่อจะได้มีทักษะฝีมือและความชำนาญ (สุนนมาลย์ นิมนต์พันธ์และคณะ, 2557, น. 1) ซึ่งทักษะทางด้านดนตรีประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 ด้าน อันได้แก่ ทักษะทางการฟัง การร้องเพลง การบรรเลงเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ความคิดสร้างสรรค์และการอ่าน-เขียนโน้ต (เสกสรร พรหมไชยา, 2548, น. 6) โดยเครื่องดนตรีที่มีความเหมาะสมกับการนำมาฝึกปฏิบัติทักษะทางดนตรีเบื้องต้น ได้แก่ ขลุ่ยเพียงออเนื่องจากขลุ่ยเพียงออเป็นเครื่องดนตรีที่หาซื้อได้สะดวก มีราคาย่อมเยาและเป็นเครื่องดนตรีไทยที่บ่งชี้ความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติและความเป็นไทยอย่างชัดเจน สามารถนำมาใช้พัฒนาทักษะทางดนตรีด้านการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ต่อยอดมาจากทักษะการร้องเพลงใน ชั้นประถมศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งมีความเหมาะสมกับช่วงอายุและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออจึงเหมาะกับการนำมาใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านดนตรีซึ่งหากผู้เรียนมีความสนใจ ขวนขวายจะสามารถต่อยอดองค์ความรู้ เรื่อง ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ ไปสู่การบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ และพัฒนาทักษะดนตรีด้านดนตรีนำไปสู่ประโยชน์ในอนาคตได้

จากสภาพปัญหาการศึกษาไทยในปัจจุบัน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ทั้งบริบทภายในและภายนอกชั้นเรียน ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปะที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จจากการรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับต่ำ (วารสาร คณิตศาสตร์, 2555, น. 2) เช่นเดียวกับ โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ที่ 84 หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาทางการศึกษาซึ่งพบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2558 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับประเทศในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงเกิดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และโครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางการเรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้บูรณาการการเรียนการสอนให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่ม ทำงานให้เป็นทีม ปฏิบัติจริง การคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีจุดเน้นว่า สถานศึกษาควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่วิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียนอย่างจริงจังเป็นระบบ นำผลวิเคราะห์มากำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน (โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม, 2561, น. 67) ดังนั้น รูปแบบจัดการเรียนการสอนและบทบาทผู้สอนจำเป็นต้องมีความเหมาะสม มีกระบวนการการเรียนรู้ที่สร้างสมาธิในการจดจำให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมไปถึงทักษะทางดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีได้ดียิ่งขึ้น

ด้านบทบาทของครูผู้สอนนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์และทักษะทางดนตรีให้เกิดในตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด การเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงมีผลอย่างมากในการเรียนรู้วิชาดนตรี ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนทางด้านดนตรีได้มีผู้นักการศึกษาดนตรีคิดค้นรูปแบบการเรียนการสอนขึ้นที่มีความเป็นสากลและได้ยอมรับอย่างกว้างขวาง อาทิเช่น การสอนดนตรีของ โคดาเย (Kodaly Approach), การสอนดนตรีของดัลโครซ (Dalcroze Approach), การสอนดนตรีของออฟ (Orff Schuwerk), การสอนดนตรีของซูซูกิ (Suzuki Method) และการสอนดนตรีแบบมอนเตสซอรี (Montessori) ซึ่งแต่ละรูปแบบการสอนจะเน้นความสนใจในการพัฒนาศักยภาพดนตรีในเด็กเล็กอย่างมาก แต่อาจมีรูปแบบหลักการ แนวคิดและขั้นตอนการสอนที่แตกต่างกัน

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของซูซูกิ เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการทักษะการปฏิบัติเรียนรู้สาระดนตรีต่าง ๆ และการปฏิบัติดนตรีมากกว่าเทคนิคต่าง ๆ โดยมีแนวคิดเรื่อง “หลักการภาษาแม่” กล่าวถึง การที่เด็กสามารถพูดได้โดยไม่ต้องอ่านและเขียน การฟังจึงเป็นพื้นฐานแรกตามด้วยการปฏิบัติเครื่อง

ดนตรี ในการคัดเลือกบทเพลงแบบฝึกหัดของชูชุกินำเสนออย่างเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการพัฒนาที่ต้องปฏิบัติด้วยความสม่ำเสมอ มาตรฐานของบทเพลงฝึกมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนดนตรีขั้นสูงขึ้น มีการเน้นขั้นตอนของการฟังเป็นพื้นฐานแรก นับว่าเป็นการฝึกโสตประสาทและนำไปสู่การพัฒนาทักษะการปฏิบัติบนเครื่องดนตรีโดยตรงและสามารถประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น กระบวนการการเรียนรู้ของชูชุกินำมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีแก่เด็กมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นฟัง ขั้นเลียนแบบ ขั้นทำซ้ำและขั้นจดจำฝังใจ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความชัดเจน เสริมสร้างความมีสมาธิในการจดจำเสียงและพัฒนาทักษะการฟังดนตรีได้ดี

จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการจัดการเรียนการสอนทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและศึกษาคุณภาพทางการศึกษาวิชา ดนตรีให้แก่ผู้เรียน

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชูชุกิตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

1.2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชูชุกิน

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชูชุกิน

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน

1.3.2 ตัวแปร

1.3.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิน

1.3.2.2 ตัวแปรตาม

- 1) ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ
- 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี
- 3) ความพึงพอใจ

1.3.3 กรอบเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิตตลองใช้กับทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรี ในเนื้อหาวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ประกอบด้วย 5 แผนการเรียนรู้ จำนวนคาบละ 1 ชั่วโมง เวลา รวม 14 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

ตารางที่ 1.1

กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	สาระการเรียนรู้	เวลา
1	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของขลุ่ยเพียงออ	1
2	ลักษณะทางกายภาพ	1
3	วิธีการบรรเลงขลุ่ยเพียงออและการดูแลรักษาเครื่องดนตรี - แบบฝึกหัดที่ 1 การเป่ามือบน - แบบฝึกหัดที่ 2 การเป่ามือล่าง - แบบฝึกหัดที่ 3 การเป่าประสมมือ	2
4	บทเพลงแบบฝึกหัด 1	5
5	บทเพลงแบบฝึกหัด 2	5
	รวม	14

1.3.4 ระยะเวลา สถานที่วิจัย

ผู้วิจัยทำวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 สถานที่วิจัย ได้แก่ โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จังหวัดศรีสะเกษ

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของซูซูกิ” หมายถึง การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออตามแนวคิดของซูซูกิ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการฟัง เป็นขั้นตอนการฟังเพลงหรือแบบฝึกทักษะจากการสาธิตของครู หรือฟังจากสื่อการเรียนรู้อื่น

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการเล่นแบบ เป็นการเลียนแบบทักษะจากครู เพื่อนหรือสื่อการเรียนรู้ ที่ครูจัด

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นการทำซ้ำ เป็นการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทักษะนั้นซ้ำ ๆ โดยเน้นบุคลิกท่าทางที่ดี ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ คุณภาพเสียงและความไพเราะ

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นการจดจำฝังใจ หลังจากผ่านขั้นที่ 3 จนนักเรียนเกิดความชำนาญ นักเรียนจะจดจำทักษะนั้นและแสดงออกได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

“ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ” หมายถึง ความสามารถในการเป่าขลุ่ยเพียงออได้อย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจในการบรรเลงที่ถูกต้องตามหลักการบรรเลงขลุ่ยเพียงออ 2) ความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง สามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามทำนองเพลงของผู้ประพันธ์ 3) ความแม่นยำของจังหวะ สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอ 4) คุณภาพเสียง สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตรงเสียงชัดเจน และ 5) ความไพเราะ มีระดับความดัง - เบาอย่างสม่ำเสมอ ควบคุมเสียงไพเราะเหมาะสมสอดคล้องกับทำนองเพลง โดยแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กำหนดเกณฑ์ประเมินเป็นแบบรูบริคแบบแยกส่วน 3 ระดับ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจ 2) ความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง 3) ความแม่นยำของจังหวะ 4) คุณภาพเสียง และ 5) ความไพเราะ

“ผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาดนตรี” หมายถึง คะแนนความรู้ความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนในการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

“ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ โดยวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออตามแนวคิดของซูซูกิ วิชาดนตรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแนวคิดของซูซูกิเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรม 3) ด้านสื่ออุปกรณ์ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 นักเรียนมีการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย มีเจตคติที่ดีต่อดนตรี โดยการจัดการเรียนการรู้ที่มีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ เสริมสร้างสมาธิ ส่งผลให้เกิดทักษะทางดนตรีและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาดนตรีที่สูงขึ้น

1.5.2 นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือต่อยอดไปสู่การบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ และพัฒนาทักษะทางดนตรีนำไปสู่ประโยชน์ในอนาคตได้

1.5.3 เป็นแนวทางด้านการพัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.5.4 เป็นแนวทางด้านข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านการเป่าขลุ่ยเพียงออในการเรียนการสอน สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี

2. ความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ

3. การจัดการเรียนการรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิ

4. แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

6. แผนการจัดการเรียนรู้

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8. ความพึงพอใจ

9. บริบทของโรงเรียนไม่งามพิทยาคม

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

11. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้สำคัญ 3 สาระ ได้แก่ ทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ มีการกำหนดองค์ความรู้ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1 ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการ

นำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

2.1.2 เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

2.1.2.1 ทักษะศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.2.2 ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลงและเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

2.1.2.3 นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

2.1.3 คุณภาพของผู้เรียน สาระที่ 2 ดนตรี

2.1.3.1 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ความหมาย ความสำคัญของบทเพลงใกล้ตัวที่ได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคาะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเพลง อ่านเขียนและใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและเคาะจังหวะ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน

รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบเห็นความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

2.1.3.2 จบประถมศึกษาปีที่ 6

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรีและบทบาทหน้าที่รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้นลงของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยคและอารมณ์ของเพลงที่ฟังร้องและบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่าย ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี อ่านเขียนโน้ตไทยและสากลในรูปแบบต่าง ๆ รู้ลักษณะของผู้ที่เล่นดนตรีได้ดี แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟัง สามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และการเล่าเรื่อง

รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมต่าง ๆ เรื่องราวดนตรีในประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรี รู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์

2.1.3.3 จบมัธยมศึกษาปีที่ 3

รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มีทักษะในการร้องบรรเลงเครื่องดนตรีทั้งเดี่ยวและเป็นวง โดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ตในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ที่มีต่อบทเพลงสามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประพันธ์และบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

รู้และเข้าใจที่มาความสัมพันธ์อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่าง ๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระดับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 10) ทั้งนี้เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล คำนึงถึงหลักการพัฒนาการทางสมองและปัญญา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 2 ดนตรี ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

1. เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน
2. อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง
3. ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี
4. ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง
5. บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง
6. ประเมินพัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังการฝึกปฏิบัติ
7. ระบุอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยสากล ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

1. บรรยายบทบาทและอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ
2. บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของ

ดนตรีในประเทศไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ			
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม			
รายวิชาพื้นฐาน			
ศ21101	ทัศนศิลป์ 1	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ21102	ดนตรีและนาฏศิลป์ 1	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ21103	ทัศนศิลป์ 2	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ21104	ดนตรีและนาฏศิลป์ 2	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ22101	ทัศนศิลป์ 3	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ22102	ดนตรีและนาฏศิลป์ 3	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ22103	ทัศนศิลป์ 4	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ22104	ดนตรีและนาฏศิลป์ 4	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ23101	ทัศนศิลป์ 5	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ23102	ดนตรีและนาฏศิลป์ 5	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ23103	ทัศนศิลป์ 6	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต
ศ23104	ดนตรีและนาฏศิลป์ 6	จำนวน 20 ชั่วโมง	0.5 หน่วยกิต

ภาพที่ 2.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม

คำอธิบายรายวิชา

ศ22102 ดนตรีและนาฏศิลป์ 3

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษา คันทวน้ำและคิดวิเคราะห์ เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน อ่านเขียนโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ดนตรี ร้องเพลงและเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง บรรยายบทบาทและอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดงสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์และการละคร วิเคราะห์การแสดงของตนเองและผู้อื่น โดยใช้กลยุทธ์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม

เพื่อให้เกิดทักษะการบูรณาการสู่การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง การสร้างสรรค์งานดนตรีที่สะท้อนวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล

รหัสตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม.2/1, ศ 2.1 ม.2/2, ศ 2.1 ม.2/3, ศ 2.1 ม.2/4, ศ 2.2 ม.2/1

ศ 3.1 ม.2/1, ศ 3.1 ม.2/2, ศ 3.1 ม.2/3

รวมทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำอธิบายรายวิชา
ศ22104 ดนตรีและนาฏศิลป์ 4
รายวิชาพื้นฐาน   กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

ศึกษา ค้นคว้าและคิดวิเคราะห์ บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง ประเมินพัฒนาการทางทักษะทางดนตรีของตนเองหลังจากการฝึกปฏิบัติ บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศ เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดง เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ ระบุการแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย ละครพื้นบ้าน หรือมหรสพอื่นที่เคยนิยมกันในอดีต อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละคร

เพื่อให้เกิดทักษะการบูรณาการสู่การเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง การสร้างสรรค์งานดนตรีและนาฏศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล

รหัสตัวชี้วัด

ศ 2.1 ม.2/5, ศ 2.1 ม.2/6, ศ 2.1 ม.2/7, ศ 2.2 ม.2/2
 ศ 3.1 ม.2/4, ศ 3.1 ม.2/5, ศ 3.2 ม.2/1, ศ 3.2 ม.2/2, ศ 3.2 ม.2/3
รวมทั้งรวม 9 ตัวชี้วัด

ภาพที่ 2.3 คำอธิบายรายวิชา ศ22104 ดนตรีและนาฏศิลป์ 4

ตารางที่ 2.1

โครงสร้างรายวิชา

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
1	ดนตรีกับการสร้างสรรค์		2	5
	- องค์ประกอบของดนตรีจากแหล่ง วัฒนธรรมต่าง ๆ	ศ 2.1 ม2 /1		
	- ปัจจัยในการสร้างสรรค์บทเพลง	ศ 2.1 ม2 /3		
	- การบรรยายอารมณ์และความรู้สึก ในบทเพลง	ศ 2.1 ม2 /5		
	- อาชีพและบทบาทของดนตรี	ศ 2.1 ม2 /7		
2	วัฒนธรรมกับดนตรี		4	10
	- บรรยายบทบาทและอิทธิพลของ ดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศ ต่างๆ	ศ 2.2 ม2 /1		
	- อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรม อาเซียน	ศ 2.2 ม.2/2		
	- อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรม ตะวันตก			
	- เปรียบเทียบการใช้องค์ ประกอบ ดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน			
	- บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มี ต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย			

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน
3	ทักษะดนตรีไทย		11	55
	- อ่าน เขียนร้องโน้ตไทย	ศ 2.1 ม2 /2		
	- การตีกลองตามอัตราจังหวะหน้า ทับสองไม้และหน้าทับปรบไก่			
	- การปฏิบัติเครื่องดนตรี (ขลุ่ยเพียงออ)	ศ 2.1 ม2 /4		
	- การเทคนิคการร้องเดี่ยวและ รวมวง			
	- การประเมินความสามารถ ทางดนตรี	ศ 2.1 ม2 /6		
	สอบ		2	30
	รวมตลอดภาคเรียน		20	100

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โครงสร้างเวลาเรียน
ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม พุทธศักราช 2552 โครงสร้างรายวิชาและคำอธิบาย
รายวิชาดนตรีนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยจึง
เลือกทดลองใช้ในหน่วยที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เพื่อพัฒนาทักษะทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ

2.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ

ขลุ่ยเพียงออเป็นเครื่องดนตรีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จัดอยู่ในประเภทเครื่องลม มีวิธีการบรรเลงโดยการเป่า นิยมใช้บรรเลงทั้งเดี่ยวเพื่ออวดฝีมือหรือลีลาของนักดนตรีและบรรเลงแบบประสมวงดนตรีไทย เพื่อความไพเราะและกลมกลืน ในที่นี้ผู้วิจัยใคร่นำเสนอองค์ความรู้ดังต่อไปนี้

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของขลุ่ยเพียงออ

นักดุริยางคศาสตร์กล่าวไว้ว่า ดนตรีแบบดั้งเดิมถือกำเนิดจากการทำเสียงในรูปแบบต่าง ๆ กัน เป็นเสียงดนตรีที่ถูกสร้างขึ้นและเครื่องดนตรีชิ้นแรกที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ คือ เสียงขลุ่ยของตนเอง ซึ่งอาจเลียนแบบมาจากเสียงร้องของเด็กทารก ภายหลังได้วิวัฒนาการมาเป็นคำเปล่งให้มีระดับสูงและต่ำ ร้องเข้าไปซ้ำมาจนมีระดับเสียงที่แน่นอนเป็นเพลงที่ขับขานในชุมชนต่อมา นอกจากนี้ยังเลียนเสียงธรรมชาติตามที่ได้ยินโดยการประดิษฐ์สร้างเสียงต่าง ๆ ขึ้น เครื่องดนตรีแบบแรกเริ่มคงมีเสียงเดียวหรือ 2-3 เสียง เช่น กลองแบบต่าง ๆ เครื่องเป่าที่ทำด้วยเขาควาย เปลือกหอย กระบอกไม้ เป็นต้น (ธรรณัฐ หินอ่อน, 2557, น. 1)

“ขลุ่ย” จึงจัดเป็นเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเป่า เป็นเครื่องดนตรีที่มีภาพลักษณ์สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตชนบทไทย ได้รับความนิยมและพัฒนาการควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย กลับกรองพัฒนาเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชิ้นหนึ่งของไทย (จรัญ กาญจนประดิษฐ์, 2554, น. 1-2) ขลุ่ยที่นิยมนำมาบรรเลงในปัจจุบันมีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ ขลุ่ยหลีบ, ขลุ่ยเพียงออและขลุ่ยอู้ ขลุ่ยที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ขลุ่ยเพียงออ เนื่องจากเป็นขลุ่ยขนาดกลางมีเสียงนุ่มนวล นิยมนำมาบรรเลงในวงดนตรีไทยเพื่อสร้างเสียงที่กลมกลืนในวงดนตรีมากขึ้น เช่น วงมโหรี, วงเครื่องสาย, วงปี่พาทย์ไม้นวมและวงตีกลองมโหรี เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าขลุ่ยเพียงอ้อมีบทบาทสำคัญมากในวงดนตรีไทย

2.2.2 ลักษณะของขลุ่ยเพียงออ

จรัญ กาญจนประดิษฐ์ (2553, น. 1) กล่าวว่า ขลุ่ยเพียงออเป็นเครื่องดนตรีตระกูลเครื่องเป่าชนิดหนึ่งดั้งเดิมทำมาจากไม้รวกปล้องยาว มีความยาวประมาณ 45-50 เซนติเมตร ด้านบนตัดปล้องไม้รวกออก เพื่อทำดากขลุ่ยด้านล่างตัดบริเวณใต้ปล้องไม้รวกประมาณ 1-2 เซนติเมตร แล้วเจาะรูทะลุปล้องไม้รวกด้านล่างขึ้นมาให้เป็นท่อกลวง ด้านบนใช้ไม้สักเหลาขนาดให้พอดีกับขนาดปล้องอุดเต็มปล้องแต่ปาดด้านล่างให้มีช่อง ผู้เป่าจะต้องใช้ริมฝีปากมุมล่างตรงช่องนั้นแล้วปล่อยลมลงไปเพื่อให้เกิดเสียง ส่วนนี้เรียกว่า “ดาก” ด้านล่างลงมาประมาณ 5-7 เซนติเมตร (แล้วแต่ความยาวของปล้องขลุ่ย) เจาะรูเป็นรูสี่เหลี่ยมผืนผ้าปาดด้านล่างเป็นทางเฉียง เพื่อให้เกิดการหักเหของลมที่เป่าลงมาจาดากขลุ่ยให้เกิดเสียง รูนี้เรียกว่า “รูปากนกแก้ว” ใต้รูปากนกแก้วลงมาประมาณ 14-17

เซนติเมตร เจาะรูหนึ่งเรียกว่า “รูนิ้วค้ำ” เพราะเวลาเป่าต้องใช้นิ้วหัวแม่มือค้ำปิดเปิดรูนี้ด้วย เหนือรูนิ้วค้ำด้านขวาเจาะอีกรูหนึ่งเรียกว่า “รูเยื่อ” เพราะโดยปกติแต่ก่อนใช้เยื่อไม้ไผ่ เยื่อระกำหรือเยื่อหัวหอม ปิดรูนั้นเพื่อสำหรับสร้างเสียงพิเศษ ต่อมาเยื่อในปล้องไม้ไผ่เยื่อกระเทียม หัวหอมดูแลรักษายาก และมีอายุการใช้งานน้อย ปัจจุบันจึงใช้วัสดุอื่นปิดทดแทนหรือบางครั้งก็ไม่เจาะรูเยื่อ ทำให้เสียงขลุ่ยขาดความนุ่มนวลไพเราะที่เป็นเอกลักษณ์ของขลุ่ยไม้รวกไป ด้านตรงกลางของเลาขลุ่ยเจาะรูด้านหน้า 7 รูไว้สำหรับเปิดปิดบังคับเสียงเรียกว่า “รูบังคับเสียง” ด้านล่างลงมาที่ปลายเลาขลุ่ยเจาะ 4 รูตรงข้ามแต่เหลื่อมกันเล็กน้อย รูหน้ากับรูหลังตรงกันแต่อยู่สูงขึ้นมา รูขวาและรูซ้ายเจาะตรงกันอยู่ใต้ลงไปเล็กน้อย รูขวากับรูซ้ายนี้โดยปกติใช้ร้อยเชือกจึงเรียกว่า “รูร้อยเชือก” รวมทั้งหมดขลุ่ยเลาหนึ่งมีทั้งหมด 14 รู

2.2.3 วิธีการบรรเลงขลุ่ยเพียงออ

รังสี เกษมสุข (2535, น. 27-28) กล่าวว่า การสอนเป่าขลุ่ยไทยแต่โบราณเป็นการเรียนรายบุคคลหรือตัวต่อตัวและควบบกลุ่มย่อย วิธีสอนขึ้นอยู่กับสำนักเรียน ครูขลุ่ยคนหนึ่งก็มีวิธีสอนอย่างหนึ่ง ผู้เขียนมีประสบการณ์เรียนเป่าขลุ่ยมาแล้ว 2 สำนักและมีพฤติกรรมการสอน ดังนี้

1. สำนักเรียนโรงเรียนวัดจอมทอง (ราชโอรสอาราม บางขุนเทียน) โดยครูเกลี้ยง ศิริโสภา วิเคราะห์ออกเป็นขั้น ๆ คือ

ขั้นแรก วิเคราะห์ความสนใจของผู้เรียนว่าใครมีความตั้งใจจริงแค่ไหน ไม่เกณฑ์บังคับให้เรียนทุกคน

ขั้นที่สอง เปิดโอกาสให้เลือกตามความสนใจ เมื่อผู้เริ่มเรียนใครสนใจจริงก็สอนเป็นกิจกรรมนอกเวลา

ขั้นที่สาม สาธิตวิธีการเป่าขลุ่ยโดยเลือกเพลงสาธิตให้เหมาะสมกับวัยและครูก็เริ่มปลุกฝังวัฒนธรรมการไหว้ครูดนตรี เช่น ระยะนั้นผู้เขียนอายุ 13-17 ปี ก็ได้ไหว้ครูครั้งแรกและเรียนฝึกเป่าเพลงง่าย ๆ เช่น เพลงลาวเจริญศรี เพลงลาวครวญ เป็นต้นและครูจะร่วมเล่นด้วยกัน ซึ่งจะให้เรียนและฝึกฝนเพลงที่ไม่ยากเกินไป สามารถปฏิบัติได้และเรียนด้วยความสนุกสนาน

ขั้นที่สี่ ครูจะพาไปเข้าสังคมดนตรีในกิจกรรมนอกโรงเรียน ผู้เขียนทั้งสนุกภูมิใจรู้สึกอยากเล่น มองอนาคตด้วยความแจ่มใส ชื่นชม เชื่อมมันและมีความเคารพศรัทธาในตัวครูยิ่งนัก

ขั้นที่ห้า ครูเริ่มสอนหลักการจริงจัง เริ่มตั้งแต่หลักการเลียนแบบแล้วปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ครูจะเน้นระเบียบวินัยมาก ครูวางขั้นตอนจากง่ายไปยาก เช่น การบังคับลม การหายใจ การใช้นิ้วเป็นขั้นตอน (มี ซอล ลา) และค่อย ๆ สอนเสียงซับซ้อนมากขึ้น (เร ฟา ที โด)

ขั้นที่หก ฝึกทักษะในแต่ละขั้นให้ถูกต้องชัดเจนและตรวจสอบจนแน่ใจตามขั้นที่หนึ่ง จากนั้นจึงผ่านมายังขั้นที่สอง ขั้นที่สามสี่และห้า

ขั้นที่เจ็ด การเรียนรู้กลเม็ด คือ สิ่งที่พลิกแพลงให้การเป่าขลุ่ยไพเราะแปรเปลี่ยน อารมณ์จากหลักการไปสู่สร้างสรรค์ ผู้เขียนได้เรียนรู้กลเม็ดการใช้นิ้วเล่นพลิกแพลง การใช้ลมพ่นสั้น พ่นยาว ทั้งลมที่เรียบตรง นุ่มนวลและแหบสูง จนสามารถบังคับใช้ลมและนิ้วสัมพันธ์กันได้ถูกต้อง

ขั้นที่แปด การเรียนรู้หลักการระบายลม เมื่อครูเห็นว่าเป่าได้ดีแล้ว ครูจะฝึกให้มีกลเม็ดในการระบายลม สามารถเป่าขลุ่ยให้มีเสียงต่อเนื่องไม่ขาดสายและสามารถหายใจได้โดยปกติไม่ขาดเสียง นับว่าเป็นวิทยาการล้ำลึกที่ผู้เขียนเห็นว่าเครื่องเป่าของไทยเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ ไม่ค่อยพบในเครื่องเป่าชาติอื่น นักเป่าเครื่องดนตรีตะวันตกจึงพากันแปลกใจว่า คนไทยตัวเล็ก ๆ บอบบางคิดค้นวิธระบายลมดังกล่าว ได้อย่างไร เพราะผู้เขียนมีประสบการณ์เผยแพร่เป่าขลุ่ยทั้งเอเชีย ยุโรปและอเมริกาในโครงการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของไทยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

คมสันต์ นิรมเนติ (2554, น. 34-35) กล่าวว่า การใช้ลมในการเป่าขลุ่ยเพียงออกต้องมีความพร้อมของร่างกาย การหายใจในการบรรเลงเครื่องดนตรีที่ใช้ลมเป่า การใช้ลมและฝึกการใช้ลมจะมีหลักการเดียวกัน คือ หายใจเข้าเก็บลมไว้เอาไว้ใช้ให้ได้นาน ๆ ใช้วิธีที่เกี่ยวกับการหายใจและในช่องปากควบคุมลม เพราะ ลมที่ใช้เป่าขลุ่ยนั้นจะมีหลายรูปแบบตามตัวโน้ตและจินตนาการของผู้เป่าเอง มีทั้งเป่ายาว ๆ นาน ๆ ให้โหยหวนหรือเป่าสั้น ๆ ถึ ๆ เร็ว ๆ กระแทกแรง ๆ หรือพลิ้วหวานเบา ๆ เป็นต้น ดังนั้น การเป่าขลุ่ยจึงเริ่มที่การหายใจเข้าเพื่อเก็บลม การหายใจต้องฝึกเป็นประจำด้วย คือ หายใจเอาลมเข้าไปในท้องให้ท้องพองขึ้นมาเก็บลมไว้ให้นานแล้วค่อยผ่อนออกมา ในขณะที่การหายใจอย่างรวดเร็วควรหายใจทางปากเหมือนนักกีฬาถึงจะมีลมเอาใช้เป่าทัน ส่วนวิธีฝึกพ่นลมหรือระบายลมให้ได้นาน ๆ นั้น ให้เป่าลมลงในหลอดดูดน้ำให้น้ำในแก้วมีฟองอากาศผุดออกมาตลอดเวลา ขณะเป่าลมออกก็ให้ฝึกหายใจออกทางจมูกไปพร้อมกันด้วย ผู้ที่ฝึกจนชำนาญแล้วเราจะได้ยินเสียงขลุ่ยดังอยู่ตลอดเวลา คล้าย ๆ เขาไม่ได้หยุดหายใจเลย เรียกการเป่าในลักษณะนี้ว่าการเป่าแบบ “ระบายลม”

ลมที่ใช้เป่าขลุ่ยจะมาจากท้องผ่านลำคอแล้วใช้อวัยวะภายในปากบังคับลมตามลักษณะโน้ตหรือเสียงที่ต้องการเป่า เช่น ลิ่น กระพุ่มแก้ม เป็นต้น มีลักษณะการควบคุมการเป่า เพื่อให้ได้เสียงที่ต้องการดังนี้ ลมปลายลิ้น ใช้ปลายลิ้นบังคับลมให้เสียงของขลุ่ยพลิ้วแทนการพรมน้ม (การใช้นิ้วเปิดปิดรูสลักกันถี่ ๆ) ลมปริบ ใช้ปลายลิ้นบังคับลมประกอบการใช้นิ้ว เพื่อให้เกิดเสียงพิสดารใช้สอดแทรกเพื่อให้เกิดการดำเนินทำนองเกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้น ลมโพรย ใช้ลมและนิ้วบังคับทำให้เกิดเสียงขลุ่ยโรยจากหนักไปเบาหรือเบาไปหนัก ณ เสียงใดเสียงหนึ่ง ลมแฝก เป็นการรวมสองเสียงเข้าด้วยกัน เช่น ถ้าต้องการเสียง “มี” ก็เปิดนิ้วที่จะทำให้เกิดเสียง “ฟา” ด้วยเล็กน้อย แต่ลมที่เป่าจะต้องใช้น้อยกว่าเสียง มี ธรรมดา ทำให้เกิดความไพเราะมากขึ้นหรือการทำให้เกิดครึ่งเสียงนั่นเอง เสียงของขลุ่ยไทยแต่ละเสียงจะห่างกันหนึ่งเสียง บางเสียงของขลุ่ยผู้เป่าสามารถเป่าเสียงครึ่งได้เช่นเดียวกับเสียง

ครึ่งของดนตรีสากล อาจใช้ในเพลงเดี่ยวหรือเพลงหมู่ ทำให้เกิดความไพเราะมากขึ้น ลมโหยหวน ใช้ลมและนิ้วบังคับทำให้เกิดเสียงต่อเนื่องระหว่าง 2 เสียง โดยทั่วไปนิยมทำเสียงคู่สาม-คู่ห้า อันเป็นคู่เสียงที่มีความกลมกลืนกันมากที่สุด ทำได้ทั้งจากต่ำไปหาสูงและจากสูงไปหาต่ำ ไปหาสูงเรียกว่า “โหย” ไปหาต่ำเรียกว่า “หวน” ลมกระพุ่มแก้ม ใช้กระพุ่มแก้มบังคับลมเข้าไปในขลุ่ยใช้ตอนระบายลมเสียงครั้น เป็นการบังคับลมให้ออกมาเป็นช่วง ๆ ตามความถี่หรือห่างที่ต้องการทำให้เกิดเสียงคล้ายคลื่น สามารถทำได้ทุกเสียงตามอารมณ์ของเพลง เสียงเลียน เป็นการทำเสียงโดยใช้นิ้วต่างกันแต่ให้เป็นเสียงเดียวซึ่งสามารถทำได้เกือบทุกเสียง ใช้เมื่อทำนองเพลงช่วงนั้นมีเสียงยาว ทำโดยเสียงจริงก่อน แล้วจึงเป่าเสียงเลียนและกลับมาเป่าเสียงจริงเมื่อหมดจังหวะหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “นิ้วควง” การชงักลม การบรรเลงเพลงบางช่วงต้องมีการชงักลม คือ หยุดเล็กน้อยจะทำให้เกิดความไพเราะมากขึ้น

มารยาทในการเป่าขลุ่ย สิ่งที่คุณฝึกเป่าขลุ่ยใหม่ ๆ ควรระลึกถึงตลอดเวลา คือ เรายังเป่าไม่เพราะและเสียงขลุ่ยแม้ดูเหมือนว่าจะดังไม่แรงแต่ดังได้แบบซอนโซรูลูได้ลึกซึ้งมาก เพราะเป็นเสียงที่มีความถี่สูง ดังนั้น ให้ฟังระว่างการไปสร้างความรำคาญให้ผู้อื่นด้วย การเล่นเครื่องดนตรีของไทยทุกชนิด นักดนตรีต้องสำรวมกิริยามารยาทปฏิบัติให้เรียบร้อย ให้ความเคารพต่อครูบาอาจารย์ เครื่องดนตรีผู้ฟังตลอดจนนักดนตรีด้วยกันเอง การนั่งเป่าขลุ่ยต้องนั่งตัวตรง เพื่อให้ลมเดินสะดวก ถ้านั่งกับพื้นควรนั่งพับเพียบ การจะเป็นนักดนตรีที่ดีต้องมีฝีมือและจรรยาประกอบกันไป นักดนตรีปัจจุบันนี้มีมือสู้ในอดีตไม่ได้ ต่างยุคจะแข่งขันเอาความเก่งในการเล่น ไม่เอาความไพเราะและส่วนมากขาดจรรยาบรรณต่างวงมาพบกันเป็นต้องแสดงท่าเข้าหากันเสมอเนื่องจากคิดว่าตัวเองเก่ง ต่อเพลงมาอย่างดีแล้ว ซึ่งนักดนตรีไทยเราไม่ควรคิดอย่างนั้นเพราะการศึกษาความรู้ที่ไม่มีใครที่สู้สิ้นสุดขอเพียงแต่ศึกษาอย่างถูกทางก็ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งแล้ว

การดูแลรักษาขลุ่ย ถ้าทิ้งไว้นาน ๆ จะแห้ง ดากจะหดตัวลงทำให้เป่าเสียงไม่ใส การที่จะให้ขลุ่ยเสียงดีให้นำขลุ่ยแช่น้ำผึ้งให้ท่วมปากนกแก้ว น้ำผึ้งจะช่วยให้ขลุ่ยชุ่มอยู่เสมอและขยายตัว ไม่มีช่องที่ลมจะรั่วได้หรืออีกวิธีหนึ่งทำโดยนำขลุ่ยไปแช่ในน้ำตาลเมหลาย ๆ วัน จะทำให้เนื้อไม้ชุ่มตัวมอดไม่รบกวน นอกจากนี้ควรระวังด้านอื่น ๆ คือ อย่าให้ถูกความร้อนนาน ๆ ไม่ควรเอาไม้หรือวัสดุอื่นแห้งเข้าไปในปากนกแก้ว เพราะอาจทำให้แห้งของดากภายในบั้น เสียงจะเสียไปได้ ขณะเล่นการเป่าขลุ่ยควรให้เสียงนุ่มนวล ถ้าเป่าเสียงสูงอย่าเป่าแรงเกินไปจะทำให้ช่วงเสียงสูงของขลุ่ยเสียได้ ส่วนปากเป่าหรือรูเป่าเป็นส่วนที่สกปรกได้ง่ายมากพยายามรักษาความสะอาดอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อสุขภาพของผู้เป่าด้วย ใช้ผ้านุ่ม ๆ เช็ดผิวด้านนอก เมื่อสกปรกมากให้ล้างด้วยน้ำสบู่แล้วเช็ดให้แห้ง ถ้าช่องลมเต็มไปด้วยฝ้ายใช้วิธีเอาออกโดยปิดรูปากนกแก้ว เพื่อให้มีเสียงแล้วเป่าแรงๆ ไม่ควรใช้วิธีสั่นหรือสะบัด ถ้ามีละอองน้ำเยอะมาก เนื่องจากความเย็นทำให้เป่าลมหายใจอุ่น ๆ ผ่าน วิธีแก้คือ ทำเครื่องดนตรีให้อุ่นก่อน โดยใช้ความร้อนจากนิ้วมือไว้สักระยะหนึ่ง การอบอุ่นนี้ จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดรอย

แตกได้อีกด้วย หลังจากเป่าขลุ่ยแล้วทุกครั้งให้ทำความสะอาดทั้งด้านในและด้านนอกแล้วเช็ดให้แห้ง แล้วเก็บใส่ซองหรือถุงเก็บ ขณะที่ไม่ได้ใช้อย่าเก็บไว้ในที่ร้อนหรือผึ่งแดดหรือที่ ๆ มีอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงกะทันหัน จงปฏิบัติต่อขลุ่ยด้วยความระมัดระวังและทะนุถนอมเช่นเดียวกับการปฏิบัติกับเครื่องดนตรีอื่น

จรัญ กาญจนประดิษฐ์ (2554, น. 79-91) อธิบายถึง การบรรเลงขลุ่ยเพียงออไว้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อม

1.1 การนั่งเป่าขลุ่ยเพียงออและเครื่องเป่าชนิดอื่นสามารถแบบขัดสมาธิและนั่งพับเพียบ แต่สำหรับการนั่งบรรเลงดนตรีไทยนิยมนั่งพับเพียบ เพื่อแสดงความสุภาพเรียบร้อย การนั่งพับเพียบควรนั่งแบบเก็บปลายเท้า หัวเข่าทั้งสองข้างไม่ควรแยกออกหรือหุบเข้าให้ชิดจนเกินไป นั่งให้ลำตัวตรง ไม่ก้มหน้า จะได้ทำนั้งการเป่าขลุ่ยเพียงออที่สุภาพเรียบร้อยและสง่างามตามแบบไทย ดัง

ภาพที่ 2.4 ทำนั้งและท่าจับขลุ่ยเพียงออ (ด้านหน้าและด้านข้าง). ปรับปรุงจาก *การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูบ๊อบ คงลายทอง (น.30)*, โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

การจับขลุ่ยเพียงออ โดยประเพณีนิยมใช้มือขวาไว้ข้างบนและใช้นิ้วหัวแม่มือค้ำเลาขลุ่ยบริเวณรูนิ้วค้ำที่อยู่ด้านล่างของเลาขลุ่ย นิ้วชี้ นิ้วกลางและนิ้วนางอยู่ในลักษณะที่พร้อมจะปิดรูบังคับเสียง (ซึ่งอยู่ด้านบนของเลาขลุ่ย) เรียงลงมาตามลำดับตั้งแต่รูที่อยู่บนสุดถึงรูที่สามพร้อมทั้งใช้นิ้วก้อยประคองด้านข้างของเลาขลุ่ย

มือซ้ายจับเลาขลุ่ยส่วนล่าง โดยใช้หัวแม่มือค้ำเลาขลุ่ยไว้ที่ด้านล่างของเลาขลุ่ย ใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางและนิ้วก้อยอยู่ในลักษณะที่พร้อมจะปิดรูบังคับเสียงต่อจากนิ้วนางของมือขวาเรียงลงมาตามลำดับ จับเลาขลุ่ยแล้วให้แขนช่วงล่างทั้งขวาและซ้ายได้ฉากกับเลาขลุ่ยพอประมาณ โดยไม่กางข้อศอก

ลักษณะการวางนิ้วทั้ง 3 ของมือขวาและมือซ้าย ให้วางลักษณะขวางกับเลาขลุ่ย โดยนิ้วอยู่เหนือรูบังคับประมาณ 1 เซนติเมตรและใช้นิ้วบริเวณผิวหนังส่วนที่นูนได้ปลายนิ้วมือเป็นส่วนที่ปิดเปิดรูบังคับเสียง (เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและการประเพณี, 2544, อ้างถึงใน จรรย์ กาญจนประดิษฐ์, 2554)

ภาพที่ 2.5 การวางนิ้วมือขวาและมือซ้าย. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงบุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ระบบนิ้ว หมายถึง การเปิดปิดรูบังคับเสียงเพื่อสร้างเสียงต่าง ๆ ในการบรรเลงขลุ่ยเพียงออตั้งแต่เสียงต่ำสุดจนถึงเสียงสูงสุด จำนวน 12 เสียงและเสียงคอง 4 เสียง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ ระบบนิ้วธรรมดาและระบบนิ้วคอง

1. ระบบนิ้วธรรมดา หมายถึง การจับและการเปิด-ปิดนิ้ว เพื่อควบคุมระดับเสียงต่าง ๆ จากเสียงต่ำไปหาเสียงสูงหรือจากเสียงสูงลงมาเสียงต่ำ โดยการเปิด-ปิดเรียงทีละนิ้วตามลำดับ ระบบนิ้วธรรมดานี้มีสองระดับ คือ ช่วงเสียงกลาง 8 เสียงและช่วงเสียงแหบ 4 เสียง รวมทั้งหมด 12 เสียง ดังนี้

ตารางที่ 2.2

ระบบนิ้วขลุ่ยเพียงออ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ก	ด	ร	ม	ฟ	ซ	ล	ท	ดี	-	-	-	-
ห	-	-	-	-	-	-	-	-	รี	มี	ฟิ	ซู

หมายเหตุ ก = กลาง ห = แหบ. ปรับปรุงจาก *ขลุ่ยเพียงออ*(น.81), โดยจรัญ กาญจนประดิษฐ์, 2554, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ตารางที่ 2.3

ระบบนิ้วธรรมดา

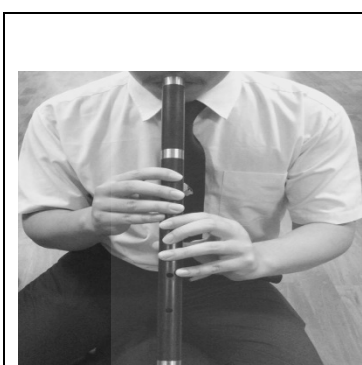
รูนิ้วค้ำ	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●
●	●	●	●	●	●	●	●	●	☾	☾	☾	☾
●	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	●	●
●	●	●	●	●	○	○	○	○	●	●	●	○
●	●	●	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○
●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
●											○	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
โด	เร	มี	ฟา	ซอล	ลา	ที	โด	เร	มี	ฟา	ซอล	
ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	

หมายเหตุ. ระบบนิ้วธรรมดา. ปรับปรุงจาก *ขลุ่ยเพียงออ*(น.82), โดยจรัญ กาญจนประดิษฐ์, 2554, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

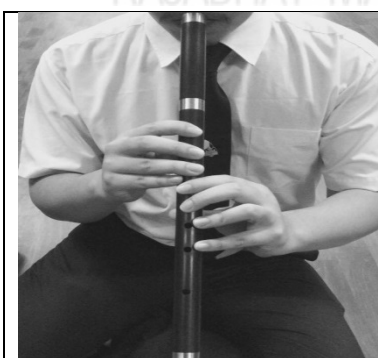
โตะ เป็นเสียงที่ต่ำที่สุดของขลุ่ยเพียงออ ปิดมือบน 3 รู
ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างปิด 4 รู เป่าประคองลมให้ได้เสียงต่ำ

ภาพที่ 2.6 เสียงโตะ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น)
ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

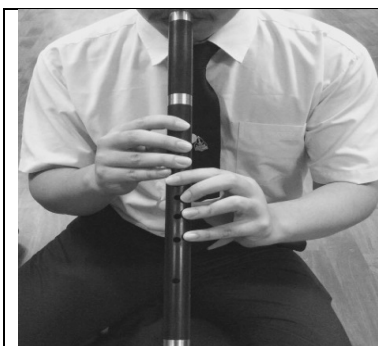
เร่ ปิดมือบน 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างปิด 3 รู เปิด
นิ้วก้อย 1 นิ้ว เป่าประคองลม

ภาพที่ 2.7 เสียงเร่. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น)
ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

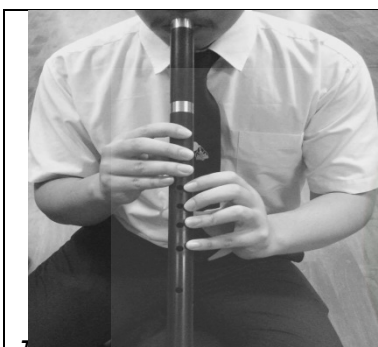
มี ปิดมือบน 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างปิด 2 รู เปิด
นิ้วก้อยและนิ้วนาง เป่าประคองลม

ภาพที่ 2.8 เสียงมี. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น)
ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

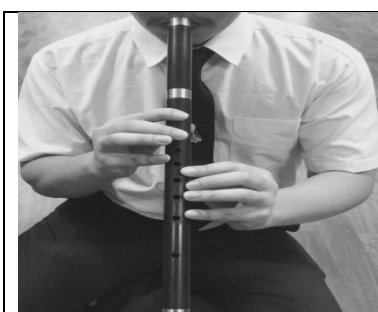
ฟา ปิดมือบน 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างปิด 1 รู เปิด
นิ้วก้อย นิ้วนางและนิ้วกลางเป่าประคองลม

ภาพที่ 2.9 เสียงฟา. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น)
ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

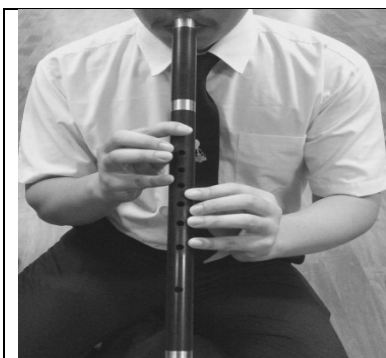
ซอล ปิดมือบน 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างเปิดทุกนิ้ว ใช้
นิ้วก้อยมือล่างแตะเลาขลุ่ย เพื่อประคองเลาขลุ่ยและ
รักษาความสวยงามของนิ้วและการวางมือ

ภาพที่ 2.10 เสียงซอล. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สอง
ชั้น) ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

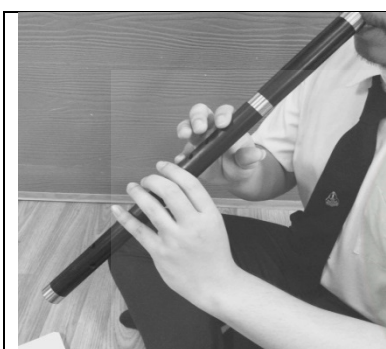
ลา ปิดมือบน 2 รู ปิดรูนิ้วค้ำ เปิดนิ้วนางมือบน
นิ้วก้อย มือบนแตะเลาขลุ่ย เพื่อประคองเลาขลุ่ย มือ
ล่างเปิดทุกนิ้วและใช้ปลายนิ้วก้อยมือล่างแตะเลาขลุ่ย
เพื่อประคองเลาขลุ่ย

ภาพที่ 2.11 เสียงลา. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น)
ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

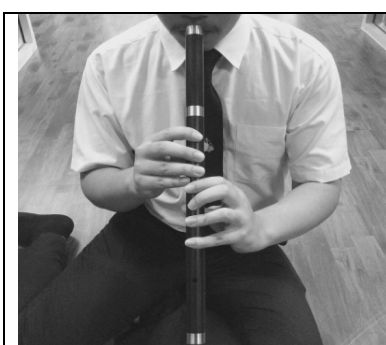
ที่ ปิดมือบน 1 รู ปิดรูนิ้วค้ำ เปิดนิ้วกลาง นิ้วนางและ นิ้วก้อยแต่ละเลาขลุ่ยประคองเลาขลุ่ย มือล่างเปิดทุกนิ้ว ใช้ปลายนิ้วก้อยมือล่างแต่ละเลาขลุ่ย เพื่อประคองเลาขลุ่ย

ภาพที่ 2.12 เสียงที. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โดสูง (มือบน) มือบนปิดนิ้วชี้เพียงนิ้วเดียว เปิดรูนิ้วค้ำ มือล่างเปิดทุกนิ้ว โดมือบนนี้จัดอยู่กลุ่มเสียงกลาง แต่มีระดับเสียงสูงเท่ากับ โดแหบนิยมใช้นิ้วโดสูง (มือบน) มากกว่าโดแหบ (มือล่าง) เนื่องจากเปิด-ปิดนิ้วได้ สะดวกกว่า โดแหบ (มือล่าง)

ภาพที่ 2.13 เสียงโด(สูง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โดแหบ (มือล่าง) มือบนปิดทุกนิ้ว มือล่างปิดทุกนิ้ว โดแหบ(มือล่าง) นี้มักนิยมใช้ในกรณีที่ใช้นิ้วควงเสียงโดสูง โดยจะใช้นิ้วโดแหบ (มือล่าง) ก่อนแล้วจึงใช้โดสูง (มือบน)

ภาพที่ 2.14 เสียงโดแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูبيب คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เรแหบหรือเรสูง มือบนปิด 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ นิ้วชี้มือ
บนปิดครึ่งรู มือล่างปิด 3 รู เปิดนิ้วก้อย 1 นิ้ว เป่า
ประคองลมเร่งลมให้เร็วและแรงกว่าเสียงเรต่ำ

ภาพที่ 2.15 เสียงเรแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุษบันลอยเลื่อน (สอง
ชั้น) ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มีแหบหรือมีสูง มือบนปิด 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ ปิดนิ้วชี้มือ
บนเพียงครึ่งรู มือล่างปิด 2 รู เปิดนิ้วก้อยและนิ้วนาง
เป่าประคองลมให้เร็วและแรง

ภาพที่ 2.16 เสียงมีแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุษบันลอยเลื่อน (สอง
ชั้น) ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ฟาแหบหรือฟาสูง มือบนปิด 3 รู ปิดรูนิ้วค้ำ มือล่าง
ปิด 1 รู เปิดนิ้วก้อย นิ้วนางและนิ้วกลาง เป่าประคอง
ลมให้เร็วและแรง

ภาพที่ 2.17 เสียงฟาแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุษบันลอยเลื่อน (สอง
ชั้น) ทางครูปั๊บ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ซอลแหบหรือซอลสูง มือบนปิด 3 รู มือล่างเปิดทุกนิ้ว ใช้นิ้วก้อยมือล่างแตะเลาขลุ่ยเพื่อประคองเลาขลุ่ย และรักษาความสวยงามของนิ้วและการวางมือ เป่าประคองลมให้เร็วและแรง เสียงซอลแหบนี้ควรหลีกเลี่ยงการเป่าเสียงยาวเพราะเสียงสูงดังไม่นุ่มนวล

ภาพที่ 2.18 เสียงซอลแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูเปี๊ยะ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

2. ระบบนิ้วคอง หมายถึง การจับและการเปิด-ปิดนิ้ว เพื่อควบคุมระดับเสียงต่าง ๆ ให้มีระดับเสียงเดียวกันแต่เปิด-ปิดนิ้วต่างกัน หรือเรียกว่า “นิ้วแทน” ก็ได้ หลักของการเปิด-ปิดนิ้วคองนี้สามารถแยกได้เป็นสองกลุ่ม คือ นิ้วคองช่วงเสียงกลางและนิ้วคองช่วงเสียงแหบ

นิ้วคองช่วงเสียงกลาง สามารถทำได้ 4 เสียง คือ ฟา ซอล ลาและที แต่ในปัจจุบันนิยมใช้เพียงสองเสียง คือ เสียงซอลและลาเท่านั้น

นิ้วคองช่วงเสียงแหบ สามารถทำได้ 2 เสียง คือ โดและเร

ตารางที่ 2.4

ระบบนิ้วควาง

รุ้หน้าค้ำ	●	●	●	○	●	○	●	○
	●	●	●	●	●	●	●	○
	●	●	●	○	●	○	●	○
	●	○	○	●	●	○	●	○
	○	●	○	●	●	○	●	○
	○	●	○	●	●	○	●	○
	○	○	○	○	●	○	○	○
	○	○	○	○	○	○	○	○
	○	○	○	○	○	○	○	○

ช	“ช”	ล	“ล”	ค	“ค”	ร	“ร”
ก	ค	ก	ค	ห	ค	ห	ค

หมายเหตุ. ช = ซอล “ช” = ซอลควาง
 ล = ลา “ล” = ลาควาง
 ค = โดแฮบ “ค” = โดควาง
 ร = เรแฮบ “ร” = เรแฮบควาง

หมายเหตุ. ระบบนิ้วควาง. ปรับปรุงจากกลยุทธ์เพียงออ(น.87), โดยจรัญ กาญจนประดิษฐ์, 2554, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 2.19 ซอล. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวกลยุทธ์เพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูبيب คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.20 ซอล(ควง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.21 ลา. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.22 ลา (ควง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.23 โดแหบ (มือล่าง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลั่นลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.24 โดแหบ (มือบน-ควง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงบุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.25 เรแหบ. ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลงบุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูป๊อ คงลายทอง (น.32), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ภาพที่ 2.26 เรแหบ(ควง). ปรับปรุงจาก การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุหลันลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูบ๊ีบ คงลายทอง (น.31), โดยวีรชิต พยอม, 2559, ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

2.2.4 หลักการเขียน อ่านและร้องโน้ตเพลงไทย

ภาพที่ 2.27 องค์ประกอบที่ใช้ในการเขียนโน้ตเพลงไทย. ปรับปรุงจากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานดนตรี-นาฏศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 2 (น.8), โดยวิมลธรา ศิริธงชัยกุล, 2557, กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.

2.2.4.1 การเขียนโน้ตเพลงไทย มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1) จังหวะเพลงไทย แบ่งออกเป็น 3 จังหวะ ดังนี้

1.1) จังหวะสามัญ คือ จังหวะทั่วไป เป็นจังหวะที่กำหนดด้วยตนเองหรือนับจังหวะด้วยตนเอง

1.2) จังหวะฉิ่ง คือ การใช้ฉิ่งเป็นเครื่องกำกับจังหวะ เสียงฉิ่งเป็นจังหวะ “เบา” เสียงฉับเป็นจังหวะ “หนัก”

1.3) จังหวะหน้าทับ คือ การใช้เครื่องดนตรีที่ซึ่งด้วยหนึ่งเป็นเครื่องกำกับจังหวะ โดยมากนิยมใช้หน้าทับปรบไ้เป็นเกณฑ์นับจังหวะ เช่น ตีหน้าทับปรบไ้ครบ 1 เที้ยว นับเป็น 1 จังหวะ

2) ตัวโน้ต โน้ตเพลงไทยมี 7 เสียงและใช้อักษรแทนเสียงในการเขียนโน้ตดังนี้

ด - โด ร - เร ม - มี ฟ - ฟา ซ - ซอล ล - ลา ท - ที

เสียงสูง ใช้สัญลักษณ์ ด้านบนตัวอักษร เช่น ด̇ ร̇ มี̇ ฟ̇ ซ̇ ล̇ ท̇

เสียงต่ำ ใช้สัญลักษณ์ ด้านล่างตัวอักษร เช่น ด̣ ร̣ มี̣ ฟ̣ ซ̣ ล̣ ท̣

3) ห้องเพลง ห้องเพลงในดนตรีไทย แบ่งออกเป็น 8 ห้องเพลงห้องละ 4 ตัวโน้ต จังหวะตกจะอยู่ที่ท้ายห้องเสมอ โดยตำแหน่งของจังหวะตกจะอยู่ที่ส่วนท้ายสุดของตัวโน้ตในแต่ละห้องเพลงและในการเคาะจังหวะที่ท้ายห้องนั้นทางดนตรีไทยจะใช้เสียงฉิ่งและเสียงฉับแทนการเคาะจังหวะ หรือที่เรียกว่า “จังหวะฉิ่ง” ซึ่งมีลักษณะอัตราจังหวะและการเคาะจังหวะที่แตกต่างกันดังนี้

สามชั้น

----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ	----	--- ฉิ่ง	----	--- ฉับ
------	----------	------	---------	------	----------	------	---------

สองชั้น

--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
----------	---------	----------	---------	----------	---------	----------	---------

ชั้นเดียว

- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ	- ฉิ่ง - ฉับ
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

ภาพที่ 2.8 จังหวะฉิ่งและอัตราจังหวะการเคาะจังหวะที่แตกต่างกัน

2.2.4.2 การอ่านและร้องโน้ตเพลงไทย

การอ่านโน้ตเพลงไทยในครั้งแรกนั้น ควรอ่านจังหวะสองชั้นก่อน เพราะเป็นเพลงที่ฟังง่ายที่สุด เพลงในอัตราจังหวะสองชั้นนั้นมีจังหวะที่มีความเร็วปานกลาง ไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป ส่วนใหญ่เป็นเพลงสั้น ๆ ที่ร้องและจำทำนองง่าย ไม่มีความซับซ้อนสามารถเคาะจังหวะตามได้ง่าย รวมทั้งมีการร้องเอื้อนที่ไม่มากนัก นิยมใช้ในการร้องและบรรเลงที่ขับกล่อมและประกอบการแสดงมหรสพต่าง ๆ เพลงสองชั้นรู้จักกันทั่วไป เช่น เพลงลาวเสียงเทียน เพลงลาวดวงเดือนและเพลงลาวจ้อย

ในการอ่านโน้ตเพลงในแต่ละห้องนั้น เนื่องจากตัวอักษรที่ใช้แทนเสียงในการเขียนโน้ตไม่สามารถแยกอัตราความสั้น-ยาวของเสียงได้ จึงต้องใช้สัญลักษณ์ | - - - | ในการแทนความยาวของทำนอง ส่วนการใช้สัญลักษณ์ | (- - -) | ในการบันทึกโน้ตเพลง คือ การให้เครื่องดนตรีที่มีเสียงสูง เช่น ระนาดเอก ซอด้วง บรรเลงก่อนและให้เครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ เช่น ระนาดทุ้ม ซออู้ บรรเลงตาม เรียกว่า “ลูกล่อ” ซึ่งจะสามารถสร้างอรรถรสของเสียงเพลงให้มีความไพเราะได้อย่างเหมาะสม (วริฎฐา ศิริชัยธงชัยกุล, 2557, น.8-9)

2.2.5 การประสมวงดนตรีไทยและโอกาสที่ใช้ในการแสดง

วงดนตรีไทย เป็นวงที่มีพัฒนาการต่อเนื่องกันมายาวนาน โดยมีศิลปินดนตรีเป็นผู้รักษามรดกวัฒนธรรมและมีพระมหากษัตริย์ตลอดจนพระราชวงศ์ ขุนนาง ข้าราชการและคหบดีที่มีฐานะได้ร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาดนตรีไทยมาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ดนตรีไทยมีความสมบูรณ์และสามารถนำมาใช้บรรเลงทั้งในงานพระราชพิธี งานพิธีกรรม ประกอบการแสดง งานบันเทิงและการนำไปประกอบธุรกิจด้านต่าง ๆ ได้ โดยวงดนตรีไทยแบ่งออกเป็นหลัก ๆ 3 ประเภท ได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสายและวงมโหรี

2.2.5.1 วงปี่พาทย์ เป็นวงที่เกิดจากการประสมกันระหว่างเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าและเครื่องตีเป็นหลัก แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

1) วงปี่พาทย์เครื่องห้า วงดนตรีประเภทนี้ประกอบด้วย ปี่ใน, ระนาดเอก, ซ้องวงใหญ่, ตะโพน, กลองทัดและฉิ่ง

2) วงปี่พาทย์เครื่องคู่ วงดนตรีประเภทนี้เกิดจากการประสมวงครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เครื่องดนตรีประกอบด้วย ปี่ใน, ปี่นอก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก, ตะโพน, กลองทัด, ฉิ่ง, ฉาบเล็ก, กรับและโหม่ง

3) วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ วงดนตรีประเภทนี้เกิดจากการประสมวงครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เครื่องดนตรีประกอบด้วยปี่ใน, ปี่นอก, ระนาดเอก, ระนาดทุ้ม, ระนาดเอกเหล็ก, ระนาดทุ้มเหล็ก, ซ้องวงใหญ่, ซ้องวงเล็ก, ตะโพน, กลองทัด, ฉิ่ง, ฉาบเล็ก, ฉาบใหญ่, กรับและโหม่ง

2.2.5.2 วงเครื่องสาย เป็นวงที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทที่มีสายเป็นหลักส่วนเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ที่ประสมอยู่ในวงเครื่องสาย นิยมใช้เครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงที่กลมกลืนสอดคล้องกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

1) วงเครื่องสายเครื่องเดี่ยวหรือเครื่องสายวงเล็ก เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซอด้วง 1 คัน, ซออู้ 1 คัน, จะเข้ 1 ตัว, ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า, โทน-รำมะนา 1 สำหรับ, ฉิ่ง 1 คู่และฉาบเล็ก 1 คู่

2) วงเครื่องสายเครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซอด้วง 2 คัน, ซออู้ 2 คัน, จะเข้ 2 ตัว, ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า, ขลุ่ยหลีบ 1 เล้า, โทน-รำมะนา 1 สำหรับ, ฉิ่ง 1 คู่, ฉาบเล็ก 1 คู่, กรับ 1 คู่และโหม่ง 1 ใบ

2.2.5.3 วงมโหรี เป็นเครื่องดนตรีที่มีเครื่องดนตรีประสมวงครบทุกกลุ่ม คือ เครื่องดีด สี ตีและเป่า ลักษณะเด่นของวงดนตรีประเภทนี้คือ ความกลมกลืนของระบบเสียงที่ใช้เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ถูกย่อส่วน สำหรับห้องวงที่ประสมในเครื่องดนตรีประเภทนี้เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ห้องมโหรี” การปรับลดขนาดของเครื่องดนตรีประเภทตี เพราะต้องการให้ระบบเสียงมีระดับความดังที่เข้ากันได้กับเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย วงมโหรีมีการประสมวงและถือเป็นแบบแผนมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จำแนกออกได้ 3 ขนาดดังนี้

1) วงมโหรีเครื่องเดี่ยว เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซอสามสาย 1 คัน, ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า, ระนาดเอก 1 ราง, ซ้องวงใหญ่ 1 วง, จะเข้ 1 ตัว, ซอด้วง 1 คัน, ซออู้ 1 คัน, โทน-รำมะนา 1 สำหรับ, ฉิ่ง 1 คู่และฉาบเล็ก 2 คู่

2) วงมโหรีเครื่องคู่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซอสามสาย 1 คัน, ซอสามสายหลีบ 1 คัน, ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า, ขลุ่ยหลีบ 1 เล้า, ระนาดเอก 1 ราง, ระนาดทุ้ม 1 ราง, ซ้องวงใหญ่ 1 วง, ซ้องวงเล็ก 1 วง, จะเข้ 2 ตัว, ซอด้วง 2 คัน, ซออู้ 2 คัน, โทน-รำมะนา 1 สำหรับ, ฉิ่ง 1 คู่, ฉาบเล็ก 1 คู่, กรับพวง 1 พวงและโหม่ง 1 ใบ

3) วงมโหรีเครื่องใหญ่ เครื่องดนตรีประกอบด้วย ซอสามสาย 1 คัน, ซอสามสายหลีบ 1 คัน, ขลุ่ยเพียงออ 1 เล้า, ขลุ่ยหลีบ 1 เล้า, ระนาดเอก 1 ราง, ระนาดทุ้ม 1 ราง, ระนาดเอกเหล็ก 1 ราง, ระนาดทุ้มเหล็ก 1 ราง, ซ้องวงใหญ่ 1 วง, ซ้องวงเล็ก 1 วง, จะเข้ 2 ตัว, ซอด้วง 2 คัน, ซออู้ 2 คัน, โทน-รำมะนา 1 สำหรับ, ฉิ่ง 1 คู่, ฉาบเล็ก 1 คู่, กรับพวง 1 พวงและโหม่ง 1 ใบ (สุมนมาลย์ นิมนต์พันธ์และคณะ, 2556, น.32-36)

นอกจากนี้วงดนตรีไทยทั้ง 3 ชนิด ยังสามารถแบ่งออกเป็นวงดนตรีได้อีกหลายประเภทตามลักษณะการประสมเครื่องดนตรี วิธีการบรรเลง โอกาสที่ใช้ในการแสดง ซึ่งมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันไป อาทิ เช่น วงปี่พาทย์เครื่องห้า, วงปี่พาทย์เครื่องคู่, วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่, วงปี่พาทย์เสภา, วงปี่พาทย์ไม้แข็ง, วงปี่พาทย์ไม้นวม, วงมโหรีเครื่องสี่, วงมโหรีเครื่องหก, วงมโหรีเครื่องคู่, วงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว, วงเครื่องสายเครื่องคู่ ฯลฯ ซึ่งจะกล่าวเฉพาะสาระสำคัญของวงดนตรีไทยที่มีการนำขลุ่ยเพียงออเข้าไปประสมในวงและบทบาทหน้าที่ของขลุ่ยเพียงออในวงนั้น ๆ เช่น

1. วงปี่พาทย์ไม้นวม สันนิษฐานว่า วงปี่พาทย์นี้ถูกปรับปรุงใช้ในสมัยรัชกาลที่ 5 เกิดจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบของวงปี่พาทย์ไม้แข็ง กล่าวคือ เปลี่ยนหัวไม้ที่ใช้สำหรับการบรรเลงระนาดเอก ซ้องวงใหญ่และซ้องวงเล็ก จากที่เป็นหัวไม้แข็งก็มาใช้ไม้นวมแทน (ใช้พันผ้าแล้วมัดด้วยเส้นด้ายสลับจนนุ่ม) ทำให้ลดความดังและความเกรี้ยวกราดของเสียงลง รูปแบบของการประสมวงได้ยึดแบบแผน

ของวงปี่พาทย์ เปลี่ยนแต่เครื่องดนตรีเครื่องเป่า จาก “ปี่” เป็น “ขลุ่ยเพียงออ” และได้เพิ่มซออู้เข้าไปประสมในวง ลักษณะการประสมวงนี้มีความไพเราะนุ่มนวล เรียกว่า “วงปี่พาทย์ไม้ نرم”

1.1 หน้าที่ของเครื่องดนตรีวงปี่พาทย์ไม้ نرم

1.1.1 ระนาดเอก (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองและเป็นผู้นำวง การแปรทำนองของระนาดเอกสอดคล้องกับทำนองหลัก โดยคำนึงถึงความชัดเจนและความไพเราะ

1.1.2 ระนาดทุ้มไม้ (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเก็บบ้าง แทรกแซงหยอกล้อ ยั่วเย้าไปกับทำนอง

1.1.3 ซ้องวงใหญ่ (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่เป็นหลักของวงดนตรี ซึ่งต้องดำเนินทำนองหลักของเพลง

1.1.4 ซ้องวงเล็ก (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่สอดแทรกทำนองในทางเสียงสูง ตีเก็บถี่

1.1.5 ซออู้ ทำหน้าที่คลอเสียงผู้ขับร้องและสีเคล้ากับเสียงการขับร้องในบางช่วงบางตอนตามลักษณะของเพลงกับทั้งดำเนินทำนองหยอกล้อ ยักเยื้องร่วมกับการบรรเลงของวง

1.1.6 ขลุ่ยเพียงออ ทำหน้าที่เป็นเครื่องตามลักษณะการบรรเลงเป่าเก็บบ้างโหยหวานบ้างไปกับทำนองเพลง

1.1.7 กลองแขก ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับ

1.1.8 ฉิ่ง ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะย่อย

1.2 บทเพลงและบทบาทหน้าที่ของวงปี่พาทย์ไม้ نرم

วงปี่พาทย์ไม้ نرمเป็นวงดนตรีที่พัฒนามาจากวงปี่พาทย์ที่มีก่อนแล้ว ในอดีตคงมีหน้าที่การบรรเลงที่เหมือนกันปี่พาทย์ แต่ไม่ทั้งหมดตอนุমানได้ว่าน่าจะเป็นการบรรเลง เพื่อประกอบการแสดงและการบรรเลงเพื่อการฟังมาจนถึงปัจจุบัน โดยในปัจจุบันเราจะเห็นว่าวงปี่พาทย์ไม้ نرمในรูปแบบการประกวดในเวทีต่าง ๆ

2. วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ดนตรีไทยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในสมัยนี้ได้พัฒนาการประสมวงปี่พาทย์ขึ้นอีกแบบหนึ่ง โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงได้ปรับปรุงการประสมวงปี่พาทย์ขึ้นใหม่ ในช่วงแรกมิได้มีชื่อเฉพาะ แต่ภายหลังได้ตั้งชื่อปี่พาทย์ที่เกิดขึ้นใหม่ว่า ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

2.1 หน้าที่ของเครื่องดนตรีวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

2.1.1 ระนาดเอก (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองและเป็นผู้นำวง การแปรทำนองของระนาดเอกควรคำนึงถึงการใช้สำนวนการบรรเลงให้มีความกลมกลืนและสอดคล้องกับทำนองหลัก โดยคำนึงถึงความชัดเจนและความไพเราะ

2.1.2 ระนาดทุ้มไม้ (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเก็บบ้าง แทรกแซงหยอก ล้อ ยั่วเข้าไปกับทำนอง

2.1.3 ระนาดทุ้มเหล็ก (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองห่าง ๆ สนับสนุน เสียงดนตรีให้มีเสียงยาวทุ้มกังวานยิ่งขึ้น

2.1.4 ฆ้องวงใหญ่ (ตีด้วยไม้ نرم) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองตามเนื้อทำนองหลักของ เพลง

2.1.5 ฆ้องวงเล็ก ทำหน้าที่เป็นเครื่องตาม ลักษณะการบรรเลงเป่าบ้างเก็บบ้าง โหยหวนบ้างไปกับทำนองเพลง

2.1.6 ฆ้องจ้อย ทำหน้าที่ดำเนินทำนองห่าง ๆ เพื่อเสริมลักษณะเสียงเป่าในลักษณะที่เป็นเสียงทุ้มให้ความกลมลึกมากขึ้น แต่เดิมปีพาทย์ดึกดำบรรพ์มีเพียงแต่ฆ้องวงเท่านั้น ต่อมาใน ปลายรัชกาลที่ 6 เกิดมีฆ้องจ้อย ซึ่งเป็นฆ้องขนาดใหญ่ขึ้น จึงได้มีผู้นำฆ้องจ้อยเข้ามาประสมในวงปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์เพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่งด้วยเห็นว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำและทุ้มไม่รบกวนเครื่องดนตรีที่มี มาแต่เดิม

2.1.7 ซออู้ ทำหน้าที่คลอเสียงผู้ขับร้องและสีเคล้ากับเสียงของการขับร้องในบางช่วง บางตอนตามลักษณะของเพลงกับทั้งดำเนินทำนองหยอกล้อ ยกย่องร่วมกับการบรรเลงของวง เดิมไม่มี ซออู้ในวงดึกดำบรรพ์ แต่เกิดความจำเป็นเพื่อแสดงละครเรื่อง สังข์ศิลป์ชัย ซึ่งมีเพลงหนึ่งที่เรียกกันว่า เพลงหุ่นกระบอก คือ เพลง สังขารา ต้องมีซออู้เข้าไปสีเคล้า เพลงนี้มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 แต่ เป็นการสืบทอดวงไม่ได้คลอเสียงร้อง ซออู้จึงคงติดอยู่ในวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์มาจนปัจจุบัน ส่วนการสี ซออู้คลอเสียงร้องนั้นเกิดในสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงโปรดให้หลวงไพเราะเสียงซอ (อุน คุรุยะชีวิน) สีซออู้ คลอตามเสียงคนร้องในเวลาในการเล่นละคร โดยสีซอคลอเสียงร้องเป็นคำ ๆ เมื่อมาถึงรัชกาลที่ 7 หลวง ไพเราะเสียงซอก็ตัดสิ่งที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 จึงสีซออู้ทั้งคลอเสียงและผสมวง

2.1.8 ฆ้องหุ่ย 7 ลูก (หุ่ย 7 ลูก คือ ฆ้องโหม่งเทียบเสียงฆ้องให้มีระดับเสียงสูงต่ำ ต่างกันเป็น 7 เสียง โดยให้มีเสียงระดับสูงสุดและต่ำสุดเทียบเป็นคู่แปดแล้วทำราวแขวนเรียงกัน ตามลำดับระดับเสียง) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเป็นช่วงห่าง ๆ ตามเสียงสำคัญของทำนองเพลง เพื่อ แสดงว่าหมดวรรคหมดประโยคเพลง

2.1.9 กลองตะโพน 2 ลูก (ตั้งหน้ากลองขึ้นใช้ตีแทนกลองทัด) ทำหน้าที่ตีบอกส่วน สำคัญของจังหวะหน้าทับรับและประสานกับตะโพน ในลักษณะของไม้เดินและไม้ลา

2.1.10 ตะโพน ทำหน้าที่ตีบอกส่วนย่อยของจังหวะหน้าทับประสานสอดแทรกกัน กับกลองตะโพนหรือกลองทัด โดยมีหน้าที่ตีนำก่อนการลงจังหวะสำคัญทั้งไม้เดินและไม้ลา

2.1.11 กลองแขก 2 ใบ ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับในบางเพลงที่ใช้กลองแขก ทำหน้าที่ควบคุม

2.1.12 ฉิ่ง ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะย่อยของการบรรเลงและขับร้อง

2.1.13 กรับพวง ทำหน้าที่ช่วยเพิ่มน้ำหนักของเสียงเครื่องกำกับจังหวะในส่วนที่เป็นจังหวะหนักหรือจังหวะสำคัญ

2.2 บทเพลงและการใช้เพลงของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

บทเพลงที่ใช้ประกอบการบรรเลงวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ได้มีการพัฒนาตามารูปแบบการแสดงดังกล่าว เริ่มตั้งแต่การบรรเลงเพลงเกร็ด เพลงดับเพลงและดับเรื่องที่นำมาใช้บรรเลง เพื่อประกอบการแสดงเป็นเรื่องราวของละครดึกดำบรรพ์ ทำนองที่ใช้บรรเลงจะใช้รูปแบบเพลงดับเป็นส่วนใหญ่ แต่มีความวิจิตรกว่าดับเรื่องและดับเพลงทั่ว ๆ ไป

3. วงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว หรือเรียกว่า “วงเครื่องสายไทยวงเล็ก” เครื่องดนตรีที่ประสมในวงเครื่องสายนี้ ถือเป็นหลักขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้เพราะแต่ละสิ่งล้วนดำเนินทำนองและมีหน้าที่ต่าง ๆ เมื่อบรรเลงประสมวง เสียงและหน้าที่ของเครื่องดนตรีแต่ละอย่างต้องประสมประสานกันเป็นอันดี

3.1 หน้าที่ของเครื่องดนตรีวงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว

3.1.1 ซอด้วง ลักษณะการบรรเลงสีเก็บข้าง โหยหวนเป็นเสียงข้าง ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเพลงเป็นผู้นำของวง

3.1.2 ซออู้ ลักษณะบรรเลงสีเก็บข้าง โหยหวนเป็นเสียงข้าง ทำหน้าที่ดำเนินทำนองหยอกล้อ ยั่วเย้า กระตุ้นให้เกิดความครึกครื้นสนุกสนานในจำพวกดำเนินทำนอง

3.1.3 จะเข้ ลักษณะการบรรเลงตืดเก็บถี่ข้าง ห่างข้าง สอดแทรกทำนองให้เกิดความไพเราะทำหน้าที่ดำเนินทำนองเช่นเดียวกับซอด้วง แต่มีวิธีการบรรเลงแตกต่างกันออกไป

3.1.4 ขลุ่ยเพียงออ เป่าดำเนินทำนองสลับกับโหยหวนตามลีลาของเครื่องเป่า ทำหน้าที่เป็นเครื่องตามช่วยสร้างความกลมกลืนให้กับวง

3.1.5 โทนและรำมะนา ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับต้องบรรเลงให้มีความสอดคล้องกันเหมือนเครื่องดนตรีอย่างเดี่ยว

3.1.6 ฉิ่ง ทำหน้าที่คุมจังหวะย่อยให้การบรรเลงดำเนินจังหวะไปโดยสม่ำเสมอหรือซ้ำเร็วตามความเหมาะสม

4. วงเครื่องสายประสมเปียโน มีการนำมาประสมอยู่ 2 รูปแบบ คือ วงที่มีจะเข้และวงที่ไม่มีจะเข้ ข้อสังเกตของการนำจะเข้เข้าไปบรรเลงร่วมด้วยบ้างให้ข้อคิดเห็นทางด้านคุณภาพเสียงว่า ทำให้เสียงจะเข้และเปียโนไม่เข้ากันและไม่ไพเราะ นอกจากนี้ยังยากต่อการเทียบเสียง

4.1 หน้าที่ของเครื่องดนตรีวงเครื่องสายประสมเปียโน

4.1.1 ซอด้วง ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว

4.1.2 ซออู้ ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว

4.1.3 จะเข้ (มีหรือไม่มีก็ได้) ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดี่ยว

4.1.4 ขลุ่ยเพียงออ ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดียว

4.1.5 เปียโน ลักษณะการบรรเลงของเปียโนมือขวาดำเนินทำนองหลัก มือซ้ายทำหน้าที่เสียงประสานหรือคอร์ดอาจมีสลับกันบ้าง

4.1.6 โทณ-รำมะนา ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดียว

4.1.7 ฉิ่ง ทำหน้าที่เหมือนกับวงเครื่องสายเครื่องเดียว

5. วงมโหรีเครื่องเล็กหรือเครื่องเดี่ยว การประสมวงมโหรีเครื่องแปดในระยะต่อมาได้เพิ่มซอด้วงซอด้วงขึ้นอีกอย่างละ 1 คัน สันนิษฐานว่า คงเพื่อความสมดุลกับเครื่องตีซึ่งเพิ่มเข้ามาตั้งแต่การประสมวงมโหรีเครื่องแปดและเพื่อให้เสียงโดยรวมของวงมีความหลากหลายและหนักแน่นขึ้น ดังนั้นวงมโหรีวงนี้ จึงเรียกว่า “วงมโหรีเครื่องเล็กหรือมโหรีเครื่องเดี่ยว”

5.1 ประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่อไปนี้

5.1.1 ซอสามสาย

5.1.2 ระนาดเอกมโหรี

5.1.3 ซ้องกลาง (ซ้องมโหรี)

5.1.4 จะเข้

5.1.5 ขลุ่ยเพียงออ

5.1.6 ซอด้วง

5.1.7 ซออู้

5.1.8 โทณ

5.1.9 รำมะนา

5.1.10 ฉิ่ง

6. วงสามชลุ่ยไทย การประสมวงสามชลุ่ยไทยนี้ เป็นแนวคิดของครูสุวิทย์ บวรวัฒนา อดีตเอกอัครราชทูตไทย โดยนำเฉพาะชลุ่ย 3 ชนิดคือ ขลุ่ยเพียงออ ขลุ่ยหลีบและขลุ่ยอู้มาบรรเลงร่วมกัน โดยใช้เครื่องประกอบจังหวะ คือ โทณ-รำมะนา ฉิ่งและโหม่ง หลักการประสมวงดนตรีชนิดนี้ ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน มีเพียงกล่าวถึงวงที่เกี่ยวข้องและสันนิษฐานถึงลักษณะการประสมวงน่าจะเป็นวงชนิดเดียวกัน แต่เรียกชื่อการประสมวงแตกต่างกันออกไปเรียกว่า “วงชลุ่ยหมู่” โดยบันทึกเอาไว้ในหนังสืองานพระราชทานเพลิงศพครูโชติ ดุริยประณีต วงสามชลุ่ยไทยก็ยังไม่มีการสืบทอดอย่างเป็นระบบ อาจด้วยสาเหตุบางประการ อิทธิพลที่จะเป่าขลุ่ยอู้ได้ดีหาได้ยากในปัจจุบัน ผู้ที่จะบรรเลงขลุ่ยมีทักษะแตกต่างกันทางของขลุ่ยแต่ละชนิดไม่เท่ากัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากการเรียนมาคนละสำนัก เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ไม่ค่อยพบเห็นการบรรเลงของวงสามชลุ่ยไทยในยุคปัจจุบัน (ธรรณัฐ หินอ่อน, 2557, น.37-189)

2.2.6 การประเมินงานดนตรี

การประเมินงานดนตรี คือ การพิจารณาลักษณะและความสามารถของผู้ขับร้องและ ผู้บรรเลงดนตรี ซึ่งมีหลักที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ดังนี้

1. ความถูกต้องในการบรรเลง จะต้องพิจารณาว่า ผู้บรรเลงมีความสามารถในการบรรเลงที่ถูกต้องตามจังหวะ ทำนองของบทเพลง บรรเลงบทเพลงได้เหมาะสมกลมกลืนและไพเราะ ถ่ายทอดอารมณ์ของการบรรเลงได้อย่างถูกต้อง

2. ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ ในการบรรเลงดนตรี ผู้บรรเลงจะต้องมีความเข้าใจในเครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี สามารถอ่านโน้ตต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เพื่อจะได้บรรเลงดนตรีได้ถูกต้องตามโน้ตเพลงทำให้บทเพลงไพเราะและสมบูรณ์

3. การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง ในการขับร้องเพลงต้องพิจารณาว่า ผู้ขับร้องสามารถควบคุมเสียงร้องได้มากน้อยแค่ไหน เสียงจะต้องไม่ขาดหรือเกินจนไม่เหมาะสมกับทำนองเพลงสามารถขับร้องได้เหมาะสมกับการบรรเลงดนตรีและผู้บรรเลงจะต้องควบคุมคุณภาพเสียงในการบรรเลงได้ถูกต้องชัดเจน โดยเฉพาะการร้องและบรรเลงเดี่ยว (วริฏฐา ศิริชัยชงชัยกุล, 2557)

สรุปได้ว่า “ขลุ่ยเพียงออ” เป็นเครื่องดนตรีที่อยู่คู่ประเทศไทยมาอย่างยาวนาน โดยสันนิษฐานได้จากหลักฐานที่พบตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา รัตนบุรีและรัตนโกสินทร์ จึงจัดเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมด้วยเอกลักษณ์ในการบรรเลงหรือเทคนิคที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้ในการบรรเลงเดี่ยว เพื่อแสดงความสามารถหรือลีลาของนักดนตรีและสามารถนำไปประสมวงดนตรีไทยที่มีการแบ่งออกหลัก ๆ ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ วงปี่พาทย์, วงมโหรีและวงเครื่องสาย เพื่อความไพเราะและตามความสร้างสรรค์ของศิลปิน ด้วยเสียงที่นุ่มนวลไพเราะมีเอกลักษณ์ จึงมีการนำไปประพันธ์ตามความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสุนทรีย์ะในการฟังดนตรีได้อย่างหลากหลาย จึงทำให้ผู้เรียนดนตรีชนิดนี้ต้องใช้ความอดุสาหะตั้งใจฝึกฝน เพื่อสามารถบรรเลงดนตรีไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปตามขนบธรรมเนียมประเพณี

2.3 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ

ชินอิจิ ซูซูกิ (1898-1998) นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นที่ได้ให้แนวคิดและเทคนิคการสอนไวโอลินที่ผ่านการทดลองใช้จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเรียกวิธีการสอนของเขาว่า Mother-tongue method (วิธีพูดตามแม่) คือ การสอนให้เด็กเล่นเครื่องดนตรีด้วยความจำ โดยมีครูสาธิตให้ดูแล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ ครูจึงลงมือสอนโน้ตให้นักเรียน (ณรุทธิ์ สุทธจิตต์, 2545, น. 76)

2.3.1 เกียรติประวัติของชินอิจิ ซูซูกิ

ชินอิจิ ซูซูกิ เกิดในเมืองนาโกยา ประเทศญี่ปุ่น มีชีวิตอยู่ระหว่างปี ค.ศ. 1898-1998 เป็นบุตรชายคนโตผู้ผลิตไวโอลินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าในวัยเด็กจะทำงานในโรงงาน แต่เขาไม่เคยได้เรียนรู้ดนตรีอย่างเป็นทางการ เขาเริ่มเรียนดนตรีตะวันตกในประเทศเยอรมนี ในปี ค.ศ. 1920 เขาเริ่มสอนเด็กเล็กครั้งแรกในประเทศญี่ปุ่นในช่วงทศวรรษที่ 1930 และเริ่มพัฒนาแนวคิดของเขาและปรัชญาของการเรียนการสอนในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 วิธีการเรียนการสอนของเขาจึงเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายไปทั่วโลกและประสบความสำเร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ การที่เขาเป็น นักไวโอลิน เขาจึงเริ่มใช้แนวคิดของเขากับการเรียนการสอนไวโอลิน แต่มันได้ถูกนำมาใช้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ อีกมากมายในการเรียนการสอนโรงเรียนระดับอนุบาลและพื้นที่อื่น ๆ โดยแนวคิดของชินอิจิ ซูซูกิ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า เด็กทุกคนมีความสามารถและความสามารถนี้จะพัฒนาและปรับปรุงได้ด้วยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เด็กทุกคนเรียนรู้ที่จะพูดภาษาของตัวเองได้อย่างง่ายดายและถ้านำกระบวนการเรียนรู้ธรรมชาติเดียวกันนี้ถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนทักษะอื่น ๆ ก็จะสามารถประสบความสำเร็จได้ ซูซูกิเรียกกระบวนการนี้ว่า “วิธีการภาษาแม่” (นพชัย อุบชิต, 2558, น. 18-19)

2.3.2 หลักการสำคัญ

เหนือดวง พูลเพิ่ม (2560, น. 30-31) กล่าวถึง หลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดของซูซูกิ ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงว่า เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาของตนได้ดี โดยไม่ต้องสั่งสอนอย่างเป็นระบบ
2. สภาพแวดล้อมที่ดีช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้น
3. เวลาที่เรียน ความถี่ในการฝึกฝน การจัดสภาพแวดล้อมทางดนตรีให้เด็กเป็นสิ่งสำคัญ

4. ความสามารถที่เรียกว่า “เก่งหรืออัจฉริยะ” ไม่ได้มีติดตัวมาแต่กำเนิด ต้องอาศัยหลักการเรียนรู้อบรมบ่มสอนและการพัฒนาเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้และเป็นคนเก่งได้ แต่อย่าทอดทิ้งให้เด็กเติบโตตามยถากรรม

5. การเรียนรู้โดยการฟังเป็นสิ่งจำเป็น การฟังเสียงดนตรีเพี้ยน ๆ จะทำให้การตอบสนองเพี้ยนไปด้วย

6. การพัฒนาความสามารถของมนุษย์ให้ดีขึ้นสามารถทำได้โดยการฝึกฝน

7. เด็กเรียนรู้จากต้นแบบโดยการสังเกตและการเลียนแบบ

วิจารณ์ คู่คิด (2555, น. 37) กล่าวว่า หลักการสำคัญของชูชูกี มีดังนี้

1. เริ่มเรียนตั้งแต่อายุน้อย
2. ให้แม่รับบทบาทเป็นสื่อสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจต่อเด็ก
3. ฝึกให้มีวินัยในตนเอง
4. ให้เด็กแข่งขันกับตนเอง

ภูมรินทร์ ฝาชัยภูมิ (2560, น. 23-24) กล่าวถึง ลักษณะการสอนดนตรีของชูชูกี ดังนี้

1. ครูของชูชูกีต้องมีความเชื่อว่า ความสามารถทางดนตรีทุกด้านสามารถพัฒนาได้ในเด็กทุกคน

2. การสอนดนตรีที่ดีที่สุดต้องเริ่มจากช่วงปฐมวัย

3. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องมีส่วนร่วมในการเรียนดนตรีของเด็กด้วย

4. เด็กต้องเล่นเครื่องดนตรีได้ด้วยความรู้สึกว่าเล่นง่าย ก่อนการเรียนโน้ตดนตรีและการอ่านต่าง ๆ

5. เทคนิคต่าง ๆ ของการเล่นดนตรีได้ถูกบรรจุในบทเพลงอย่างเป็นขั้นตอน

6. บทเพลงต่าง ๆ ที่เด็กได้เรียนไปแล้วต้องได้รับการขัดเกลาและทบทวนอยู่เสมออย่างเคร่งครัด

7. เด็กควรได้แสดงออกบ่อย ๆ ทั้งการแสดงเดี่ยวและเป็นกลุ่ม

2.2.3 หลักการในการซ้อม

นักเรียนควรใช้เวลาในการซ้อมดนตรีทั้งหมดเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกในการซ้อมคุณภาพเสียง (Tonalization) ส่วนที่สองสำหรับการซ้อมเพื่อทบทวน ส่วนที่สามซ้อมสำหรับเพลงใหม่ ดังนั้น ถ้าเด็กใช้เวลาครึ่งชั่วโมงในการซ้อมแต่ละวันก็ควรแบ่งเวลา 10 นาที สำหรับการฝึกซ้อมคุณภาพเสียง อีก 10 นาทีสำหรับการซ้อมทบทวน และ 10 นาทีสุดท้ายสำหรับการซ้อมส่วนอื่น ๆ เช่น เพลงใหม่ การอ่านโน้ต การเตรียมเพลงที่จะฝึกในอนาคต

จุดเด่นของชูชูกีจะเน้นในการฝึกซ้ำ ๆ ดร. ชูชูกี ได้ให้ทัศนะไว้ว่า นักร้องที่ดีต้องใช้เวลาเป็นชั่วโมงในการฝึกฝนการเปล่งเสียงร้อง (Vocalizations) เพื่อที่จะพัฒนาให้เสียงที่ร้องมีความ

ไพเราะทุกตัวโน้ต มีอยู่บ่อยครั้งที่ ดร.ชูชุกิ ได้เขียนให้นักเรียนเล่นบนสายเปลา่ธรรมดา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลยในการฝึกหัด เพราะการฝึกนี้เองเป็นจุดเริ่มต้นของเสียงที่มีคุณภาพและมีความไพเราะ ครูผู้สอนต้องเน้นให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพเสียงขึ้นในการเรียนทุกครั้ง การเล่นเพลงง่าย ๆ ธรรมดา ก็สามารถทำให้ผู้ฟังดนตรีนั้นร้องไห้ได้ ด้วยเหตุที่เพลงนั้นมีคุณภาพไพเราะอย่างยิ่งด้วยน้ำเสียงของเครื่องดนตรีที่ขาดลึกลับจิตวิญญาณ (นพชัย อุบัติ, 2558, น. 20-21)

ดร.ชูชุกิ ได้เน้นเรื่องการทบทวนเพลงฝึกหัดที่เรียนไปแล้ว เพราะเหตุผลเช่นเดียวกับการเรียนภาษาแม่ในเด็ก ภายหลังจากที่เด็กได้เรียนคำว่า “แม่” “มามี” เขาจะเก็บคำพูดนั้นไว้ในความทรงจำและเมื่อพ่อแม่พยายามสอนคำศัพท์ใหม่เพิ่ม เขาก็จะทบทวนคำเดิม ๆ ไปด้วย การสอนนี้เป็นไปอย่างธรรมชาติทุก ๆ วัน เป็นเดือน เป็นปี เด็กก็จะสามารถพัฒนาการพูดเป็นประโยค โดยรวม คำศัพท์เก่าและใหม่เข้าด้วยกันอย่างชำนาญ ในการสอนดนตรีครูทั่วไปมักจะให้เริ่มเพลงใหม่ แต่ในความแตกต่างของการสอนแบบชูชุกิ คือ การเรียนทุกครั้งจะต้องย้อนกลับไปทบทวนเพลงที่เรียนมาแล้วเสมอ ดังนั้น เด็กก็จะพัฒนาคุณภาพของการเล่น เสียงตรงไม่เพี้ยนและมีความไพเราะขึ้นเรื่อย ๆ พร้อมไปกับท่าทางการเล่นที่ดีขึ้นและการแสดงออกทางความรู้สึกทางดนตรีที่เพิ่มพูนขึ้น

2.3.4 ปรัชญาการสอนของชินอิจิ ชูชุกิ

ความตั้งใจของชูชุกิในการสร้างสถาบันการศึกษาของคนเก่ง (Talent Education) เพื่อที่จะสร้างเด็กญี่ปุ่นให้มีความสามารถทางดนตรี ไม่ได้มุ่งหวังให้นักเรียนเป็นนักดนตรีเอกของโลก แต่ต้องการให้เด็กแสดงความสามารถทางดนตรีเต็มศักยภาพ การสอนแบบชูชุกิเชื่อว่า พ่อแม่มีบทบาทสำคัญที่จะสนับสนุนให้ลูกเรียนและพัฒนาดนตรี พ่อแม่ที่เรียนแล้วเป็นการเปิดโอกาสให้ลูกเลียนแบบและอยากเรียน เมื่อเด็กได้เรียนต่อเพลงจากครูแบบตัวต่อตัวแล้ว เด็กควรมีโอกาสได้เรียนรวมวงกันเป็นกลุ่ม เพราะ การเรียนเป็นวงเป็นวิธีที่ก้าวหน้ายิ่งใหญ่และอัศจรรย์สำหรับเด็กและนี่คือความเป็นอัจฉริยะของการเรียนดนตรีของเด็ก (เหนือดวง พูลเพิ่ม, 2560, น. 30-31)

2.3.5 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของชินอิจิ ชูชุกิ

สุกรี เจริญสุข (2542 อ้างในเหนือดวง พูลเพิ่ม, 2560, น. 31-32) อธิบายถึง รูปแบบการเรียนการสอนของชูชุกิ ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้น 1 ขั้นการฟัง (Listening) คือ การจัดเทปเพลงคลาสสิกประมาณ 20 เพลง มอบให้พ่อแม่รับหน้าที่เปิดให้ลูกซึ่งอยู่ในวัยทารกฟังเพลงเป็นประจำ จนกระทั่งเด็กมีอายุประมาณ 2 ปี

ขั้น 2 การเลียนแบบ (Imitation) หลังจากผ่านขั้น 1 มาแล้วเด็กจะต้องมาเข้ากลุ่มคละกับเด็กอื่นที่เรียนกับชูชุกิอยู่ก่อน ซึ่งมีวัยต่างกันประมาณ 2-3 ปี เพื่อร่วมทำกิจกรรมเข้าจังหวะและกายบริหาร โดยมีแม่และครูร่วมด้วย กิจกรรมนี้ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน ในบางกิจกรรมมีความน่าสนใจมาก เช่น เด็กที่เรียนอยู่ก่อนจะแสดง Recital ให้เด็กที่เข้ามาใหม่ได้ชม เพื่อเป็นแบบอย่างว่า

อีกไม่นานข้างหน้าเด็กที่เข้ามาใหม่ก็จะแสดงกิจกรรมเช่นนี้เหมือนกัน สำหรับเด็กที่เรียนอยู่ก่อนก็ถือว่าเป็นโอกาสที่ได้แสดงพัฒนาการทางดนตรี ซึ่งจะต้องแข่งกับตัวเองเพื่อให้พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ขั้น 3 ทำซ้ำ (Reiteration) คือ การที่ชูชูกิจะรับเด็กเข้าสู่ชั้นเรียนจะมีครูสอนเดี่ยวและมีเครื่องดนตรีเป็นของตนเอง โดยเด็กจะเรียนไปพร้อม ๆ กันกับแม่ ซึ่งอีกประมาณ 1 เดือนให้หลัง แม่จะค่อยๆ ผละออกไป โดยครูจะเป็นผู้รับหน้าที่ดูแลฝึกฝน

ขั้น 4 จดจำฝังใจ (Memorize) คือ เมื่อเด็กเรียนดนตรีตามขั้นตอนของหลักสูตร เด็กเรียนด้วยใจรักมีวินัยในตนเองที่จะฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับความคุ้นเคยเสียงดนตรีที่ได้ฟังเป็นประจำตั้งแต่วัยทารก ช่วยให้เด็กผลิตเสียงที่ถูกต้องเหมาะสมออกมาได้เพียงระยะเวลา 2-3 ปี เด็กจะสามารถเล่นเพลงยาก ๆ ได้ แล้วจึงมาเรียนรู้การอ่านโน้ตภายหลัง (เหนือดวง พูลเพิ่ม, 2560, น. 32)

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชินอิจิ ชูชูกิ มีหลักการการสอนดนตรีโดยใช้แนวคิดเรื่อง “วิธีพูดตามแม่” (Mother-tongue method) ซึ่งเน้นการสอนให้เด็กเล่นดนตรีด้วยความจำจากการสาธิตของครู จากนั้นเน้นการฝึกซ้อมทำซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ เกิดความธรรมชาติในการบรรเลงดนตรี แล้วจึงค่อยเรียนรู้การอ่านการเขียนโน้ตและหลักการทางดนตรีภายหลัง โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและให้ความสำคัญกับเวลาเรียนและความถี่ในการฝึกฝน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นฟัง, 2) ขั้นเลียนแบบ, 3) ขั้นทำซ้ำ และ 4) ขั้นจดจำฝังใจ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของชูชูกิ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้น 1) ขั้นการฟัง เป็นขั้นตอนการฟังเพลงหรือแบบฝึกทักษะจากการสาธิตของครู หรือฟังจากสื่อการเรียนรู้รูปแบบอื่น ขั้น 2) ขั้นการเลียนแบบ เป็นการเลียนแบบทักษะจากครู เพื่อนหรือสื่อการเรียนรู้ที่ครูจัด ขั้น 3) ขั้นการทำซ้ำ เป็นการให้นักเรียนฝึกปฏิบัติทักษะนั้นซ้ำ ๆ โดยเน้นบุคลิกท่าทางที่ดี คุณภาพเสียง ความไพเราะ ความถูกต้องของทำนองและจังหวะ และ ขั้น 4) ขั้นการจดจำฝังใจ หลังจากผ่านขั้นที่ 3 จนนักเรียนเกิดความชำนาญ นักเรียนจะจดจำทักษะนั้นและแสดงออกได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

2.4 แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ถือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและบทบาทของผู้สอนที่ต้องจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอแนวคิดด้านเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการชั้นเรียนของนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.4.1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4.1.1 การเรียนการสอนทางอ้อม เช่น การเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry Process), การเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery Learning), แบบสร้างแผนผังความคิด (Concept Mapping), แบบตั้งคำถาม (Questioning) และแบบกรณีศึกษา (Case Studies) เป็นต้น

2.4.1.2 เทคนิคการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาตนเองและฝึกทักษะตลอดชีวิต ซึ่งอาจจะเริ่มต้นจากครูหรือผู้เรียนเป็นผู้กำหนดประเด็นปัญหา โดยผู้เรียนดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ สรุปอ้างอิงและสรุปข้อความรู้บนพื้นฐานของ การวิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการ ตัวอย่างเช่น การเรียนแบบศูนย์การเรียน การทำโครงการ การทำนิตยสาร คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) ชุดการสอน (Instruction Package) เป็นต้น

2.4.1.3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี เป็นการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เป็นส่วนเสริมหรือสนับสนุนการเรียนการสอน ในฐานะเป็นเครื่องช่วยสอน ไม่ใช่แทนการสอน โดยครูอาจใช้เทคโนโลยีช่วยเสนอเนื้อหาที่ซับซ้อน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อความชำนาญหรือช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนกลุ่มขนาดใหญ่หรือการเรียนการสอนระบบทางไกล ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนครูบางสาขาได้ เช่น ชุดการสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text) ศูนย์การเรียน (Learning Center) การใช้สิ่งพิมพ์ ตำราเรียนและแบบฝึกหัด

2.4.1.4 เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นกระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิริยาและตอบสนองความรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นของครูและเพื่อน ๆ ของผู้เรียน จะได้ฝึกการจัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผลและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยเน้นการอภิปราย การแบ่งปันความรู้ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิด ตัวอย่างเช่น แบบคู่คิด(Think-Pair-Share) การระดมพลังสมอง (Brain-Storming) กิจกรรมกลุ่มแบบ Buzzing การ

อภิปรายกลุ่มใหญ่ (Whole-Class-Discussion) และการอภิปรายกลุ่มย่อย (Small-Group Discussion) เป็นต้น

2.4.1.5 เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการรับรู้จากประสบการณ์และการสะท้อนความเห็นที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งด้านเทคนิค วิธีการปฏิบัติของผู้เรียนแต่ละบุคคลและกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้ตรวจสอบการเรียนรู้ของตน ได้รับประสบการณ์ด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่จะนำมาปรับความรู้สึก เจตคติและค่านิยมของตน ตัวอย่างเช่น กรณีตัวอย่าง (Case Study) เกม (Games) สถานการณ์จำลอง (Simulation) บทบาทสมมติ (Role Playing) และการแสดงละคร (Dramatization) เป็นต้น

2.4.1.6 เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้กันและกัน คนที่เก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า สมาชิกในกลุ่มเพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ประกอบด้วยเทคนิคที่ใช้ในกระบวนการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ได้แก่ JIGSAW, STAD (Student Teams-Achievement Division), T.G.T (Team Games Tournament), TAI (Team-Assisted Individualization), G.I (Group Investigation), L.T (Learning Together), การร่วมกันคิด (Numbered Head Together : NHT), CIRC (Cooperative Integrated Reading And Composition)

2.4.1.7 เทคนิคการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ประกอบด้วยหลักการพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ คือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิมและกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ ได้สะท้อนความคิด ได้สรุปความคิดรวบยอด ตลอดจนได้ทดลองหรือประยุกต์แนวคิด

2.4.1.8 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated learning) เป็นการเรียนการสอนที่นำเอาความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์รวมของความรู้แต่ละรายวิชาและเน้นที่การสร้างความรู้ของผู้เรียนมากกว่าการให้เนื้อหาโดยครูผู้สอน ตัวอย่างเช่น การเรียนการสอนแบบใช้เรื่องเล่าหรือการเล่าเรื่อง (Story Line) และการเรียนการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นต้น (วัฒนาพร ระวังบุทก์, 2543 ; กฤษณา คิตติ, 2547 และ กรมวิชาการ, 2544, อ้างอิงใน สมาน เอกพิมพ์, 2560, น.133-135)

2.4.2 การบริหารจัดการชั้นเรียน

การบริหารจัดการชั้นเรียน ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยถือเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องดำเนินการควบคุมชั้นเรียนให้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ จากการศึกษาผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.4.2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การสร้างและรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2551, อ้างถึงใน วิมลวรรณ เปี่ยมจาด, 2562)

2.4.2.2 การจัดการชั้นเรียนมีความสำคัญหลายประการคือ

1) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือเกิดได้น้อยถ้ามีสิ่งรบกวนในชั้นเรียนอยู่ตลอดเวลาด้วยปัญหาทางด้านพฤติกรรมของนักเรียน

2) นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนมีเสียงดังและสิ่งรบกวนหรือการจัดที่นั่งไม่เหมาะสม อาจเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาทางวินัยนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าว หรือทำให้นักเรียนไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3) การกำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนไว้ล่วงหน้า จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการชั้นเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่แสดงอาการหรือพฤติกรรมที่จะเป็นการรบกวนการเรียนของผู้อื่น

4) ชั้นเรียนที่มีการจัดการพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม จะทำให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้อย่างเต็มที่ โดยไม่เสียเวลากับการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

5) การจัดการชั้นเรียนให้นักเรียนมีวินัยในการเรียนรู้และการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทร โดยคำนึงถึงกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกจากจะยังประโยชน์ต่อการเรียนรู้แล้ว ยังมีผลในระยะยาวคือเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัย เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีในอนาคตด้วย

การจัดบรรยากาศทั้งด้านกายภาพ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนทั้งการจัดตกแต่งในห้องเรียน จัดที่นั่ง จัดมุมเสริมความรู้ต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการเรียนการสอน ทางด้านจิตวิทยา เป็นการสร้างความอบอุ่น ความสุข ความสบายใจแก่นักเรียน ผู้สอนควรจัดบรรยากาศทั้ง 2 ด้านนี้ให้เหมาะสม นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างคุณลักษณะนิสัยของการใฝ่เรียนรู้ การมีนิสัยรักการเรียนรู้ การเป็นคนดีและมีสุขภาพจิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งบุคคลที่จะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุขได้ คือ ครู โดยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ครบวงจรได้แก่ การให้ผู้เรียนเลือกเรื่องที่จะเรียนและวิธีการเรียน จากนั้นจึงลงมือปฏิบัติตามที่ได้คิดไว้โดยการเรียนรู้กับกลุ่มแล้วสรุปความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ยังเกิดจากการสนับสนุนจากปัจจัยเอื้อสามประการ คือ การเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับธรรมชาติ การเรียนรู้ของวัยหรือพัฒนาการ ได้แก่ การเรียนรู้โดยการเคลื่อนไหวและการกระทำ ปัจจัยเอื้อประการต่อมาคือ บรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่สร้างความรู้สึกมีความสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด ปลอดภัยและได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ส่วนปัจจัยเอื้อที่สามคือ การดูแลสนับสนุนและอำนวยความสะดวกของครูในการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สร้างความรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกับครูและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การจัดบรรยากาศที่เหมาะสมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็ก เพราะการเรียนรู้ท่ามกลางบรรยากาศที่มีความสุข ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกผ่อนคลายไม่กดดัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ (วิมลวรรณ เปี่ยมจาด, 2562)

สรุปได้ว่า การจัดการชั้นเรียนเป็นการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนตลอดจนบรรลุตามเป้าหมายของการศึกษา

2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

2.5.1 ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

สุวิมล ว่องวานิช (2555, อ้างถึงใน ชนะตีก นิษานนท์, 2556) ให้ความหมายของวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ทับทิม วงศ์หนองแขง (2560, น. 38) ให้ความหมายของวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาความจริงเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการสอนในชั้นเรียน

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2561, น. 6) ให้ความหมายของวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research-CAR) ว่า เป็นกิจกรรมและเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในการสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานยังผลให้ครูเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสร้างสรรค์ในสภาพความสำเร็จและปัญหาของการปฏิบัติงานจัดการเรียนการสอนของตนเอง อันนำไปสู่ความสามารถในการรับรู้ไตร่ตรอง ตัดสินใจ ปฏิบัติการปรับปรุงพัฒนาและแปรเปลี่ยนตนเองอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อเท็จจริงและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอน จากการสังเกต วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำแนวคิดทฤษฎีเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

2.5.2 หลักการของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

จากการศึกษาพบว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีหลักการดังต่อไปนี้

2.5.2.1 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแท้ ๆ ต้องเป็น “งานที่เล็ก ๆ ง่าย ๆ และมีคุณค่า” (a small, simple and significant task) ที่บูรณาการอยู่ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนปกติของครู

2.5.2.2 ครูนักวิจัยเชื่อว่า เราทั้งผองสามารถเรียนรู้ซึ่งจากกันและกัน (We all can learn from each others) ในหลักการนี้ นักเรียนคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญมากของครู

2.5.2.3 นักเรียนเป็นทั้งเหตุและเป็นทั้งผลของการปฏิบัติงานของครู ดังนั้น “ผลงานของครูต้องดูที่ศิษย์” (สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา, 2561, น. 7)

2.5.3 ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ทับทิม วงศ์หนองแวง (2560, น. 41-42) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการดำเนินงานของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ดังนี้

2.5.3.1 ขั้นการวางแผน (Plan) ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์และสำรวจปัญหา เพื่อนำไปสู่การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ขั้นตอนนี้ประกอบด้วยรายละเอียดที่ครูควรดำเนินการ ได้แก่ วิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนและสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่าเป็นอย่างไร ปัญหาใดเป็นปัญหาเร่งด่วนหรือมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุดที่จำเป็นต้องแก้ไขหรือพัฒนาให้ผู้เรียนมีมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ สำหรับแหล่งปัญหาวิจัยได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้สังเกตและบันทึกไว้หรือได้จากการตรวจร่องรอยการปฏิบัติงานของผู้เรียนและหลักฐานอื่น ๆ ที่ได้จากการวัดผลตามสภาพจริงรวมทั้งข้อมูลการประเมินการเรียนรู้หลังสิ้นสุดการเรียนการสอน หลังจากนั้นจึงพิจารณาคัดเลือกปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขพร้อมทั้งวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อนำไปสู่การค้นหาวัตถุกรรมในการแก้ปัญหาในขั้นตอนต่อไป

2) ขั้นศึกษาทฤษฎี หลักการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางต่าง ๆ ของการแก้ปัญหา เมื่อได้ปัญหาวิจัยแล้วก่อนที่จะตัดสินใจเลือกวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา ครูควรศึกษาทฤษฎี แนวคิด หรือหลักการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับปัญหาวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสามารถศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยบทความหรือสอบถามผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ

3) เลือกนวัตกรรมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากที่ครูวิเคราะห์ปัญหา คัดเลือกปัญหาที่จำเป็นเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขรวมทั้งวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุเพื่อนำไปสู่การค้นหานวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสาเหตุ เช่น สาเหตุเนื่องจากวิธีการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการที่วางไว้ ครูต้องหาวิธีการใหม่หรือพบว่า ขาดสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูก็ผลิตหรือจัดหาสื่อมาใช้แก้ปัญหา ในการดำเนินการขั้นนี้ต้องใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

4) การเขียนเค้าโครงการวิจัย เป็นการนำผลของการวางแผนการวิจัยมาจัดทำเป็นโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยในขั้นต่อไป

2.5.3.2 ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Action) ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

1) การจัดทำแผนการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในวิจัย ในขั้นนี้ผู้วิจัยต้องจัดทำแผนการเรียนรู้ของเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่เลือกไว้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของแผนการเรียนรู้ตามปกติ

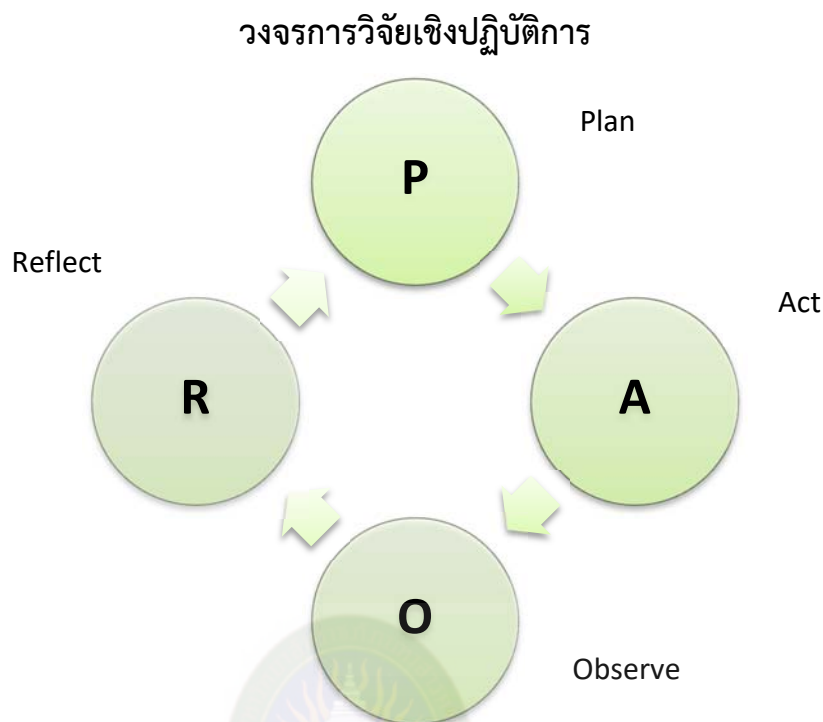
2) การสร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ หลังการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องมีการวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะต้องพิจารณาว่าจะใช้เครื่องมือใดที่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการวัดเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้มีหลายชนิด เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบการปฏิบัติ แบบประเมินผลงาน เป็นต้น

3) การปฏิบัติการสอน เมื่อครูจัดทำแผนการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ก็นำมาดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

2.4.5.3 ขั้นการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน (Observe) เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลของการนำนวัตกรรม วิธีการแก้ปัญหาไปใช้หรือผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยใช้เครื่องมือวัดผลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลที่ได้จากการใช้ วิธีการหรือนวัตกรรมในการแก้ปัญหานั้น ๆ

2.5.3.4 ขั้นการสะท้อนผลหรือการสะท้อนความคิด (Reflect) เป็นขั้นตอนที่ครูนำผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมมาสะท้อนผลการดำเนินงานพร้อมทั้งสรุปทบทเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เพื่อนครู ผู้ปกครองนักเรียนและผู้บริหาร ผลสรุปที่ได้จากขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงและแก้ไขการปฏิบัติงานของครู ซึ่งครูสามารถนำผลที่ได้ไปวางแผนการปฏิบัติงานของตนต่อไป

ภาพที่ 2.29 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. ปรับปรุงจาก การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้การเรียนรู้ การสอนแบบซินเนคติกส์ที่มีเว็บสนับสนุนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่พิทยาคม (น.42), โดยทับทิม วงศ์หนองแขง, 2560, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษา ข้อเท็จจริงและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอน จากการสังเกต วิเคราะห์ ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำแนวคิดทฤษฎีเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน มีขั้นตอนการ ดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน (Plan) 2) ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Action) 3) ขั้นการสังเกตผลที่ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน (Observe) และ 4) ขั้นการสะท้อนผลหรือการสะท้อนความคิด (Reflect) โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า งานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 1) เป็นงานที่เล็ก ๆ ง่าย ๆ และมีคุณค่า 2) นักเรียนคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของครู และ 3) นักเรียนเป็นทั้งเหตุและเป็นทั้งผลของการ ปฏิบัติงานของครู

2.6 แผนการจัดการเรียนรู้

2.6.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ชวลิต ชูกำแพง (2553, น.86) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรของครูผู้สอน ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหา เวลา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

พิศมัย ลาภมาก (2553, น.54) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรม และแนวดำเนินการที่จัดเตรียมไว้สำหรับการสอน เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ และเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิธีการจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียน

สมาน เอกพิมพ์ (2560, น. 374) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้จัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะเป็นการเตรียมการเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและมาตรฐาน/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/ตัวชี้วัด/จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร ประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมและการวัดผลประเมินผล เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอนรายวิชานั้น ๆ

2.6.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สมาน เอกพิมพ์ (2560, น. 374) ได้สรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ หลักสูตรแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ช่วยให้ครูผู้สอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อการสอนจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งสอนได้ครบตามเนื้อหาในหลักสูตรและสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดการเรียนรู้

3. การดำเนินการสอนในโรงเรียนเดียวกันหรือชั้นเรียนกันเป็นไปในแนวเดียวกัน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน โดยเฉพาะกรณีที่ครูจำเป็นต้องสอนแทนกันโดยใช้แผนการเรียนรู้เดียวกัน จะทำให้ครูผู้สอนแทนสามารถสอนได้ดีและมีความมั่นใจยิ่งขึ้น
4. ช่วยให้เกิดความมั่นใจแก่ครูในการสอนทั้งในเรื่องของเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดการประเมินผลทำให้สามารถทำการสอนได้อย่างมั่นใจ
5. ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครูผู้สอน จากการทำครูเตรียมการสอนล่วงหน้ามาอย่างดี ทำให้ดำเนินการสอนได้อย่างราบรื่น
6. ครูสามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการสอนแต่ละครั้งในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในการสอนต่อไป
7. ทำให้การเรียงลำดับเนื้อหาเป็นไปด้วยความต่อเนื่องและเป็นไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ในหลักสูตร ช่วยให้มีคู่มือของตนเองที่ทำโดยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้นคุณภาพตรงเจตนารมณ์ของหลักสูตร
8. ช่วยให้ครูสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทั้งเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยมความเชื่อและสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น
9. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้นิเทศสามารถแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง ก่อนที่จะดำเนินการสอน ขณะดำเนินการสอนและหลังการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
10. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์และเขตพื้นที่ เป็นต้น
11. เป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งซึ่งแสดงความชำนาญการพิเศษหรือความเชี่ยวชาญของผู้ทำแผนการสอน ซึ่งสามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างการวางแผนที่ดีกับครูทั่วไปและเสนอ เลือกระดับ เพื่อขอกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นได้ด้วย

2.6.3 องค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 อ้างถึงใน จิระ ว่องไววิริยา, 2556, น. 27) ได้สรุปองค์ประกอบของแผนการจัดการรู้ไว้ดังนี้

1. วิชา หน่วยที่สอนและสาระสำคัญ (ความคิดรวบยอดของเรื่อง)
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. สาระการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. วัดและประเมินผล

สำลี รักสุทธี และคณะ (2541, น. 7) กล่าวว่า การเตรียมการสอนเริ่มด้วยการจัดทำแผนการสอน ซึ่งเป็นผลมาจากการวางแผนมาสร้างเป็นแผนการสอนย่อย ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการสอน ควรมีดังนี้

1. สาระสำคัญ
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. เนื้อหา
4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. การวัดและประเมินผลการเรียน

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2552) สรุปถึงองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. สาระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
3. สาระการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
6. การวัดและประเมินผลทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล คือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการ จัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญทางการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพต่อผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด มีความสอดคล้องกับบริบท เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความถูกต้องครบถ้วนต่อเนื่องตามลำดับและเป็นไปทิศทางเดียวกัน สร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนและครูผู้สอนและเกิดประโยชน์ด้านแนวทางและข้อเสนอแนะทางการศึกษา องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและการบันทึกผลหลังสอน

2.7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศศิธร ศรีวิเชียร (2539, น. 31) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถหรือความสำเร็จของบุคคล อันเป็นผลจากการเรียนการสอนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งสามารถวัดได้

ปราณี กองจินดา (2549, น. 42) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

Good (1995, p. 7, อ้างถึงใน อภิญญา อภิวิมลลักษณ์, 2562, น. 54) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ คือ การทำให้สำเร็จ (Accomplishment) หรือมีประสิทธิภาพทางด้านกรกระทำในทักษะที่กำหนดให้หรือในด้านความรู้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบให้หรือทั้งสองอย่าง

สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจหรือความสามารถของบุคคล อันเป็นผลเกิดจากการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีเครื่องมือสามารถวัดและประเมินผลได้

2.7.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540) กล่าวว่า ข้อตกลงเบื้องต้นที่ควรคำนึงถึงในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีดังนี้

1. เนื้อหา หรือทักษะภายในขอบเขตที่ครอบคลุมในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นั้น จะต้องสามารถจำกัดอยู่ในรูปของพฤติกรรม ซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงในลักษณะที่จะสื่อสารไปยังบุคคลอื่นได้ ถ้าเป้าหมายทางการศึกษาไม่สามารถจำกัดอยู่ในรูปของพฤติกรรมแล้ว ย่อมไม่สามารถที่จะวัดได้ในลักษณะของผลสัมฤทธิ์ได้อย่างชัดเจน

2. ผลผลิตที่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วัดนั้น จะต้องเป็นผลผลิตเฉพาะที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการเท่านั้น จะวัดผลผลิตผลอย่างอื่นไม่ได้

3. ผลสัมฤทธิ์หรือความรู้ต่าง ๆ ที่แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วัดได้นั้น ถ้าจะนำไปเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้เข้าสอบทุกคนจะต้องมีโอกาสได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ เท่าเทียมกัน

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น.54) กล่าวว่า การสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์แนวความคิดที่นิยมกัน ได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามการจัดประเภทจุดประสงค์ทางการศึกษา ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ของบลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะ โดยจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษา ด้านพุทธิพิสัย แบ่งออกเป็น 6 ประเภ ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)
3. การนำไปใช้ (Application)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)
6. การประเมินค่า (Evaluation)

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถทำได้โดยการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยต้องคำนึงถึง ทักษะและเนื้อหาที่ชัดเจน ตรงกับจุดประสงค์และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

2.7.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สิริพร ทิพย์คง (2545, น. 193) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงชุดคำถามที่มุ่งวัดพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนว่ามีความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านสมองด้านต่างๆ ในเรื่องที่เรียนรู้ไปแล้วมากน้อยเพียงใด

สมพร เชื้อพันธ์ (2547, น. 59) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบหรือชุดของข้อสอบที่ใช้วัดความสำเร็จหรือความสามารถในการทำกิจกรรมการ

เรียนรู้ของนักเรียนที่เป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้สอนว่าผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เพียงใด

ศิริชัย กาญจนวาสี (2556, น. 156) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้สอนทราบว่า ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถถึงระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือยัง หรือมีความรู้ความสามารถถึงระดับใดหรือมีความรู้ความสามารถดีเพียงไร เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกัน

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมือหรือชุดข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ว่า หลังจากผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหรือทักษะที่พัฒนามากขึ้นเพียงใด

2.7.4 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพโรจน์ คะเชนทร์ (2556) กล่าวถึง การจัดประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher made tests) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ในการทดสอบผู้เรียนในชั้นเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective tests) ได้แก่

แบบถูก – ผิด (True-false) แบบจับคู่ (Matching) แบบเติมคำให้สมบูรณ์ (Completion) หรือแบบคำตอบสั้น (Short answer) และแบบเลือกตอบ (Multiple choice)

1.2 แบบอัตนัย (Essay tests) ได้แก่ แบบจำกัดคำตอบ (Restricted response items) และแบบไม่จำกัดคำตอบหรือตอบอย่างเสรี (Extended response items)

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) เป็นแบบทดสอบที่สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเนื้อหาและมีทักษะการสร้างแบบทดสอบ มีการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ มีค่าชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการสอบ การให้คะแนนและการแปลผล มีความเป็นปรนัย (Objective) มีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability)

ซึ่งทั้ง 2 ประเภทจะถามเนื้อหาเหมือนกัน คือ ถามสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนซึ่งจัดกลุ่มพฤติกรรมได้ 6 ประเภท คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมิน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) ได้จัดประเภทแบบทดสอบไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบปากเปล่า เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคล ใช้ได้ผลดีถ้ามีผู้เข้าสอบจำนวนน้อย เพราะต้องใช้เวลามาก ถามได้ละเอียด เพราะสามารถโต้ตอบกันได้

2. แบบเขียนตอบ เป็นการทดสอบที่เปลี่ยนแปลงมาจากการสอบแบบปากเปล่า เนื่องจากจำนวนผู้เข้าสอบมากและมีจำนวนจำกัด แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

2.1 แบบความเรียงหรืออัตนัย เป็นการสอบที่ให้ผู้ตอบได้รวบรวมเรียบเรียงคำพูดของตนเองในการแสดงทัศนคติ ความรู้สึกและความคิดได้อย่างอิสระภายใต้หัวข้อที่กำหนดให้เป็นข้อสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ได้อย่างดี แต่มีข้อเสียที่การให้คะแนน ซึ่งอาจไม่เที่ยงตรงทำให้มีความเป็นปรนัยได้ยาก

2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบที่มีคำตอบถูกใต้เงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด ข้อสอบแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่และแบบเลือกตอบ

3. แบบปฏิบัติ เป็นการทดสอบที่ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมออกมาโดยการกระทำหรือลงมือปฏิบัติจริงๆ เช่น การทดสอบทางดนตรี ช่างกล พลศึกษา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจหรือความสามารถของบุคคลอันเป็นผลเกิดจากการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีเครื่องมือสามารถวัดและประเมินผลได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น แบบปากเปล่า, แบบเขียนตอบหรือแบบปฏิบัติ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้กำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาดนตรีว่าหมายถึง คะแนนความรู้ความเข้าใจทางดนตรีของนักเรียนในการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย โดยได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.8 ความพึงพอใจ

2.8.1 ความหมายของความพึงพอใจ

กิติมา ปรีดีติลล (2529, น.321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการได้

ศลใจ วิบูลย์กิจ (2543, น. 42) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, อ้างถึงใน เหนือดวง พูลเพิ่ม, 2560) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

ทิตนา แชนณี (2550, อ้างอิงใน วันวิสาข์ ภูมิสายตอน, 2560) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำและสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานส่งผลต่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กรอีกด้วย

จากความหมายของความพึงพอใจที่มีผู้ให้ความหมายไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจหรือทัศนคติที่มีในทางบวกของนักเรียนที่มีต่อองค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดการปฏิบัติและได้ผลที่พึงพอใจ ส่งผลต่อความกระตือรือร้นและความภาคภูมิใจในความสำเร็จของการเรียนรู้ในกิจกรรมนั้น ๆ

2.8.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่องานทำงานนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานนั้น จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้มีนักการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานไว้ดังนี้

Scott (1970, p. 124, อ้างถึงใน ศุภศิริ โสมาเกต) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะทำให้เกิดผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้ 1) งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ 2) งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้กระบวนการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ 3) เพื่อให้ได้ผลใน

การสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมึลักษณะดังนี้ 3.1) คนทำงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 3.2) ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง 3.3) งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้ เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีส่วนในการเลือกเรียนตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม โดยเลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2540, น. 141-144) ได้กล่าวถึง การแบ่งความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ David McClelland ออกเป็น 3 ประเภทคือ 1) ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใด ๆ ให้เป็นผลสำเร็จดีเลิศมาตรฐาน เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ 2) ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น 3) ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่นมีอิทธิพลต่อผู้อื่นและต้องการควบคุมผู้อื่น

ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้อุ ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ครูผู้สอน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะคือ 1) ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิด จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จจึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2) ผลการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็น ผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวชี้บ่งปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับนั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนด โดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวความคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้น เมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความ

ยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจความมั่นใจตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

2.8.3 การวัดความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2541, อ้างถึงใน ทับทิม วงศ์หนองแขง, 2560, น. 44) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถามต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนมาเป็นแบบแผนเดียวกัน มักใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลกลุ่มตัวอย่างมาก ๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ รูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตราส่วนแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามโดยการพูดคุย โดยมีการเตรียมแผนการล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็จริงมากที่สุด

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่และยังเป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ นั่นคือ ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยสามารถวัดระดับความพึงพอใจในการเรียนรู้ได้ 3 ลักษณะได้แก่ การสอบถาม, การสัมภาษณ์และการสังเกต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ พอใจหรือทัศนคติที่มีในทางบวกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ โดยผู้วิจัยวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรม 3) ด้านสื่ออุปกรณ์ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

2.9 บริบทของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม

2.9.1 ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม ตั้งอยู่ ณ บ้านเมียง 84 หมู่ที่ 4 ตำบลไผ่ อำเภอราชไศล จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โทร 045-918146 อีเมล Pr_service@yahoo.com เว็บไซต์ www.pai-ngam.ac.th

เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อที่ 46 ไร่ เขตพื้นที่บริการ โรงเรียนบ้านคูสระ โรงเรียนบ้านไผ่และโรงเรียนบ้านเมียงแคนดวน ห่างจากอำเภอราชไศล จำนวน 13 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 40 กิโลเมตรและห่างจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 จำนวน 53 กิโลเมตร

2.9.2 สภาพปัจจุบัน

2.9.2.1 ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

ตารางที่ 2.5

จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกรายชั้นและเพศของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม ปีการศึกษา 2560

ชั้นเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน			หมายเหตุ
		ชาย	หญิง	รวม	
มัธยมศึกษาตอนต้น					
มัธยมศึกษาปีที่ 1	1	15	15	30	
มัธยมศึกษาปีที่ 2	1	17	6	23	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	1	16	10	26	
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	3	48	31	79	
มัธยมศึกษาตอนปลาย					
มัธยมศึกษาปีที่ 4	1	8	6	14	
มัธยมศึกษาปีที่ 5	1	9	6	15	
มัธยมศึกษาปีที่ 6	1	15	8	23	
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	3	32	20	52	
รวมทั้งหมด	6	80	51	131	

หมายเหตุ. ปรับปรุงจาก. ข้อมูลตามโปรแกรม DMC 60, ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2560

ตารางที่ 2.6

รายละเอียดข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม

ที่	ชื่อ - ชื่อสกุล	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา	วิชาเอก
1.	ว่าที่ ร.ต.บุญวิทย์ ไชยช่วย	ผู้บริหาร	ศศ.ม.	บริหารการศึกษา
2.	นางสาวคัทริยา โสมนัสกุล	ครู	กศ.ม	หลักสูตรและการสอน
3.	นายบรรจบ บัวพันธ์	ครู	ศษ.ม	บริหารการศึกษา
4.	นางสาวศิริพร พุทธภูมิ	ครู	ศศ.บ.	ภาษาอังกฤษ
5.	นางนงคินุช พาหา	ครู	ค.บ.	ภาษาอังกฤษ
6.	นายวรวิทย์ ศรีรักษา	ครู	วท.ม.	เคมี
7.	นางวินิจ อำนวย	ครู	ค.บ.	วัดผล
8.	นายหงษ์ มีมุข	ครู	กศ.ม.	เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
9.	นายจันทรมณ์ ไชยสัตย์	ครู	ศษ.ม	บริหารการศึกษา
10.	นางรำไพ พันธุ์ศรี	ครู	ศษ.ม	บริหารการศึกษา
11.	นางสาวไพรวรรณ साใจ	ครูผู้ช่วย	บช.บ	บัญชี
12.	นายวรฤทธิ์ รัตนพันธ์	ครูผู้ช่วย	ค.บ.	เกษตร

นอกจากนั้น โรงเรียนไผ่งามพิทยาคมยังตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีการจัดงบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนจัดการศึกษา มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ ความรับผิดชอบ ต่อสังคม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เพื่อผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ จึงมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่วิเคราะห์ผลการประเมินผู้เรียนอย่างจริงจังเป็นระบบ สามารถนำผลวิเคราะห์มากำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งรวมถึง กลุ่มสาระศิลปะ อาทิ เช่น โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้และโครงการส่งเสริมดนตรี-นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการและการแสดงออกทั้งงานทัศนศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์ เน้นกระบวนการเรียน การสอนแบบปฏิบัติควบคู่กับทฤษฎี เพื่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกทักษะ การส่งเสริมความสามารถด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์และแหล่งเรียนรู้ทางศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้าง อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทย โดยมุ่งให้พัฒนานักเรียนให้มีความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนไม่งามพิทยาคมมีการจัดโครงการสนับสนุนทักษะดนตรี-นาฏศิลป์ แต่โรงเรียนไม่งามพิทยาคมยังประสบปัญหาการขาดแคลนด้านบุคลากรทางดนตรีที่ตรงเอกและทำให้นักเรียนโรงเรียนไม่งามพิทยาคมขาดการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีในเชิงปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทั้งทักษะทางดนตรี ความรู้และจิตใจของนักเรียนโรงเรียนไม่งามพิทยาคม

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.10.1 งานวิจัยในประเทศ

เวียงชัย อติรัตนวงษ์ (2553, น.5) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) สภาพและความคิดหวังการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ครูส่วนใหญ่จะสอนโดยการบรรยายยึดติดกับรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ ไม่ได้ใช้กิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย สื่อการเรียนรู้ไม่เพียงพอและยังเก่าเกินไป ไม่กระตุ้นหรือไม่ฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ไม่ฝึกการสังเกต 2) แนวทางการพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งโรงเรียนและนอกโรงเรียน 3) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์พบว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า มีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 42.86 นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 57.14 ตามวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่ามีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 68.51 นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 85.71 นักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 14.29 4) นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ธิตินา อุปศิริ (2553, น.5) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยสารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์คุรุวิทยาการ) พบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยครูเป็นผู้ดำเนินการ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูไม่มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสำหรับการสืบค้น ไม่มีกิจกรรมที่หลากหลาย 2) ความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีการจัดการ

เรียนโดยใช้เทคนิคนวัตกรรมการสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีสื่อ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนหาวิธี และหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเหมาะสมด้วยตนเอง นักเรียนมีการสืบค้นความรู้เพื่อ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลายร่วมกันเป็นกลุ่มและอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 3) ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

วิจารณ์ คู่คิด (2555, น.5) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ทักษะทางดนตรี เรื่อง การบรรเลงดนตรีไทยเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคตายและแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ พบว่า 1) ประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคตายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.15/80.18 และ 84.60/84.55 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตาม เกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิภาพผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคตายและการ จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ เท่ากับ 0.6520 และ 0.7086 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคตายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางดนตรีหลังเรียนทั้ง 2 รูปแบบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และ 4) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคตายและ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดย สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอชิ ซูซูกิ มีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนเหมาะสำหรับการเรียนการสอนดนตรีไทย เนื่องจากการเรียนการสอนของดนตรีไทยเป็นการ เลียนแบบจากต้นแบบ ซึ่งเน้นการฝึกการปฏิบัติทักษะทางดนตรีมากกว่าการอ่านและเขียนตัวโน้ต ทำ ให้เรียนดนตรีไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรสนับสนุนให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

นพชัย อุปชิต (2558, น. 1) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดฝึกทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดของ ซูซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใสขลุ่ยเพียงออ พบว่า 1) ชุดฝึกทักษะดนตรีไทย ตามแนวคิดของซูซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใสขลุ่ยเพียงออ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.61/84.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดของซูซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใสขลุ่ย เพียงออแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนด้วยชุดฝึก ทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดของซูซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใสขลุ่ยเพียงออ

มีค่าเท่ากับ 0.7387 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.87 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดของชูชุกี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใส หล่อยเพียงออ พบว่า อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41

เหนือดวง พูลเพิ่ม (2560, น. 3-4) ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องและความสามารถในการทำงานเป็นทีม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ทักษะการขับร้องของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุดและสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

ภูมรินทร์ ฝาชัยภูมิ (2560, น. 4) ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ชุดฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของชูชุกีในโรงเรียนดนตรีวรรณกานต์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ความรู้ความสามารถของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของชูชุกีได้คะแนนภาคทฤษฎีสูงขึ้น เฉลี่ย 5.3 คะแนน ภาคปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย 8.5 คะแนน นักเรียนสามารถเล่นกีตาร์เป็นเพลงได้ชัดเจนในค่าจังหวะเคาะ 80 ครั้ง ต่อ 1 นาที 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้ชุดฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของชูชุกีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านเนื้อหาได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.5 คะแนน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.56 คะแนน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก เทคนิคการเรียนการสอนของครูได้คะแนนรวม 4.56 คะแนน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ด้านการประเมินผลได้ค่าเฉลี่ยรวม 4.66 คะแนน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก สรุปคือ ชุดการฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของชูชุกีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สามารถนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการชุดฝึก ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนฝึกกีตาร์ได้อย่างมีความสุข ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้นและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วันวิสาข์ ภูมิสายตอน (2560, น.1) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) พบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.82/82.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้ (80/80)

2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7648 คิดเป็นร้อยละ 76.48
 3) การเปรียบเทียบทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ มีจำนวนนักเรียนหลังเรียนที่ผ่านเกณฑ์ ระดับดี ร้อยละ 93.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.60$, S.D.= 0.17)

ชวฤทธิ์ ใจงาม (2561, น.5) ศึกษาเรื่อง แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ตามแนวคิดของชูชุกี ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชุกีมีประสิทธิภาพ 70.10/76.35 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อแบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชุกี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.81$, S.D.= 0.11)

2.10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Destefanis (2004) ศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การฟังด้วยวิธีการสอนดนตรีของชูชุกีของนักเรียนวิชาดนตรีประเภทเครื่องสาย เพื่อพัฒนาความเข้าใจในวิธีการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีเบื้องต้น เป็นการพัฒนาการเรียนรู้โดยให้นักเรียนฟังเพลงจากสื่อทุกวัน พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้ฟังเพลงทุกวันได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

Gilles (2014) ศึกษาเรื่อง การบรรเลงด้วยหูโดยวิธีการของชูชุกี : การสนับสนุนหลักฐานและบริบทของการเล่นเปียโน กล่าวว่า วิธีการของชูชุกียึดตามสมมติฐานว่า วิธีการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติที่สุด คือ การฟังซ้ำและการเล่นหูฟัง ความคิดที่ว่าเด็กควรเรียนรู้ดนตรีที่จะเล่นด้วยหูแทนการอ่านบันทึก แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากนักดนตรีที่ประสบความสำเร็จ เช่น François Couperin และ Jean-Jacques Rousseau ซึ่งเทียบเคียงทักษะด้านดนตรีและภาษาศาสตร์และ

Kochet vitsky (อ้างถึงใน Gilles, 2014) ผู้ศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ของส่วนกลางระบบประสาททั้งสอง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงระหว่างหูแรงกระตุ้นและการกระทำก่อนที่จะกระตุ้นภาพของการอ่านโน้ต Shinichi Suzuki ได้พัฒนาวิธีการใช้ภาษาแม่และนักการศึกษาหลายคนได้ข้อสรุปว่า ควรจะเรียนรู้เพลงก่อน โดยการเล่นหูแสดงให้เห็นว่ามีหลักฐานสนับสนุนค่านิยมในการเล่นโดยหู เมื่อเรียนรู้เครื่องดนตรีครั้งแรก

Eubanks (2015) ศึกษาเรื่อง บทความในทฤษฎีและการปฏิบัติของทฤษฎีชูชุกี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการชูชุกีที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมการศึกษาและการสอนของตะวันตก พบว่า ชีวิตประวัติทางปัญญาและวัฒนธรรมและข้อเท็จจริง เรื่องทฤษฎีของชูชุกีไปสู่อเมริกาและยุโรปเป็นที่แพร่หลาย องค์ประกอบของปรัชญาการศึกษาของชูชุกีแสดงว่า วิธีชูชุกีมีความสัมพันธ์ทางชีวภาพกับทฤษฎีการศึกษาตะวันตก ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยที่เป็นผลมาจากปรัชญาของชูชุกีและของชูชุกีอุปกรณ์การสอนเพื่อความคิดของญี่ปุ่น ทฤษฎีของชูชุกีมีการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ที่

สำคัญกับความก้าวหน้าทางตะวันตก ชูชูกิแสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางปรัชญาบางอย่างเกี่ยวกับธรรมชาติของความสามารถและความยากลำบากโดยธรรมชาติของการแสดงดนตรี

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าแนวคิดของชูชูกิมีผลต่อการพัฒนาทักษะทางดนตรีที่หลากหลาย เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีอย่างกว้างขวาง จากข้อมูลสารสนเทศดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ ในครั้งนี้ต่อไป

2.11 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพที่ 2.30 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย
4. รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเป็นห้องเรียนที่มีนักเรียนความสามารถ คือ มีนักเรียนเก่ง, ปานกลาง และอ่อน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบเครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 3 ประเภท ดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติการวิจัย ประกอบด้วย

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ จำนวน 14 สัปดาห์ รวม 14 ชั่วโมง แบ่งเป็น 5 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2.2 เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติการวิจัย ประกอบด้วย

3.2.2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2.2.2 แบบบันทึกอนุทินของนักเรียน เป็นแบบบันทึกการเรียนรู้ที่สะท้อนผลการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียนโดยที่ไม่ระบุว่า นักเรียน คนใดเป็นผู้เขียน นักเรียนจะบันทึกทุกครั้งที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้และจะสรุปท้ายแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 เครื่องมือประเมินประสิทธิผล ประกอบด้วย

3.2.3.1 แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออที่สังเกตจากพฤติกรรมการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนเป็นแบบรูบริค แบบแยกส่วนและมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์ทักษะการเป่าขลุ่ย 5 ด้าน

3.2.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 วิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมความรู้และทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนดนตรีในระดับชั้นมัธยมศึกษา การวัดและประเมินผลด้านดนตรีจากเอกสาร วารสาร ตำรา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนโปลีเทคนิคพายัพ พุทธศักราช 2552 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิทั้งในและต่างประเทศ

3.3.1.2 คัดเลือกบทเพลงที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยเลือกจากบทเพลงไทยเดิม จำนวน 10 เพลงและนำมาวิเคราะห์ตามความเหมาะสม โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุดมศึกษาและกรมศิลปากร

3.3.1.3 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดการจัดการเรียนรู้ดนตรีขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิแล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ ได้แก่ ขั้นการฟัง, ขั้นการเล่นแบบ, ขั้นการทำซ้ำและขั้นการจดจำฝังใจ

3.3.1.4 วิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้ดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง

เนื้อหาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหาและเวลาที่ใช้
ในการสอน ดังตารางที่ 3.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3.1

ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้และเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

วงจรถูกปฏิบัติ	แผนที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	สาระสำคัญ	จุดประสงค์การเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
1	4	ทักษะดนตรีไทย	การเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงพม่าเขว	เพลงพม่าเขว เป็นเพลงไทยสำเนียงพม่า ใช้หน้าทับพม่า มีสองท่อน ท่อนละ 8 จังหวะ จัดอยู่ในประเภทเพลงเกร็ด ปัจจุบันนิยมเรียกว่า “เพลงซ่าง” ตามเนื้อร้องที่แต่งขึ้นใหม่	1. อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงพม่าเขวได้ (K) 2. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวได้ (P) 3. มีความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีไทย (A)	5
2	5	ทักษะดนตรีไทย	การเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว)	เพลงแขกบรเทศ (เถา) เป็นเพลงประเภทดำเนินทำนอง มีสองท่อน แต่งโดย พระประดิษฐ์ไพเราะ ใช้จังหวะหน้าทับปรบไก่	1. อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงแขกบรเทศ (เถา)ได้ (K) 2. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว)ได้ (P) 3. มีความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีไทย (A)	5

3.3.1.5 นำเนื้อหาที่จัดเรียงลำดับความยากง่ายไว้มารสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ทักษะดนตรีไทย โดยใช้แนวคิดของชูชูกิจ จำนวน 5 แผน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

รายละเอียดการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย

แผนที่	สาระการเรียนรู้	เวลา
1	ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของขลุ่ยเพียงออ	1
2	ลักษณะทางกายภาพของขลุ่ยเพียงออ	1
3	วิธีการบรรเลงขลุ่ยเพียงออและการดูแลรักษาเครื่องดนตรี - แบบฝึกหัดที่ 1 การเป่ามือบน - แบบฝึกหัดที่ 2 การเป่ามือล่าง - แบบฝึกหัดที่ 3 การเป่าประสมมือ	2
4	บทเพลงแบบฝึกหัด 1 เพลงพม่าเขว (ชั้นเดียว)	5
5	บทเพลงแบบฝึกหัด 2 เพลงแขกบรเทศ (สองชั้น)	5
รวม		14

3.3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผน เสนอต่อกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและการวัดผล ประเมินผล จากนั้นนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบขั้นตอนการสอน ความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นพร้อมสร้างสื่อการเรียนการสอน โดยผู้เชี่ยวชาญมี 5 ท่าน ดังต่อไปนี้

1) รองศาสตราจารย์จรูญ กาญจนประดิษฐ์ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทย และดนตรีสากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วุฒิศึกษา กศ.บ. (ดุริยางคศาสตร์ ไทย) และ ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา)มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2) รองศาสตราจารย์ ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช ผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิศึกษา กศ.บ.(ภาษาไทย), ศศ.ม.(ไทยคดีศึกษา) และ ปร.ด. (ไทศึกษา)

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. อรัญ ชูยกระเดื่อง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ด (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรกานต์ จังหาร อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วุฒิการศึกษา ค.อ.ด. (วิจัยและการพัฒนาหลักสูตร)

5) ว่าที่ร้อยตรี ภัสพล เหง้าโคกงาม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนนาสีนวลพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โดยผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชูกิ อยู่ในระดับเหมาะสมดี ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.68) รายละเอียดดังภาคผนวก ข

3.3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร เพื่อดูความชัดเจนของกิจกรรมสื่อการเรียนการสอนและเวลาที่ใช้ ในการดำเนินกิจกรรม จากนั้นนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3.3.1.9 นำแบบแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3.3.2 แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ย มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ

3.3.2.2 ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะปฏิบัติดนตรี

3.3.2.3 กำหนดเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายหลักสูตรในด้านทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและนำมากำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

3.3.2.4 สร้างแบบประเมินทักษะ โดยดัดแปลงจากเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและกรมศิลปากร กำหนดเป็นเกณฑ์ประเมินแบบรูปรีที่พิจารณาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) ท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจ (2) ความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง (3) ความแม่นยำของจังหวะ (4) คุณภาพเสียง และ (5) ความไพเราะ (รายละเอียดในภาคผนวก)

3.3.2.5 นำแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาและ นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.3.2.6 นำแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยผลการประเมินแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงอออยู่ในระดับเหมาะสมดี ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.63) รายละเอียดดังภาคผนวก ข

3.3.2.7 นำแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร โดยให้ครูผู้สอนวิชาดนตรีเป็นผู้ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยและพิจารณาเกณฑ์ที่กำหนด

3.3.2.8 นำแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3.3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีขั้นตอนดำเนินการในการสร้าง ดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.3.3.2 ศึกษาวิธีเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบจากเอกสารตำรา เทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ

3.3.3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญ เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดจำนวนข้อสอบแต่ละเนื้อหา โดยผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และจำนวนข้อสอบที่ออกและที่ต้องใช้จริง แสดงดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3

ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้, จำนวนข้อสอบที่ออกและที่ต้องใช้จริง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย

วงจร ปฏิบัติการที่	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	สร้าง	ใช้
1	การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว	1. อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงพม่าเขวได้ (K)	5	3
		2. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวได้ (P)	5	5
		3. มีความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของคนตรีไทย (A)	5	2
		รวม	15	10
2	การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขก ประเทศ (ชั้นเดียว)	1. อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงแขกประเทศ(เถา)ได้ (K)	5	3
		2. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศ (ชั้นเดียว)ได้ (P)	5	5
		3. มีความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของคนตรีไทย (A)	5	2
		รวม	15	10

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

3.3.3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อที่จะเลือกไว้ใช้จริง 20 ข้อ

3.3.3.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านภาษาและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.3.3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตร IOC (ไพศาล วรคำ, 2561, น. 269)

3.3.3.7 นำผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 269) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 เป็นข้อสอบที่มีอยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ใช้ได้ มีค่า IOC ซึ่งพบว่าผลการประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะดนตรีไทย อยู่ในระดับใช้ได้ ค่าเหมาะสม IOC เท่ากับ 1.00

3.3.3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพา-พิทยาคาร จำนวน 28 คน นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ผู้ที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ผู้ที่ตอบผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน รวมคะแนนของแต่ละคนแล้วทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยการหาค่าความยากรายข้ออยู่ระหว่าง 0.40 - 0.78 แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 มีข้อสอบผ่านเกณฑ์จำนวน 20 ข้อ จึงเลือกใช้ 20 ข้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกมีค่าระหว่าง 0.22 - 0.64

3.3.3.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว มาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับตามวิธีของ Lovett ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 (ไพศาล วรคำ, 2559, น. 306)

3.3.3.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ฉบับจริงจำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3.3.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.4.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจและวิธีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือและตำราที่เกี่ยวข้อง

3.3.4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยกำหนดรายการสอบถามและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามโครงสร้างของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ พอใจมากที่สุดพอใจมาก พอใจปานกลาง พอใจน้อยและพอใจน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดความพึงพอใจออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรม 3) ด้านสื่ออุปกรณ์ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

3.3.4.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการสอบถามกับนิยามความพึงพอใจ โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบสอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบไม่สอดคล้องกับนิยามความพึงพอใจ

คำนวณค่า IOC (Index of Congruency) ของรายการสอบถามรายข้อแล้วคัดเลือกรายการสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 จำนวน 15 ข้อ เพื่อนำไปใช้ต่อไป ซึ่งผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า ค่าความสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับใช้ได้ อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 จำนวน 15 ข้อ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 รายละเอียดดังภาคผนวก ข

3.3.4.4 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจให้เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.5 แบบบันทึกอนุทินของนักเรียน

เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อบันทึกผลการเรียนการรู้ที่สะท้อนผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนจากนักเรียน ด้านปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ โดยไม่ระบุชื่อของนักเรียนผู้บันทึก เพื่อการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มประสิทธิภาพและใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนในครั้งต่อไป โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

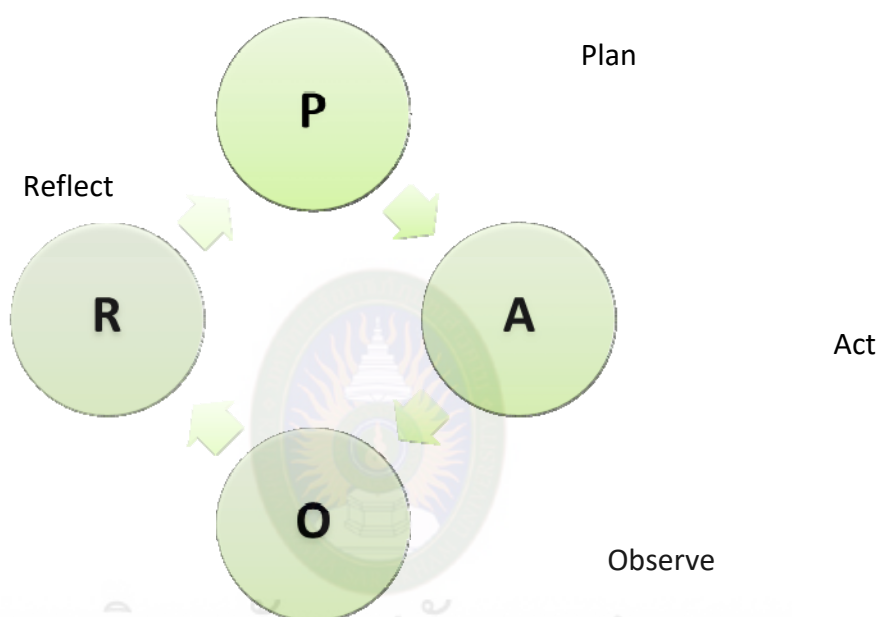
3.3.5.1 กำหนดขอบข่ายที่ต้องการให้นักเรียนบันทึก

3.3.5.2 ออกแบบหัวข้อตามขอบข่ายที่กำหนดไว้

3.3.5.3 นำแบบบันทึกอนุทินของนักเรียนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ พิจารณาข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกอนุทินของนักเรียนและนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการสะท้อนผลครั้งต่อไป

3.4 รูปแบบที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1992, อ้างถึงใน ทับทิม วงศ์หนองแขง, 2560) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยใช้แนวคิดของซูซูกิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 3.1 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. ปรับปรุงจาก *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้การเรียนการสอนแบบซินเนคติกส์ที่มีเว็บสนับสนุนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม* (น.42), โดยทับทิม วงศ์หนองแขง, 2560, มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

โดยผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของซูซูกิ ตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ขั้นการวางแผน (Plan) ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.4.1.1 วิเคราะห์และสำรวจสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม โดยศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนจากการตรวจสอบเอกสารหลักฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2559-2560 และการรายงานผลการทดสอบ การศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน รายวิชา ศิลปะ ปี 2555-2557 รวมไปถึงบันทึกหลังการสอนของแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในแต่ละปีการศึกษาที่ผ่านมา

3.4.1.2 ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียน โดยการสอบถามผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน จากการสังเกตการเรียนการสอนของผู้วิจัยที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้วิชาดนตรี

3.4.1.3 ชั้นศึกษาทฤษฎี หลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ, แนวคิดทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้, องค์ความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์เพียงออ เพื่อหาแนวทางต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ย เพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.4.1.4 สร้างนวัตกรรมหรือวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยผู้วิจัยเลือกใช้ แนวคิดของชูชุกิในการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีครั้งนี้

3.4.2 ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Action) ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

3.4.2.1 สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ 5 แผน จำนวน 14 ชั่วโมง

3.4.2.2 สร้างเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ โดยเลือกสร้างแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ย เพียงออและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เพื่อใช้ในการประเมินผลการพัฒนา ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ

3.4.2.3 สร้างเครื่องมือสะท้อนผล ประกอบด้วย แบบสอบถามความพึงพอใจของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ แบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบบันทึกอนุทินของนักเรียน เป็นแบบบันทึก การเรียนที่สะท้อนผลการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างเรียน

3.4.2.4 ปฏิบัติการสอน เมื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรียบร้อยแล้ว จึงนำมา ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

3.4.3 ขั้นการสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน (Observe) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ของการนำนวัตกรรม ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี จำนวน 20 ข้อและแบบบันทึกอนุทิน เพื่อใช้ในการประเมินผล การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ

3.4.4 ขั้นการสะท้อนผลหรือการสะท้อนความคิด (Reflect) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการ ดำเนินการในแต่ละวงจร มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.4.1 สรุปผล ประเมินและตรวจสอบแนวการปฏิบัติปัญหาและอุปสรรคที่ได้มาจาก ข้อมูลในขั้นตอนการสังเกต วิเคราะห์ อภิปรายประเมินโดยผู้วิจัย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการ วางแผนและปรับปรุงวงจรการปฏิบัติต่อไป

3.4.4.2 ประเมินผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ด้วยแบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.4.4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผล วิเคราะห์ นำไปใช้ในวงรอบการปฏิบัติการต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ได้ดำเนินการดังนี้ตามขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 3.4

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วงรอบที่	กิจกรรม	เครื่องมือ
ก่อนปฏิบัติการ แต่ละวงรอบ	1. ศึกษาสภาพปัญหา 2. กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา 3. วางแผนดำเนินการสร้างเครื่องมือ	- แบบบันทึกการสังเกตการจัด กิจกรรมการสอนของครู
1	<p>ขั้นวางแผน (Plan)</p> <p>1. วางแผนการจัดกิจกรรม</p> <p>ขั้นปฏิบัติการ (Action)</p> <p>1. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ใน วงรอบที่ 1</p> <p>ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)</p> <p>1. สังเกตการณ์ดำเนินการจัดกิจกรรมใน วงรอบที่ 1</p> <p>2. ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4</p> <p>- แบบประเมินทักษะการเป่า ขลุ่ยเพียงออ</p> <p>- แบบบันทึกอนุทิน</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

วงรอบที่	กิจกรรม	เครื่องมือ
2	<p>ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect)</p> <p>1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้</p> <p>2. สรุปปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมในวงรอบที่ 2</p>	<p>- แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ</p> <p>- แบบบันทึกอนุทิน</p>
	<p>ขั้นวางแผน (Plan)</p> <p>1. หาแนวทางแก้ปัญหาและอุปสรรคจากวงรอบที่ 1</p> <p>2. ปรับปรุงแผนและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5</p>	
	<p>ขั้นปฏิบัติการ (Action)</p> <p>1. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ในวงรอบที่ 2</p>	- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
	<p>ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)</p> <p>1. สังเกตการณ์ดำเนินการจัดกิจกรรมในวงรอบที่ 2</p> <p>2. ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล</p>	<p>-แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ</p> <p>- แบบบันทึกอนุทิน</p>
	<p>ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect)</p> <p>1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้</p> <p>2. สรุปปัญหาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงรอบที่ 2</p>	<p>- แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ</p> <p>- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี</p> <p>- แบบบันทึกอนุทิน</p>

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแบ่งวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.6.1.1 วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ซึ่งได้มาจากผู้เชี่ยวชาญทำการวิเคราะห์ความเหมาะสม โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 102) โดยเทียบกับเกณฑ์ประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ระดับเหมาะสมดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ระดับเหมาะสมดี
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ระดับเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ระดับเหมาะสมพอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ระดับควรปรับปรุง

3.6.1.2 วิเคราะห์หาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ เพื่อศึกษาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิ

3.6.1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชุกิ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 121)

กำหนดเกณฑ์ให้คะแนนการประเมิน ดังนี้

พอใจมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
พอใจมาก	ให้	4	คะแนน
พอใจปานกลาง	ให้	3	คะแนน
พอใจน้อย	ให้	2	คะแนน
พอใจน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	พอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	พอใจมาก
2.51 - 3.50	พอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	พอใจน้อย
1.00 - 1.50	พอใจน้อยที่สุด

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกอนุทินของผู้เรียน โดยจะเก็บข้อมูลหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละวงจร แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติให้เห็นสภาพปัญหาและ อุปสรรคในการวิจัย แล้วปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการถัดไป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติพื้นฐาน

3.7.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, น. 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100 \quad (3-1)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนน ($\bar{x}$) (ไพศาล วรคำ, 2561, น. 323)

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n} \quad (3-2)$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

x_i แทน เป็นคะแนนของคนที่ i

N แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

3.7.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ทับทิม วงศ์หนองแขง, 2560, น. 61)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{(n-1)}} \quad (3-3)$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\Sigma(x - \bar{x})^2$	แทน	ผลรวม ผลต่างของคะแนนยกกำลังสอง
	N - 1	แทน	จำนวนประชากร

3.7.2 สถิติที่ใช้เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

3.7.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แบบวัดกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร (ไพศาล วรคำ, 2561, น. 269)

$$IOC = \frac{\Sigma B}{N} \quad (3-4)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

R แทน คะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

3.7.2.2 การหาค่าความยาก (Item Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี โดยใช้สูตรดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2561, น. 299)

$$P = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-5)$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.7.2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอิงเกณฑ์ทั้งฉบับ (r_{tt}) โดยใช้สูตรโลเวท (Lovett Method) (ไพศาล วรคำ, 2552, น. 281)

$$r_{tt} = 1 - \frac{\Sigma(x - \bar{x})^2}{(n-1) \Sigma(x - c)^2} \quad (3-6)$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของนักเรียนแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม

3.7.2.4 การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) ตามวิธีของ Brenna's Index (B : Index) โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็มเป็นเกณฑ์กำหนดผู้รอบรู้และผู้ไม่รอบรู้ ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2552, อ้างถึงใน วันวิสาข์ ภูมิสายตอน, 2560 , น. 93)

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_f}{n_f} \quad (3-7)$$

เมื่อ	B	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนกของเบรนน
	f_p	แทน	จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มผ่านเกณฑ์ (Pass)
	f_f	แทน	จำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ (Fail)
	n_p	แทน	จำนวนคนกลุ่มผ่านเกณฑ์
	n_f	แทน	จำนวนคนกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ผลการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ
3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้อาเซียนดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ

4.1 ผลการปฏิบัติการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ มีจำนวน 2 วงรอบ

4.1.1 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในวงรอบปฏิบัติการที่ 1

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลง พม่าเขว ได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เพลงพม่าเขว (สองชั้น) ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งผลของการปฏิบัติการสอนสามารถนำมาสะท้อนผลได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและสิ่งที่มีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยทำการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า ในการเรียนการสอนวิชาดนตรีนักเรียนไม่เคยได้ฝึกปฏิบัติกับเครื่องดนตรีจริง ๆ เนื่องจากขาดอุปกรณ์และบุคลากรทางดนตรีโดยตรง เวลาเรียนจึงศึกษาจากตำราโดยการอ่านวิเคราะห์และจัดสรุป ทำให้ขาดทักษะทางดนตรีที่จะปฏิบัติจริง ๆ และมีความสนใจดนตรีไทย น้อยกว่าที่ควร

จากการสำรวจพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะทางดนตรี ได้แก่ ทักษะการร้องเพลงและชอบการเรียนรู้เป็นทีม ผู้วิจัยจึงจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรี โดยเน้นการเรียนรู้แบบทีม คือ เพื่อนช่วยเพื่อน มีการจัดกลุ่มฝึกซ้อมคละกันและให้ผู้ที่มีความทักษะทางดนตรีสูงดูแลและให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีความทักษะทางดนตรีน้อยกว่า เพื่อกระตุ้นการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลข้างต้นมาจัดทำแผนการเรียนรู้วิชาดนตรี

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้
1) ขั้นฟัง 2) ขั้นเลียนแบบ 3) ขั้นทำซ้ำ 4) ขั้นจดจำฝังใจ จากนั้นปฏิบัติการสอน ดังนี้

1. ขั้นการฟัง

ครูเปิดซีดีเพลงพม่าเขวให้นักเรียนฟังพร้อมกัน 1 รอบและสนทนากับนักเรียนว่า รู้สึกคุ้นเคยกับทำนองเพลงนี้หรือไม่ มีชื่อเรียกว่าเพลงอะไร จากนั้นให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นร้องเพลงและเต้นท่าทางประกอบเพลงพม่าเขว (เพลงช้าง) พร้อมกันทั้งห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและบรรยากาศที่ผ่อนคลาย จากนั้นครูเปิดซีดีเพลงพม่าเขวอีก 2 รอบ ให้นักเรียนปรบมือให้ตรงจังหวะพร้อมกันทั้งห้องเรียนและสนทนาว่า เพลงพม่าเขวมีจังหวะและทำนองเพลงเป็นอย่างไร

2. ขั้นการเลียนแบบ

ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงพม่าเขวให้นักเรียนดู 2 รอบ เพื่อให้นักเรียนสังเกตวิธีการเป่าที่ถูกต้องและเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม จากนั้นให้นักเรียนทุกคนลองฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออเพลง พม่าเขว ไปที่ละวรรคอย่างช้า ๆ พร้อมกับครู โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 3 บรรทัดเพลง โดยครูสังเกตการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

3. ขั้นการทำซ้ำ

ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยคละความสามารถ จากนั้นให้ฝึกฝนการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว โดยครูเลือกนักเรียนที่มีความทักษะที่ดีเป็นหัวหน้ากลุ่มและคอยสาธิตพร้อมให้คำแนะนำสมาชิกในกลุ่ม และครูคอยตรวจสอบการเป่าขลุ่ยเพียงออแต่ละกลุ่มว่าถูกต้องหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนแต่ละคน

4. ขั้นการจำฝังใจ

ให้นักเรียนออกมาแนะนำเสนอการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่ม ครูให้คำแนะนำพร้อมประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน เมื่อออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่มครูให้นักเรียนเป่าเพลงพม่าเขวพร้อมกัน 3 บรรทัดทั้งห้องเรียน โดยครูตีฉิ่งประกอบจังหวะ 3 รอบ เพื่อให้เกิดความชำนาญ จากนั้นครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปฝึกฝนแบบฝึกทักษะเพลงพม่าเขวเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 สังเกตการณ์ (Observe)

ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนและแบบบันทึกอนุทินการเรียนรู้ของนักเรียน บันทึกภาพและบันทึกหลังสอน ในวงรอบที่ 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและนำไปใช้ในการปฏิบัติการสอนวงรอบที่ 2

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect)

ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจ 3 คะแนน 2) ด้านความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง 3 คะแนน 3) ด้านความแม่นยำของจังหวะ 3 คะแนน 4) ด้านการควบคุมคุณภาพเสียง 3 คะแนน และ 5) ด้านความไพเราะ 3 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 15 คะแนน เกณฑ์การผ่านการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ 10.5 คะแนน โดยคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 ผลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

คะแนนการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วงรอบปฏิบัติการที่ 1

คนที่	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
1	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
2	15	100	ผ่านเกณฑ์
3	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
4	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
5	15	100	ผ่านเกณฑ์
6	15	100	ผ่านเกณฑ์
7	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
8	15	100	ผ่านเกณฑ์
9	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
10	15	100	ผ่านเกณฑ์
11	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
12	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
13	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
14	15	100	ผ่านเกณฑ์
15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
16	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
17	13	86.67	ผ่านเกณฑ์

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คนที่	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
18	15	100	ผ่านเกณฑ์
19	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
20	15	100	ผ่านเกณฑ์
21	15	100	ผ่านเกณฑ์
22	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
23	15	100	ผ่านเกณฑ์
24	13	86.67	ผ่านเกณฑ์
25	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
26	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
27	9	60	ไม่ผ่านเกณฑ์
28	9	60	ไม่ผ่านเกณฑ์
29	9	60	ไม่ผ่านเกณฑ์
30	8	53.33	ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.2

สรุปผลการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 1

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนนักเรียน		ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ			
	ทั้งหมด	ผ่าน เกณฑ์	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2	30	24	80	12.77	2.25	85.11

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนที่เกิดทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออตามเกณฑ์ที่กำหนดในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 จากนักเรียนทั้งหมด 30 คน มีจำนวนนักเรียนที่คะแนนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=12.77$, $S.D.=2.25$) คิดเป็นร้อยละ 85.11 สรุปได้ว่า ผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิสามารถพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1. บันทึกหลังสอน

“จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยที่ 3 เรื่องทักษะดนตรีไทย นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เพลงพม่าเขว (สองชั้น) นั้น ครูผู้สอนได้มีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนฟังทำนองเพลงพม่าเขว 2-3 รอบ และให้นักเรียนเดาชื่อเพลง ซึ่งเป็นเพลงที่คุ้นหูนักเรียนอยู่แล้ว นักเรียนจึงให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นที่จะลองเป่าขลุ่ยเพียงออตามเพลงที่รู้จักและให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน แต่ยังมีนักเรียนบางกลุ่มที่เรียนรู้ได้ช้า เนื่องจากมีปัญหาในการปิดรูขลุ่ยเพียงออให้สนิท จึงเกิดความไม่มั่นใจในการแสดงออก หรือขาดสมาธิจากการที่เพื่อนพยายามรบกวน ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนทุกคนนั่งสมาธิและอบรมนักเรียนที่มีพฤติกรรมรบกวนเพื่อน จากนั้นให้ทุกคนลองฝึกซ้อมใหม่ด้วยความตั้งใจ”

(บราลี อินทศรี, แบบบันทึกหลังสอน, 7 พฤศจิกายน 2561)

2. ความคิดเห็นของนักเรียน

“ได้ฝึกการเป่าขลุ่ยเพียงออและได้ฝึกการควบคุมน้ำหนักลมให้เหมาะสมกับกำลังของผู้เป่า สนุกสนาน ไม่กดดันเกินไป คุณครูอารมณ์ดีตลอดการจัดกิจกรรม”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 7 พฤศจิกายน 2561)

“รู้ในเรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออ วิธีการต่างๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ฝึกปฏิบัติกับเครื่องดนตรีจริง ๆ มีสื่อการสอนที่น่าสนใจและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคในเรื่องการเรียนรู้คือการแสดงออก”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 7 พฤศจิกายน 2561)

“ได้เรียนรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ ได้เป่าขลุ่ยเพลงข้าง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรใช้เวลาเพื่อการฝึกฝนมากกว่านี้”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 7 พฤศจิกายน 2561)

“ได้เรียนรู้วิธีการเป่าขลุ่ยอย่างถูกต้องและฝึกการปล่อยลมให้เสียงที่มีพอดี ต้องการเรียนรู้เทคนิคการเป่าขลุ่ยให้ไพเราะ รู้สึกสนุกสนาน ไม่เคร่งเครียด ครูอารมณ์ดีตลอดเวลา แต่สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ คือ เพื่อนส่งเสียงดังรบกวน”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 7 พฤศจิกายน 2561)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้วิจัยและนักเรียนมาทำการวิเคราะห์ผลสรุปปัญหาที่พบและหาแนวทางการแก้ไขในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 เพื่อปรับปรุงในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ดังนี้

1. นักเรียนบางส่วนไม่สามารถปิดรูขลุ่ยเพียงอให้สนิทได้ตามที่ต้องการ

แนวทางการแก้ไข : ครูกำหนดเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติมให้นักเรียนและให้คำแนะนำพร้อมกำลังใจในการฝึกซ้อมแก่นักเรียน

2. นักเรียนขาดความมั่นใจในการแสดงออก เนื่องจากถูกเพื่อนล้อเลียน

แนวทางการแก้ไข : อบรมตักเตือนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และให้นักเรียนที่ขาดความมั่นใจฝึกซ้อมเพิ่มเติม โดยครูคอยกำกับดูแลพร้อมให้คำชี้แนะในการบรรเลงดนตรี

4.1.2 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในวงรอบปฏิบัติการที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนสามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว) ได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว) ในวันที่ 12 ธันวาคม 2561 ซึ่งผลของการปฏิบัติการสอนสามารถนำมาสะท้อนผลได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและสิ่งที่พึงมีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จากวงรอบปฏิบัติการที่ 1 และนำข้อมูล ที่ได้มาวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยประเด็นดังต่อไปนี้

1. นักเรียนบางส่วนไม่สามารถปิดรูขลุ่ยเพียงอให้สนิทได้ตามที่ต้องการ

แนวทางการแก้ไข : ครูกำหนดเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติมให้นักเรียนและให้คำแนะนำพร้อมกำลังใจในการฝึกซ้อมแก่นักเรียน

2. นักเรียนขาดความมั่นใจในการแสดงออก เนื่องจากถูกเพื่อนล้อเลียน

แนวทางการแก้ไข : อบรมตักเตือนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และให้นักเรียนที่ขาดความมั่นใจฝึกซ้อมเพิ่มเติม โดยครูคอยกำกับดูแลพร้อมให้คำชี้แนะในการบรรเลงดนตรี

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Action)

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นฟัง 2) ขั้นเลียนแบบ 3) ขั้นทำซ้ำ 4) ขั้นจดจำฝังใจ จากนั้นปฏิบัติการสอน ดังนี้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นการฟัง (30 นาที)

1. ครูเปิดซีดีเพลงแขกบรเทศชั้นเดียวให้นักเรียนฟังพร้อมกัน 1 รอบและสนทนากับนักเรียนว่า รู้สึกคุ้นเคยกับทำนองเพลงนี้หรือไม่ มีชื่อเรียกว่าเพลงอะไร

2. ครูเปิดซีดีเพลงแขกประเทศชั้นเดียวอีก 2 รอบ ให้นักเรียนปรบมือให้ตรงจังหวะ พร้อมกันทั้งห้องเรียน และสนทนาว่า เพลงแขกประเทศชั้นเดียวมีจังหวะและทำนองเพลงเป็นอย่างไร

ขั้นการเลียนแบบ (30 นาที)

1. ครูแจกใบความรู้ที่ 4 เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงแขกประเทศชั้นเดียว ให้นักเรียน เพื่อศึกษาประวัติและโครงสร้างของเพลง จากนั้นอภิปรายถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านร่วมกัน

2. ครูร้องโน้ตเพลงจากแผนภูมิให้นักเรียนฟัง 1 รอบ และให้นักเรียนร้องโน้ตเพลงแขกประเทศชั้นเดียว ทีละวรรคไปพร้อมกันจบจบเพลง จากนั้นให้นักเรียนลองร้องโน้ตเพลงพร้อมปรบมือประกอบจังหวะไปด้วย

3. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงแขกประเทศชั้นเดียวให้นักเรียนดู 2 รอบ เพื่อให้นักเรียนสังเกตวิธีการเป่าที่ถูกต้อง และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม

4. ให้นักเรียนทุกคนลองฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว ไปทีละวรรคอย่างช้า ๆ พร้อมกับครู ซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ที่ 1 บรรทัดเพลง โดยครูสังเกตการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นการทำซ้ำ (30 นาที)

1. ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยคณะกรรมการจากนั้นให้ฝึกฝนการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว โดยครูเลือกนักเรียนที่มีทักษะที่ดีเป็นหัวหน้ากลุ่มและคอยสาธิตพร้อมให้คำแนะนำสมาชิกในกลุ่ม

2. ครูตรวจสอบการเป่าขลุ่ยเพียงออแต่ละกลุ่มว่า ถูกต้องหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียน

ขั้นการจำจดฝังใจ (30 นาที)

1. นักเรียนออกมานำเสนอการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว 1 บรรทัดเพลง หน้าชั้นเรียน ทีละกลุ่ม ครูให้คำแนะนำพร้อมประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน

2. เมื่อออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม ครูให้นักเรียนเป่าเพลงแขกประเทศชั้นเดียว 1 บรรทัดเพลงพร้อมกันทั้งห้องเรียน โดยครูตีฉิ่งประกอบจังหวะ 3 รอบ เพื่อให้เกิดความชำนาญ

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปฝึกฝนแบบฝึกทักษะเพลงแขกประเทศชั้นเดียว เพิ่มเติมและอัดคลิปวิดีโอตนเองเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว ส่งลงกลุ่มใน Facebook ทุกวัน โดยครูจะตรวจผลงานการบรรเลงและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน พร้อมบันทึกประวัติและโครงสร้างเพลงแขกประเทศชั้นเดียวลงสมุดบันทึกการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นการเลียนแบบ (1 ชั่วโมง)

1. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว ในบรรทัดที่ 2 ให้นักเรียนดู 3 รอบ เพื่อให้นักเรียนสังเกตวิธีการเป่าที่ถูกต้อง และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม

2. ให้นักเรียนทุกคนลองฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว บรรทัดที่ 2 ไปทีละวรรคอย่างช้า ๆ พร้อมกับครู โดยครูสังเกตการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นการทำซ้ำ (30 นาที)

1. ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม (กลุ่มเดิมในชั่วโมงที่แล้ว) โดยคณะกรรมการจากนั้นให้ฝึกฝนการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว โดยครูเลือกนักเรียนที่มีทักษะที่ดี เป็นหัวหน้ากลุ่มและคอยสาธิตพร้อมให้คำแนะนำสมาชิกในกลุ่ม

2. ครูตรวจสอบการเป่าขลุ่ยเพียงออแต่ละกลุ่มว่า ถูกต้องหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนแต่ละคน

ขั้นการจำใจ (30 นาที)

1. นักเรียนออกมานำเสนอการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว หน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม ครูให้คำแนะนำพร้อมประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน

2. เมื่อออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม ครูให้นักเรียนเป่าเพลงแขกประเทศชั้นเดียวพร้อมกันทั้งห้องเรียน โดยครูตีฉิ่งประกอบจังหวะ 3 รอบ เพื่อให้เกิดความชำนาญ จากนั้นสุ่มนักเรียน 4-5 คน ออกมาตีฉิ่งประกอบจังหวะเพลงดังกล่าว

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปฝึกฝนแบบฝึกทักษะเพลงแขกประเทศชั้นเดียวเพิ่มเติมให้เกิดความชำนาญและแม่นยำ พร้อมอัดคลิปวิดีโอตนเองเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงแขกประเทศชั้นเดียว ส่งลงกลุ่มใน Facebook ทุกวัน โดยครูจะตรวจผลงานการบรรเลงและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน

ชั่วโมงที่ 5

ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลง แขกประเทศ (ชั้นเดียว) รายบุคคล

ขั้นที่ 3 สังเกตการณ์ (Observe)

ขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคนและแบบบันทึกอนุทินการเรียนรู้ของนักเรียน บันทึกภาพและบันทึกหลังสอน

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect)

ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจ 3 คะแนน 2) ด้านความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง 3 คะแนน 3) ด้านความแม่นยำของจังหวะ 3 คะแนน 4) ด้านการควบคุมคุณภาพเสียง 3 คะแนน และ 5) ด้านความไพเราะ 3 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 15 คะแนนเกณฑ์การผ่านการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ 10.5 คะแนนโดยคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3

คะแนนการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วงรอบปฏิบัติการที่ 2

คนที่	คะแนน	ร้อยละ	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70
1	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
2	15	100	ผ่านเกณฑ์
3	15	100	ผ่านเกณฑ์
4	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
5	15	100	ผ่านเกณฑ์
6	15	100	ผ่านเกณฑ์
7	15	100	ผ่านเกณฑ์
8	15	100	ผ่านเกณฑ์
9	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
10	15	100	ผ่านเกณฑ์
11	14	93.33	ผ่านเกณฑ์
12	12	80	ผ่านเกณฑ์
13	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
14	15	100	ผ่านเกณฑ์
15	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
16	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
17	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
18	15	100	ผ่านเกณฑ์
19	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
20	15	100	ผ่านเกณฑ์
21	15	100	ผ่านเกณฑ์
22	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
23	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
24	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
25	11	73.33	ผ่านเกณฑ์
26	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
27	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
28	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
29	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์
30	10	66.67	ไม่ผ่านเกณฑ์

ตารางที่ 4.4

สรุปผลการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนในวงรอบปฏิบัติการที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนนักเรียน			ทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ		
	ทั้งหมด	ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	30	25	83	13.03	2.17	83.55

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นถึงทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนที่เกิดทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออตามเกณฑ์ที่กำหนดในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 จากนักเรียนทั้งหมด 30 คน มีจำนวนนักเรียนที่คะแนนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=13.03$, $S.D.=2.17$) คิดเป็นร้อยละ 83.55 สรุปได้ว่า ผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ สามารถพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1. บันทึกหลังสอน

“จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยที่ 3 เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง เพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว) พบอุปสรรค เนื่องจากเป็น เพลงแขกบรเทศเป็นเพลงจังหวะชั้นเดียว จึงมีความเร็วขึ้นกว่าเพลงแรกที่ได้ฝึกฝน (เพลงพม่าเขว) จึงทำให้นักเรียนมีความกังวลว่าจะสามารถเป่าขลุ่ยเพียงออได้หรือไม่ ครูผู้สอนจึงปรับอัตราจังหวะให้ช้าลงแต่เน้นความสม่ำเสมอและค่อย ๆ ฝึกฝนทีละวรรค พร้อมให้แรงจูงใจ โดยการยกสถานการณ์ที่เกี่ยวกับความพยายามเพื่อสร้างแรงจูงใจในการฝึกฝนบทเพลงให้กับนักเรียน แต่เนื่องจากเป็นบทเพลงที่นักเรียนส่วนใหญ่มีโอกาสได้ยินบ่อย จากการฝึกซ้อมดนตรีไทยของนักดนตรีโรงเรียน นักเรียนจึงรู้สึกคุ้นหูและสามารถเดาทำนองต่อไปของบทเพลงได้

(บราลี อินทศรี, แบบบันทึกหลังสอน, 12 ธันวาคม 2561)

2. ความคิดเห็นของนักเรียน

“ได้เทคนิคและวิธีการเป่า ได้ฝึกฝนการมีสมาธิและสติปัญญา และยังได้อุบัติเครื่องดนตรีไทยคือขลุ่ยเพียงออไว้อีกด้วย มีเทคนิคการเป่ามากขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และนำวิชาความรู้นี้ไปสอนต่อให้กับคนอื่น”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

“สื่อการสอนน่าสนใจและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ รู้สึกสนุก ได้เป่าขลุ่ยและได้ความรู้”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

“ได้เรียนรู้เกี่ยวกับขลุ่ยเพียงออ ได้เป่าขลุ่ยเพลงช้าง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรให้เวลาเพื่อการฝึกฝนมากกว่านี้”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

“ได้เรียนรู้การขลุ่ยเพียงออโดยการเรียนรู้จากเครื่องดนตรีจริงๆ ทำให้มีสมาธิในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเพลงอื่น ๆ เพิ่มเติม มีความพึงพอใจ ในขั้นตอนการสอน ทั้งได้ฝึกซ้อมและสอบปฏิบัติจริงๆ แต่อุปสรรคคือ ยังไม่สามารถบังคับเสียงให้มีคุณภาพมากพอ แต่เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการเป่าขลุ่ยคลายเครียดและมีวิชาติดตัวไปประกอบอาชีพในอนาคตได้”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

“มีความต้องการฝึกหัดเป่าขลุ่ยเพียงออไปเรื่อย ๆ เพราะเรียนแล้วมีความสุข แต่ไม่ยอมให้ตั้งเครียดมากเกินไป สามารถนำไปเปิดหมวกหรือประกอบอาชีพได้”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

“การนั่งเป่าขลุ่ยเพียงออ เป็นการนั่งพับเพียบอย่างเรียบร้อย ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของไทย ชอบการเรียนขลุ่ยเพียงออที่ได้ออกไปเรียนนอกห้องเรียน แต่อุปสรรคคือ ความกล้าในการแสดงออก”

(นักเรียน, บันทึกอนุทินการเรียน, 12 ธันวาคม 2561)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผู้วิจัยและนักเรียนมาทำการวิเคราะห์ผลและสรุปผลในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ได้ดังนี้

1. นักเรียนเริ่มมีความสนใจในขลุ่ยเพียงออมากขึ้นและมีความคิดริเริ่มหัดเป่าขลุ่ยเพียงออในบทเพลงอื่น ๆ เช่น ทำนองของเพลงลูกทุ่งที่กำลังนิยม
2. นักเรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีความพยายามและความสนใจเอาใส่ใจในการฝึกฝนและมีความสุขขณะทำกิจกรรม
3. เมื่อนักเรียนไม่สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออออกมาให้ตรงเสียงได้ ครูได้กำกับชี้แนะจนนักเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพเสียงได้ดีและมีความมั่นใจมากขึ้น

4. กระบวนการฟังมีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถเป้าขลุ่ยเพียงออได้ในระยะเวลาที่เร็ว
ยิ่งขึ้น เนื่องจากสามารถคาดเดาทำนองได้
5. นักเรียนเริ่มมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ คือ ฟังซ้ำ ๆ จนจดจำทำนอง,
เลียนแบบจากการสาธิตของครู, ฝึกฝนทำซ้ำอย่างมีสมาธิและสามารถเป้าขลุ่ยเพียงออได้อย่างแม่นยำ
6. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของดนตรีไทย

4.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชุกิ

ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลหลังจากที่ได้ทำการสอนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้และได้ทำการ
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีทำนองวงรอบการปฏิบัติการที่ 2 จำนวนนักเรียน 30 คน
โดยผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นดังนี้

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละของผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี

กลุ่มเป้าหมาย	N	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียน	30	17.63	2.41	88.17

จากตารางที่ 4.5 หลังการจัดกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 วงรอบปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้
ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย จำนวน 20 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยทำ
วงรอบที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ที่ ($\bar{X}$ =17.63, S.D.=2.41) คิดเป็น
ร้อยละ 88.17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทางผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
ดังในภาคผนวก ค

4.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกิ

ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน ผลการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจของนักเรียน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.24	0.04	พอใจมาก
2. ด้านกิจกรรม	4.59	0.18	พอใจมากที่สุด
3. ด้านสื่ออุปกรณ์	4.43	0.29	พอใจมาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.80	0.06	พอใจมากที่สุด
เฉลี่ย	4.50	0.26	พอใจมาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไผ่งามพิทยาคมที่เรียนในรายวิชาดนตรี-นาฏศิลป์โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยแนวคิดของชูชุกิ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน โดยภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจมากและมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.06) รองลงมา คือ ด้านกิจกรรม ($\bar{x}=4.59$, S.D.= 0.18), ด้านสื่ออุปกรณ์ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.29) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.04) ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกี ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียน โดยใช้แนวคิดของชูชูกีและศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตนตรีตามแนวคิดชูชูกี โดยผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

5.1.1 ผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกี มีผู้วิจัยสร้างขึ้นมีนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละวงรอบปฏิบัติการ ดังนี้

วงรอบปฏิบัติการที่ 1 นักเรียนได้ผลประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออทั้งหมด

($\bar{X}$ =12.77, S.D.=2.25) คิดเป็นร้อยละ 85.11

นักเรียนที่มีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80

วงรอบปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนได้ผลประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออทั้งหมด

($\bar{X}$ =13.03, S.D.=2.17) คิดเป็นร้อยละ 83.55

นักเรียนที่มีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83

5.1.2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกี โดยทำวงรอบที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ที่ ($\bar{X}$ =17.63, S.D.=2.41) คิดเป็นร้อยละ 88.17 แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนทางผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

5.1.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดชูชูกิ เรื่อง ทักษะดนตรีไทย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดชูชูกิ เรื่อง ทักษะดนตรีไทย เมื่อเทียบเกณฑ์อยู่ในระดับพอใจมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.26)

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ ดังนี้

5.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 เป็นไปตามเกณฑ์ที่คาดหวังไว้ ซึ่งนักเรียนมีทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออทำยวงรอบที่ 1 และ 2 สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของ Kemmis and McTaggart (1988) และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิ (1930) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ด้านการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ ซึ่งพบประเด็นสำคัญดังนี้

วงรอบปฏิบัติการที่ 1

1. ขั้นวางแผน (Plan) พบสภาพปัญหาจากการสังเกตและสัมภาษณ์ว่า นักเรียนไม่มีโอกาสฝึกปฏิบัติกับเครื่องดนตรีจริง ๆ เนื่องจากขาดอุปกรณ์และบุคลากรทางดนตรี

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิ โดยคำนึงถึงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนไม่พุ่มพทยานุบาล ซึ่งมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 ขั้นการฟัง เน้นการฟังและจับจังหวะ โดยเพลงที่ใช้ในการเรียนรู้ได้แก่ เพลงพม่าเขว (เพลงข้าง) เนื่องจากเป็นเพลงอัตราจังหวะสองชั้นที่เด็กมีความคุ้นเคยและเหมาะสมกับวัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วยิ่งขึ้น

2.2 ขั้นการเล่นแบบ เน้นการสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออจากครู โดยให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติวิธีการเป่าที่ถูกต้อง

2.3 ขั้นการทำซ้ำ เน้นฝึกปฏิบัติเพลง โดยผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่อง เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือของวัฒนาพร ระวังบุทซ์ (2543) มาปรับใช้ โดยเน้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แก่ให้นักเรียนให้ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และประกอบด้วยสมาชิกที่มีทักษะทางดนตรีแตกต่างกัน

กัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจให้กันและกัน คนที่เก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า เพื่อช่วยแก้ปัญหาครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง

2.4 ขั้นการจดจำฝังใจ ให้นักเรียนบรรเลงการเป่าขลุ่ยเพียงออทั้ง รายเดี่ยวและกลุ่ม จากนั้นประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออในวงรอบที่ 1

จากกระบวนการดังกล่าว พบว่า ขั้นตอนการเรียนวิชาดนตรีของชูชุกิเน้นการฟัง, จำ และปฏิบัติ ซึ่งมีสอดคล้องกับการสอนเป่าขลุ่ยไทยของรังสี เกษมสุข (2535) ที่กล่าวถึงการเรียนของสำนักโรงเรียนวัดจอมทอง (ราชโอรสาราม บางขุนเทียน) โดยครูเกลี้ยง ศิริโสภาว่า เป็นสอนแบบเดี่ยว และกลุ่ม โดยสาธิตวิธีการเป่าขลุ่ยจากเพลงสาธิตที่เหมาะสมกับวัย เริ่มตั้งแต่หลักการเลียนแบบแล้ว ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด ครูจะเน้นระเบียบวินัยมาก ครูวางขั้นตอนจากง่ายไปยาก ฝึกทักษะในแต่ละขั้นให้ถูกต้องชัดเจนแล้วจึงเรียนรู้อีกขั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการเรียนการสอนแบบมุขปาฐะที่ไม่เน้นการอ่านหรือเขียนโน้ตก่อน ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ วิภารัตน์ ศุคิต (2555) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิจิ ชูชุกิ มีประสิทธิภาพช่วยเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเหมาะสำหรับการเรียนการสอนดนตรีไทย เนื่องจากการเรียนการสอนของดนตรีไทย เป็นการเลียนแบบจากต้นแบบ ซึ่งเน้นการฝึกการปฏิบัติทักษะทางดนตรีมากกว่าการอ่านและ เขียนตัวโน้ต ทำให้เรียนดนตรีไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรสนับสนุนให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

3. สังเกตการณ์ (Observe) หลังจากการปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบบันทึกอนุทิน การเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในวงรอบปฏิบัติการถัดไป โดยพบปัญหาเป็น 2 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

3.1 นักเรียนบางส่วนไม่สามารถปัดขลุ่ยเพียงออให้สนิทได้ตามที่ต้องการ

3.2 นักเรียนขาดความมั่นใจในการแสดงออก เนื่องจากถูกเพื่อนรบกวนสมาธิ

4. สะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect) ผู้วิจัยได้ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออที่สร้างขึ้น

วงรอบปฏิบัติการที่ 2

1. ขั้นวางแผน (Plan) ผู้วิจัยนำข้อมูลและปัญหาจากวงรอบปฏิบัติการที่ 1 มาวิเคราะห์ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดเวลาฝึกซ้อมเพิ่มเติมให้นักเรียน ให้คำแนะนำและกำลังใจในการฝึกซ้อม

1.2 อบรมตักเตือนนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์และมีการสร้างกติกากายในห้องเรียน โดยนำหลักการการบริหารจัดการชั้นเรียนของ วิมลวรรณ เปี่ยมจาด (2562) มาปรับใช้โดยเน้นการจัดบรรยากาศทั้งด้านกายภาพและด้านจิตวิทยา สร้างความอบอุ่น ความสุข ความสบายใจแก่นักเรียน ให้มีความเหมาะสมและแก้ปัญหาให้นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย โดย

กำหนดคุณลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีแนวทางในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยไม่แสดงอาการหรือพฤติกรรมที่จะเป็นการรบกวนการเรียนของผู้อื่น

2. ขั้นปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 ขั้นการฟัง เน้นการฟังและจับจังหวะ โดยผู้วิจัยเลือกเพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว) เป็นเพลงอัตราจังหวะเร็วที่ไม่มีความยาวจนเกินไป เพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนให้สูงขึ้น

2.2 ขั้นการเลียนแบบ เน้นการสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออจากครู โดยให้นักเรียนสังเกตและปฏิบัติวิธีการเป่าที่ถูกต้อง ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม

2.3 ขั้นการทำซ้ำ เน้นฝึกปฏิบัติการฝึกฝน โดยปรับเวลาในการฝึกซ้อมให้มากขึ้น และมีการจัดการฝึกซ้อมนอกเวลาตามความเหมาะสม เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เรียนรู้อาจได้ช้า ตามหลักการซ้อมของซูซูกิโดย นพชัย อุบชิต (2558) ดังนี้ จัดเวลาในการซ้อมเป็น 3 ส่วน 1) การซ้อมคุณภาพเสียง (Tonalization) 2) การซ้อมเพื่อทบทวน และ 3) การซ้อมสำหรับเพลงใหม่ โดยใช้เวลาครึ่งชั่วโมงในการซ้อมและเน้นการฝึกฝนซ้ำ ๆ ตามหลักการของซูซูกิ เรื่องการทบทวนเพลงฝึกหัดที่เรียนไปแล้ว ได้แก่ เพลงพม่าเขว เพื่อให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพของการเล่น พร้อมไปกับท่าทางการเล่นที่ดีขึ้นและการแสดงออกทางความรู้สึกทางดนตรีที่เพิ่มพูนขึ้น

2.4 ขั้นการจดจำฝังใจ ให้นักเรียนบรรเลงการเป่าขลุ่ยเพียงออ ทั้งรายเดี่ยวและกลุ่ม จากนั้นประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออในวงรอบที่ 2

จากผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของนพชัย อุบชิต (2558) พบว่า ชุดฝึกทักษะทางดนตรีไทยตามแนวคิดของซูซูกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงใสขลุ่ยเพียงออ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.61/84.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิภารัตน์ คู่คิด (2555, น.5) ที่พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคคายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิชิ ซูซูกิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.15/80.18 และ 84.60/84.55 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคคายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิชิ ซูซูกิ เท่ากับ 0.6520 และ 0.7086 ตามลำดับ 3) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคคายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิชิ ซูซูกิ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางดนตรีหลังเรียนทั้ง 2 รูปแบบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) และ 4) นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซตาน โคคายและการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิชิ ซูซูกิ มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

5.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของ ชูชูกิ แสดงให้เห็นว่า การนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีของชูชูกิและหลักการจัดการบริหาร จัดการชั้นเรียนของวิลลวอร์ธ เปี่ยมจาด (2562) ในการจัดบรรยากาศด้านกายภาพและด้านจิตวิทยา สามารถส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนทั้งทางปฏิบัติและทางทฤษฎี โดย การจัดบรรยากาศที่เหมาะสมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ของเด็ก เพราะการเรียนท่ามกลาง บรรยากาศที่มีความสุข ผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกผ่อนคลายไม่กดดัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของวิภารัตน์ คูคิต (2555) กล่าวว่า ชินอิชิ ชูชูกิ สร้างหลักสูตรที่ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนดนตรีโดยอาศัยระยะเวลาอันสั้นและ ให้ความสำคัญกับ สภาพแวดล้อมของผู้เรียน ๆ สามารถมีพัฒนาการทางด้านทักษะในเรื่องต่าง ๆ และทางดนตรีเพียง สร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม โดยสิ่งแวดล้อมจะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ซึ่งเมื่อผู้เรียน สามารถปฏิบัติทักษะทางดนตรีได้ดีแล้ว จะส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีให้ นักเรียนมีความสนใจเนื้อหาประวัติ ทฤษฎีเกี่ยวกับบทเพลงและมีเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทยมากยิ่งขึ้น ดังที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เรื่อง ทักษะดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม จากนักเรียนจำนวน 30 คน อยู่ที่ ($\bar{X}$ =17.63, S.D.= 2.41) แสดงว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีคะแนนทาง ผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิจัยดังกล่าว มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของเหนือดวง พูลเพิ่ม (2559) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชูชูกิกับการ เรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 แสดงว่า การเรียนการสอน โดยใช้แนวคิดของชูชูกิสามารถพัฒนาทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีอย่างชัดเจน และ ผลวิจัยของ Destefanis (2004) ที่พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้ฟังเพลงทุกวันได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม

5.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาจารย์วิชาดนตรี ตามแนวคิดชูชูกิ เรื่อง ทักษะดนตรีไทย พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของชูชูกิมีความ เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้มีการปรับกิจกรรมการ เรียนรู้ตามขั้นตอนของชูชูกิและสอดแทรกการจัดสื่อ เนื้อหา การวัดประเมินผลและด้านบทบาทของ ครูผู้สอนให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนำแนวคิดของ Scott (1970) ที่ได้เสนอ แนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะทำให้เกิดผลเชิงปฏิบัติ คือ 1) งานควร มีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ 2) งานนั้นต้องมีการ วางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้กระบวนการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3) เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะดังนี้ 3.1) คนทำงานมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย 3.2) ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง 3.3) งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเรียนตามความสนใจและมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรม โดยเลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถค้นหาคำตอบได้ ทำให้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความพึงพอใจโดยภาพรวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้านพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.26) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.80$, S.D.= 0.06) โดยผู้วิจัยมีการใช้เครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลายและให้นักเรียนได้รับทราบผลการประเมินที่ชัดเจนทุกครั้งหลังการประเมิน รองลงมา คือ ด้านกิจกรรม ($\bar{X}=4.59$, S.D.= 0.18), ด้านสื่ออุปกรณ์ ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.29) และด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.04) ที่มีการคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียน การนำประโยชน์ไปใช้ในอนาคตและการใช้สื่อในการเรียนรู้ที่ทันสมัยและมีความหลากหลาย

ผลการวิจัยดังกล่าว มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมิรินทร์ ผาชัยภูมิ (2560) ที่พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้ชุดการฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของชูชุกี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับเหมาะสมมากและงานวิจัยของชวฤทธิ์ ใจงาม (2561, น.5) ศึกษาเรื่อง แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสาน ตามแนวคิดของชูชุกี ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชุกีมีประสิทธิภาพ 70.10/76.35 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 และ 2) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อแบบฝึกไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นบ้านอีสานตามแนวคิดของชูชุกี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.11) แสดงให้เห็นว่า แนวคิดของชูชุกีสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนเครื่องดนตรีหลากหลายประเภททั้งดนตรีไทยและดนตรีสากล

จากการวิจัยทำให้ทราบว่า กิจกรรมการเรียนรู้อัตนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย มีผลการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนตามเกณฑ์จำนวนนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตนตรีตามแนวคิดชูชุกี ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นตัวบ่งชี้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อัตนตรีโดยใช้แนวคิดของชูชุกีที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้จริง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีเพื่อการพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้แนวคิดของชูชูกิจิที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านอื่น ๆ

5.3.1.2 การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้แนวคิดของชูชูกิจิ ควรมีการนำเทคนิควิธีการอื่นมาประยุกต์ใช้ควบคู่ เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน

5.3.1.3 การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ ควรมีการจัดเวลากิจกรรมหรือแบบฝึกทักษะในการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทักษะทางดนตรีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชูชูกิจิ ในเนื้อหาด้านอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาและพัฒนาตัวแปรด้านอื่น เช่น เจตคติต่อการเรียนรู้วิชาดนตรี

5.3.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบระหว่างการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี โดยใช้แนวคิดของชูชูกิจิกับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีโดยการใช้แนวคิด หลักการหรือทฤษฎีของนักการดนตรีท่านอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลของการสอนปฏิบัติทักษะทางดนตรี

5.3.2.4 ควรมีการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การช่วยเหลือผู้เรียนตามความต้องการของผู้เรียนได้ตรงประเด็น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2561). *กิจกรรมดนตรีไทย 100 เปอร์เซ็นต์*. สืบค้นจาก http://www.culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=3144&filename=index
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สพฐ 293/2551)*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิติมา ปรีดีดิถก. (2529). *ทฤษฎีบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- คมสันต์ นิมนต์. (2554). *ดนตรีไทยในต่างประเทศ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัญ กาญจนประดิษฐ์. (2554). *ขลุ่ยเพียงออ*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิระ ว่องไว. (2556). *ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การเรียนรู้กระบวนการเผชิญสถานการณ์ ในสาระพัฒนาสังคมและชุมชนของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม. (2553). *ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ชนะศึก นิชานนท์. (2556 สิงหาคม 16). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน [เอกสารออนไลน์]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ชวฤทธิ์ ใจงาม. (2561). *แบบฝึกหัดไวโอลินโดยใช้เพลงพื้นฐานอีสานตามแนวคิดของชูชุกิ*. (วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต ชุกำแพง. (2553). *การวิจัยหลักสูตรและการสอน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรุทธ์ สุทจจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทจจิตต์. (2545). *สาระดนตรีศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุชฎี พรหมยงค์ บุญทัศนกุล. (2547). *สานฝันด้วยเสียงเพลง มาฝึกร้องเพลงกันเถิด!*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : บ้านเพลง.
- ทับทิม วงศ์หนองแวง. (2560). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยใช้การเรียนรู้การสอนแบบซินเนคติกส์ที่มีเว็บสนับสนุน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม*. (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ธรรนัส หินอ่อน. (2557). *การประสมวงดนตรีไทย*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธิดิมา อุปศรี. (2553). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยสารและสมบัติของสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราชภัฏรำไพพรรณีวิทยาการ)*. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นพชัย อุปชิต. (2558). *ผลการใช้ชุดฝึกทักษะดนตรีไทยตามแนวคิดของชูชุกิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เสียงไล่ขลุ่ยเพียงออ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราณี กองจินดา. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปิติมา ชิวพันธุ์ศรี. (2559). *ศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคที่จะใช้ดนตรีคลาสสิกเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้สำหรับเด็กทารก* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ไผ่งามพิทยาคม. (2561). *แผนการปฏิบัติงานโรงเรียนไผ่งามพิทยาคม พุทธศักราช 2561*.
ศรีสะเกษ: โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิศมัย ลาภมาก. (2553). *ปัญหาและวิธีการสอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียนประถมศึกษา*. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพโรจน์ คะเชนทร์. (2556). *การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. สืบค้นจาก
www.waltoongpel.com/Sarawichakarn/wichakarn/1-10/การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน10.pdf.
- ไพศาล วรคำ. (2561). *การวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- ภูมรินทร์ ฝาชัยภูมิ. (2560). *ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้ชุดการฝึกกีตาร์เบื้องต้นตามแนวคิดของซูซูกิในโรงเรียนดนตรีวรรณกานต์ จังหวัดขอนแก่น* (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต). มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2540). *เอกสารประกอบการสอนวิชาพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู*. พิมพ์ครั้งที่ 11. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2540). *การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสี เกษมสุข. (2535). *โลกทรรศน์ขลุ่ยไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. ม.ป.ท.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค.
- วริษฐา ศิริพงษ์กุล. (2557). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ดนตรี-นาฏศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 2*.
กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- วันวิสาข์ ภูมิสายตอน. (2560). *การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วิภารัตน์ คู่คิด. (2555). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะทางดนตรี เรื่องการบรรเลงดนตรีไทยเบื้องต้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซลตัน โคดาเยและแนวคิดของชินอิชิ ชูซูกิ. (วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมลวรรณ เปี่ยมจาด. (2562). การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ [เอกสารอัดสำเนา]. ศรีสะเกษ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
- วีรจิต พยอม. (2559). การวิเคราะห์เดี่ยวขลุ่ยเพียงออเพลง บุษลินลอยเลื่อน (สองชั้น) ทางครูปี่บ่คกลางทอง. (ดุริยนิพนธ์ ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์. (2558). วิจัยเชิงปฏิบัติการ Action Research. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (ครุศาสตร์), 2(1), 40.
- เวียงชัย อติรัตนวงษ์. (2553). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนขามแก่นนคร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศลใจ วิบูลย์กิจ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างเทคนิคการประสานงานของคีซาศิการอำเภอกับความพึงพอใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในสำนักงานคีซาศิการอำเภอเขตการศึกษา 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิธร ศรีวิเชียร. (2539). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2549). หลักสูตรดนตรีศึกษาพื้นฐานทั่วไป (General Music Education) ของสหรัฐอเมริกา : หลักสูตรที่มุ่งสร้างผู้สืบทอดทางวัฒนธรรมทางดนตรีที่มีคุณภาพ. เพลงดนตรี, 12(1), 25-28.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). ทฤษฎีการสอนแบบดั้งเดิม. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภสิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนโดยโครงการกับการเรียนรู้ตามคู่มือครู (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตาม ปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- สมาน เอกพิมพ์. (2560). *การจัดการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21*.
มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553).
เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย พุทธศักราช 2553 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำลี รักสุทธี และคณะ. (2541). *การจัดทำแผนการเรียนรู้หรือแผนการสอน*. กรุงเทพฯ: บริษัทศิริ
วัฒนา.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). *หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา. (2561). โมดูล 8 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน [เอกสารออนไลน์].
กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
สุกรี เจริญสุข. (2542). *คู่มือการอบรมครูชุกชีและการเป็นครูชุกชีเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย
ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุพรรณิ เหลือบุญชู. (2541). *การขับร้องเพลงไทย*. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนนมาลัย นิมนต์พันธ์. (2556). *หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานดนตรีนาฏศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1*.
(พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- เสกสรรค์ พรหมโซชา (2548). *การเปรียบเทียบทักษะทางด้านดนตรีและผลสัมฤทธิ์วิชาดนตรีของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดการเรียนการสอนดนตรีตามแบบโซตาน โ ค
ตายและคาร์ล ออฟ กับการจัดการเรียนการสอนแบบพื้นฐาน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- เหนือดวง พูลเพิ่ม. (2560). *การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของชุกชีร่วมกับการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องและความสามารถในการทำงานเป็นทีม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: ธุรกิจบัณฑิต.
- อภิญา อภิวิมลลักษณ์. (2562). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสามารถในการแก้
โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบชิปปาของนักเรียนชั้น
ปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- อำนาจ เจริญศิลป์. (2552). *เพลงประกอบการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: รุ่งแสง.
- เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แนวคิดสู่ปฏิบัติ*.
กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.

DeStefanis, R. (2004). *THE EFFECT OF PASSIVE LISTENING ON BEGINNING STRING STUDENTS' INSTRUMENTAL MUSIC PERFORMANCE* (Digital Respository.

Maryland: the University of Maryland.

Eubanks, R. (2015). *Essays in the Theory and Practice of the Suzuki Method* (Graduate Center). New York: City University of New York (CUNY).

Gilles, C. (2014). *Playing by ear in the suzuki method supporting Evidence And Concerts in the context of Piano playing* (Digital Respository). Ottawa: University of Ottawa.

Yamaha Music School. (ม.ป.ป.). *Yamaha Piano forte Electone Course*. มหาสารคาม : โรงเรียนดนตรียามาฮา. (อัดสำเนา).

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 2 ดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ทักษะดนตรีไทย

แผนการเรียนรู้เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว ภาคเรียนที่ 2/2561 เวลา 5 ชั่วโมง

สอนวันที่ .....

สอนโดย นางสาวบราลี อินทศรี

1. สาระสำคัญ

เพลงพม่าเขว เป็นเพลงไทยสำเนียงพม่า ใช้หน้าทับพม่า มีสองท่อน ท่อนละ 8 จังหวะ จัดอยู่ในประเภทเพลงเกร็ด ปัจจุบันนิยมเรียกว่า “เพลงช้าง” ตามเนื้อร้องที่แต่งขึ้นใหม่

2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่า ดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ม 2/4 ร้องเพลง และเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงพม่าเขวได้ (K)
2. สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวได้ (P)
3. มีความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีไทย (A)

4. สาระการเรียนรู้

- การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นการฟัง (30 นาที)

1. ครูเปิดซีดีเพลงพม่าเขวให้นักเรียนฟังพร้อมกัน 1 รอบและสนทนากับนักเรียนว่า รู้สึกคุ้นเคยกับทำนองเพลงนี้หรือไม่ มีชื่อเรียกว่าเพลงอะไร จากนั้นให้นักเรียนทุกคนลุกขึ้นร้องเพลง

และต้นท่าทางประกอบเพลงพม่าเขว (เพลงข้าง) พร้อมกันทั้งห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และบรรยากาศที่ผ่อนคลาย

2. ครูเปิดซีดีเพลงพม่าเขวอีก 2 รอบ ให้นักเรียนปรบมือให้ตรงจังหวะพร้อมกันทั้งห้องเรียน และสนทนาว่า เพลงพม่าเขวมีจังหวะและทำนองเพลงเป็นอย่างไร

ขั้นการเลียนแบบ (30 นาที)

1. ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่องการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงพม่าเขว ให้นักเรียนเพื่อศึกษาประวัติ และโครงสร้างของเพลง จากนั้นอภิปรายถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการอ่านร่วมกัน

2. ครูร้องโน้ตเพลงจากแผนภูมิให้นักเรียนฟัง 1 รอบ และให้นักเรียนร้องโน้ตเพลงพม่าเขว ที่ละวรรคไปพร้อมกันจับจบเพลง จากนั้นให้นักเรียนลองร้องโน้ตเพลงพร้อมปรบมือประกอบจังหวะไปด้วย

3. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออ เพลงพม่าเขวให้นักเรียนดู 2 รอบ เพื่อให้นักเรียนสังเกต วิธีการเป่าที่ถูกต้องและเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม

4. ให้นักเรียนทุกคนลองฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวไปที่ละวรรคอย่างช้า ๆ พร้อมกับ ครูโดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ 3 บรรทัดเพลง โดยครูสังเกตการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นการทำซ้ำ (30 นาที)

1. ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยพิจารณาความสามารถ จากนั้นให้ ฝึกฝนการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว โดยครูเลือกนักเรียนที่มีทักษะที่ดีเป็นหัวหน้ากลุ่มและคอย สาธิตพร้อมให้คำแนะนำสมาชิกในกลุ่ม

2. ครูตรวจสอบการเป่าขลุ่ยเพียงออแต่ละกลุ่มว่าถูกต้องหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนแต่ละคน

ขั้นการจำจดฝังใจ (30 นาที)

1. นักเรียนออกมานำเสนอการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม ครูให้ คำแนะนำพร้อมประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน โดยยังไม่เก็บคะแนน

2. เมื่อออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม ครูให้นักเรียนเป่าเพลงพม่าเขวพร้อมกัน 3 บรรทัดทั้ง ห้องเรียน โดยครูตีฉิ่งประกอบจังหวะ 3 รอบ เพื่อให้เกิดความชำนาญ

3. ครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปฝึกฝนแบบฝึกทักษะเพลงพม่าเขวเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นการเลียนแบบ (1ชั่วโมง)

1. ครูสาธิตการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวในบรรทัดที่ 4 ให้นักเรียนดู 3 รอบ เพื่อให้ นักเรียนสังเกตวิธีการเป่าที่ถูกต้องและเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีข้อสงสัยซักถาม
2. ให้นักเรียนทุกคนลองฝึกเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวบรรทัดที่ 4 ไปที่ละวรรคอย่างช้า ๆ พร้อมกับครู โดยครูสังเกตการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 4

ขั้นการทำซ้ำ (30นาที)

1. ครูแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม (กลุ่มเดิมในชั่วโมงที่แล้ว) โดยลดความสามารถจากนั้นให้ ฝึกฝนการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว โดยครูเลือกนักเรียนที่มีทักษะที่ดีเป็นหัวหน้ากลุ่มและคอย สาธิตพร้อมให้คำแนะนำสมาชิกในกลุ่ม
2. ครูตรวจสอบการเป่าขลุ่ยเพียงออแต่ละกลุ่มว่าถูกต้องหรือไม่ พร้อมให้คำแนะนำแก่นักเรียนแต่ละคน

ขั้นการจำจุดฝังใจ (30นาที)

1. นักเรียนออกมานำเสนอการเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวหน้าชั้นเรียนที่ละกลุ่ม ครูให้ คำแนะนำพร้อมประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียน
2. เมื่อออกมาแสดงจนครบทุกกลุ่ม ครูให้นักเรียนเป่าเพลงพม่าเขวพร้อมกันทั้งห้องเรียน โดยครูตีฉิ่งประกอบจังหวะ 3 รอบ เพื่อให้เกิดความชำนาญ
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนกลับไปฝึกฝนแบบฝึกทักษะเพลงพม่าเขวเพิ่มเติมให้เกิดความ ชำนาญและแม่นยำ พร้อมอัปเดตคลิปวิดีโอตนเองเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวส่งลงกลุ่มใน Facebook ทุกวัน โดยครูจะตรวจผลงานการบรรเลงและพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนและส่งบันทึกประวัติ และโครงสร้างเพลงพม่าเขวลงสมุดบันทึก

ชั่วโมงที่ 5

ทดสอบทักษะปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ เพลง พม่าเขว ทำรายการเรียนรู้ (รายบุคคล)

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ - อธิบายประวัติและโครงสร้างเพลงพม่าเขวได้	ตรวจประเมินจากผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. ด้านทักษะและกระบวนการ - สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขวได้	ประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ	แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ	ใช้เกณฑ์ผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป
3. ด้านคุณลักษณะ - ความภาคภูมิใจในตนเองและตระหนักถึงคุณค่าของคนตรีไทย	การสังเกตพฤติกรรม การเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

7. สื่อการเรียนรู้

1. ซีดีเพลงพม่าเขว
2. เครื่องเล่นแผ่นซีดี
3. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขว
4. แผนภูมิโน้ตเพลง พม่าเขว
5. ขลุ่ยเพียงออ
6. ฉิ่ง 1 คู่
7. สมุดบันทึก

8. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
     แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
     แนวทางการแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
     เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ (ผู้สอน)

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของฝ่ายวิชาการ

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(นางสาวศุทธิยา โสมนัสกุล)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของฝ่ายบริหาร

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(ว่าที่ร้อยตรีบุญวิทย์ ไชยช่วย)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การเป่าขลุ่ยเพียงออเพลงพม่าเขา

ประวัติและโครงสร้างเพลงพม่าเขา

เพลงพม่าเขา เป็นเพลงไทยสำเนียงพม่า ใช้หน้าทับพม่า มีสองท่อน ท่อนละ 8 จังหวะ จัดอยู่ในประเภทเพลงเกร็ด นายบุญยงค์ เกตุคง นำไปดัดแปลงเป็นเพลงเถาเรียกชื่อใหม่ว่า “เพลงชเวดากอง” ต่อมาคุณหญิงจีน ศิลปะบรรเลง (ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ประจำปี พ.ศ. 2530) ได้ประพันธ์คำร้องขึ้นมา เรียกว่า “เพลงซ่าง” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายจนได้รับการยกย่องและคัดเลือกให้บรรจุในศูนย์วัฒนธรรมแห่งเอเชียเพื่อยูเนสโก (Asian Culture For UNESCO: ACCU) โดยมีเนื้อร้องดังนี้

“ซ่าง ซ่าง ซ่าง หนูรู้จักซ่างหรือเปล่า
ซ่างมันตัวโตไม่เบา จมูกมันยาวเรียกว่า งวง
สองเขี้ยวซ่างงวงเรียกว่า งา มีหูมีตาหางยาว”

ที่มา : http://www.culture.go.th/subculture3/images/M_images/khunyingchinn.pdf

โน้ตเพลงพม่าเขา

----	--- ซ	--- ซ	--- ซ	----	- ซ - ม	-- ร ม	- ซ - ด
----	--- ซ	--- ซ	--- ซ	----	- ซ - ม	-- ร ม	- ซ - ด
----	- ซ - ม	- ร - ม	- ด - ร	- ด - ล	- ด - ด	- ซ - ล	- ด - -
- ด - ล	- ด - ด	- ซ - ล	- ด - -	- ซ - ล	- ซ - ม	--- ร	--- ด

ที่มา : <http://www.youtube.com/watch?v=8CtgWCiYzoY>

แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ วงรอบปฏิบัติการที่ 1
รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยเพียงออในบทเพลงที่กำหนดต่อไปนี้

เพลงพม่าเขว (สองชั้น)

- - - -	- - - ช	- - - ช	- - - ช	- - - -	- ช - ม	- - ร ม	- ช - ด
- - - -	- - - ช	- - - ช	- - - ช	- - - -	- ช - ม	- - ร ม	- ช - ด
- - - -	- ช - ม	- ร - ม	- ด - ร	- ด - ล	- ด - ด	- ช - ล	- ด - -
- ด - ล	- ด - ด	- ช - ล	- ด - -	- ช - ล	- ช - ม	- - - ร	- - - ด

แบบประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ วงรอบปฏิบัติการที่ 2
รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเป่าขลุ่ยเพียงออตามบทเพลงที่กำหนดต่อไปนี้

เพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว)

ท่อน 1

ด ล ล ล	ด ล ล ล	ด ช ช ช	ด ล ช ม	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ล ช ม	ช ม ร ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลับต้น

ท่อน 2

ช ล ด ร	ม ร ด ล	ช ม ช ล	ช ล ด ร	ช ม ร ด	ช ด ร ม	ช ล ช ม	ช ม ร ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

กลับต้น

แบบบันทึกการประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ
รายวิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ท่าทาง กิริยา บุคลิก และ ความ มั่นใจ (3)	ความ แม่นยำ ในการ บรรเลง ทำนอง (3)	ความ แม่นยำ ของ จังหวะ (3)	การ ควบคุม คุณภาพ เสียง (3)	ความ ไพเราะ (3)	รวม (15)

กำหนดเกณฑ์การประเมินคะแนนรวมการบรรเลงขลุ่ยดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับ
12-15	ดีเยี่ยม
10-11	ดี
7-9	ปานกลาง
4-6	พอใช้
1-3	ปรับปรุง

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การประเมินทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออ
รายวิชา ดนตรี- นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	เกณฑ์
1. ท่าทางกิริยา บุคลิกและความมั่นใจ	3 คะแนน หมายถึง มีท่าทาง ท่าจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออที่ถูกต้องตามหลักการ มีความมั่นใจในตนเอง 2 คะแนน หมายถึง มีท่าทาง ท่าจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออ ที่ถูกต้องตามหลักการ แต่ขาดความมั่นใจในตนเอง 1 คะแนน มีท่าทาง ท่าจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออ ส่วนใดส่วนหนึ่งที่ต้องปรับปรุง และยังคงขาดความมั่นใจในตนเอง 0 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้องตามหลักการ ขาดความมั่นใจ
2. ความแม่นยำในการบรรเลงทำนอง	3 คะแนน หมายถึง สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตามทำนองเพลงได้ถูกต้องแม่นยำครบถ้วนตลอดเพลง 2 คะแนน หมายถึง สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตามทำนองเพลงได้ถูกต้องเป็นส่วนมาก มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย 1 คะแนน สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตามทำนองเพลงได้ถูกต้องบางส่วน มีข้อผิดพลาดมาก 0 คะแนน หมายถึง เป่าไม่ถูกต้องและบรรเลงไม่จบ
3. ความแม่นยำของจังหวะ	3 คะแนน หมายถึง สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอตลอดเพลง 2 คะแนน หมายถึง สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอเป็นส่วนมาก มีจังหวะช้าหรือเร็วไปในบางช่วงเล็กน้อย 1 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอ มีข้อผิดพลาดมาก 0 คะแนน หมายถึง เล่นผิดไปจากจังหวะของเพลงที่กำหนดไว้
4. การควบคุมคุณภาพเสียง	3 คะแนน หมายถึง เสียงมีความชัดเจน โปรงใส, เสียงไม่เพี้ยนและเป่าตอดลิ้นได้ เสียงที่ชัดเจน 2 คะแนน หมายถึง เป่าเสียงชัดเจน, มีเสียงเพี้ยนบ้างไม่เกิน 3 ครั้ง และเป่าตอดลิ้นได้แต่เสียงยังไม่เรียบ 1 คะแนน หมายถึง เป่าเสียงไม่ชัดเจน, มีเสียงอื่นแทรก, เสียงเพี้ยนมากกว่า 3 ครั้ง และไม่สามารถเป่าตอดลิ้นได้ 0 คะแนน หมายถึง ไม่สามารถปฏิบัติได้
5. ความไพเราะ	3 คะแนน หมายถึง ระดับความดังของเสียงไม่ดังและไม่เบาจนเกินไป, มีความคล่องแคล่วในการเป่า ควบคุมเสียงไพเราะเหมาะสมสอดคล้องกับทำนองเพลง 2 คะแนน หมายถึง ระดับความดังของเสียงไม่ดังและไม่เบาจนเกินไป แต่เป่าขลุ่ยเพียงออไม่คล่องแคล่ว ควบคุมเสียงไพเราะเหมาะสมสอดคล้องกับทำนองเพลงบางช่วง 1 คะแนน หมายถึง ระดับความดังของเสียงไม่สม่ำเสมอ, เป่าเสียงดังบ้าง เบาบ้าง, เป่าไม่คล่องแคล่ว ไม่สามารถควบคุมเสียงให้ไพเราะเหมาะสมสอดคล้องกับทำนองเพลง 0 คะแนน หมายถึง เป่าเสียงเบาหรือดังจนเกินไปและบรรเลงไม่จบเพลง

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง ทักษะดนตรีไทย

วิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้อง

- ถ้าเราปิดรูขลุ่ยเพียงออทุกรูจะเป็นเสียงอะไร

ก. เสียง ซอล	ข. เสียง เร
ค. เสียง มี	ง. เสียง โด
- ถ้าเราเปิดรู 2 รู ด้านล่างจะได้เสียงอะไร

ก. เสียง โด	ข. เสียง เร
ค. เสียง มี	ง. เสียง ฟา
- ถ้าเราต้องการเสียงฟา จะต้องเปิดนิ้วกี่นิ้ว

ก. 1 นิ้ว	ข. 2 นิ้ว
ค. 3 นิ้ว	ง. 4 นิ้ว
- “เป่าลมออกไปครึ่งหนึ่ง และเก็บลมส่วนหนึ่งไว้ในกระพุ้งแก้ม จากนั้นหายใจเข้าพร้อมต้นลมที่เก็บไว้ในกระพุ้งแก้มออกไปในเวลาเดียวกัน” การเป่าลักษณะดังกล่าว เรียกว่าเทคนิคการเป่าใด

ก. การเป่าตอดลิ้น	ข. การระบายลม
ค. การเป่าตอดลม	ง. การเป่าเสียงครั้น
- ตัวโน้ต หมายถึง ข้อใด

ก. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนระดับเสียงหรือความยาวของเสียง
ข. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงร้อง
ค. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนทำนองหลัก
ง. สัญลักษณ์ที่ใช้แทนจังหวะยกและจังหวะตก
- นิ้วก้อยที่ปิดรูขลุ่ยเป็นมือที่จับช่วงไหน

ก. มือล่าง	ข. มือบน
ค. ทั้งสองมือ	ง. ไม่ใช้นิ้วก้อยเลย
- เครื่องหมาย _ _ _ _ มีค่าความยาวของเสียงเท่ากับกี่จังหวะ

ก. 1 จังหวะ	ข. 1/2 จังหวะ
ค. 1/4 จังหวะ	ง. 3/4 จังหวะ

8. โน้ตเพลงไทย 1 บรรทัด แบ่งออกเป็นกี่ห้อง
- ก. 2 ห้อง
ข. 4 ห้อง
ค. 6 ห้อง
ง. 8 ห้อง
9. ข้อใดไม่ใช่วิธีการเก็บดูแลรักษาขลุ่ย
- ก. แขน้ำผึ้งให้ท่วมปากนกแก้ว
ข. ใช้แอลกอฮอล์เช็ด
ค. นำขลุ่ยมาซัอมบ่อยๆ
ง. แขน้ำตาลสดหรือน้ำตาลเมา
10. รูปร่างเสียงมีหน้าที้อย่างไร
- ก. เป็นวัสดุประกอบรูส่งลม
ข. สร้างระดับเสียงสูง-ต่ำต่าง ๆ
ค. ทำให้เกิดการหักเหของลมเกิดเสียง
ง. สร้างเสียงพิเศษ ที่เกิดจากการใช้เยื่อไม้ไผ่
11. ถ้าเลาขลุ่ยแตกร้าว ควรซ่อมแซมอย่างไร
- ก. นำไปแช่น้ำนาน ๆ
ข. ใช้ตะกั่วที่กำลังหลอมละลายอุดรอยร้าว
ค. ใช้กาวยสังเคราะห์หยอดตามรอยแตก แล้วใช้ด้ายพันโดยรอบ
ง. เอาน้ำผึ้งมาทาแล้วทิ้งไว้ให้แห้ง
12. ถ้าเป่าขลุ่ยเพียงออ โดยเปิดนิ้วหมดยกเว้นนิ้วชี้มีอบน และเปิดรูนิ้วค้ำ จะเป็นเสียงโน้ตตัวใด
- ก. เสียง ฟา
ข. เสียง โด สูง (ด)
ค. เสียง โด
ง. เสียง เร
13. ใน 1 ห้องเพลง สามารถมีโน้ตเพลงไทยกี่ตัวโน้ต
- ก. 1
ข. 2
ค. 3
ง. 4
14. ข้อไม่ใช่ส่วนประกอบของขลุ่ยเพียงออ
- ก. ปากนกแก้ว
ข. รูนิ้วค้ำ
ค. ดาก
ง. ลิ้น
15. “เพลงพม่าเขว” ปัจจุบันนิยมเรียกว่าเพลงใด
- ก. เพลงหนูมาลี
ข. เพลงชาติไทย
ค. เพลงสีนวล
ง. เพลงช้าง

16. ข้อใดเป็นการดูแลรักษาขลุ่ยเพียงออได้ดีที่สุด
- เป่าล้างทำความสะอาดขลุ่ยเพียงออในอ่างน้ำทุกครั้งหลังการใช้งาน
  - เป่าลมให้ขลุ่ยเพียงออแห้งสนิททุกครั้ง เพื่อให้ขลุ่ยเพียงออมีเสียงดังกังวานขึ้น
  - ป้อนาขลุ่ยเพียงออไปตากแดดให้นานที่สุดเพื่อป้องกันมอดและแมลง
  - เป่าเก็บขลุ่ยไว้ในถุงเก็บขลุ่ยทุกครั้งเมื่อไม่มีการใช้งาน
17. เพลงแขกบรเทศ (ชั้นเดียว) จัดเป็นเพลงที่มีอัตราจังหวะอย่างไร
- ช้า
  - ปานกลาง
  - เร็ว
  - ไม่มีข้อใดถูก
18. ผู้ประพันธ์ “เพลงซ่าง” คือข้อใด
- คุณหญิงจีน ศิลปบรรเลง
  - ครูศร ศิลปะบรรเลง
  - ครูเทียบ คงลายทอง
  - ครูเจริญใจ สุนทรวาทีน
19. ผู้ประพันธ์ “เพลงแขกบรเทศ” คือข้อใด
- พระประดิษฐไพเราะ
  - คุณหญิงจีน ศิลปบรรเลง
  - ครูเทียบ คงลายทอง
  - ครูศร ศิลปะบรรเลง
20. ข้อใดเป็นลักษณะขลุ่ยที่ดี
- เสียงต้องไม่เพี้ยน
  - จะต้องเจาะอย่างประณีตขนาดความกว้างของรูต้องเหมาะกับขนาดของไม้
  - กินลมน้อยไม่หนักแรงเวลาเป่า
  - ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง ทักษะดนตรีไทย

1. ง	11. ค
2. ค	12. ข
3. ค	13. ง
4. ข	14. ง
5. ก	15. ง
6. ก	16. ง
7. ก	17. ค
8. ง	18. ก
9. ข	19. ก
10. ข	20. ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของชูชุกิ

ชื่อครูผู้สอน ..... กลุ่มสาระการเรียนรู้ .....

รายวิชา ..... รหัสวิชา ..... ชั้น ..... ปีการศึกษา .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

กิจกรรม	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหา					
1) เนื้อหาสาระด้านความรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม					
2) เนื้อหาสาระมีความกระชับและชัดเจน					
3) เนื้อหาสาระและเพลงที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความยากง่ายที่เหมาะสม					
4) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในอนาคตได้					
2. ด้านกิจกรรม					
5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ					
6) กิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกทักษะทางดนตรีต่าง ๆ ที่ชัดเจน ช่วยให้เรียนรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออได้อย่างเข้าใจง่าย					
7) มีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเพียงพอ					
8) นักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
3. ด้านสื่ออุปกรณ์					
9) แบบฝึกทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน					
10) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ					
11) สื่อการสอนมีความทันสมัย ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น					
12) การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายตรงกับความสนใจของผู้เรียน					
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
13) มีเครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย					
14) ได้รับทราบผลการประเมินที่ชัดเจนทุกครั้งหลังการประเมิน					
15) ได้รับคำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องที่ชัดเจน					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

แบบบันทึกอนุทินการเรียนรู้

วิชา ดนตรี-นาฏศิลป์ รหัสวิชา ศ22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน : บราลี อินทศรี

วันที่ ..... เดือน ..... ปี .....

ครั้งที่ ..... เรื่อง ..... เวลาเรียน .....

1. สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้

.....

.....

.....

2. สิ่งที่ต้องการเรียนรู้/เพิ่มเติม

.....

.....

.....

3. ความคิดเห็นที่มีต่อขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

4. สิ่งที่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้

.....

.....

.....

5. นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผลการหาคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ข.1

ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	คะแนนความ					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
	คิดเห็นของ								
	ผู้เชี่ยวชาญ								
1	2	3	4	5					
1. ด้านสาระสำคัญ									
1.1 ความถูกต้อง	4	4	4	5	5	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
1.2 แสดงความคิดหลักได้ชัดเจน	3	4	4	4	5	20	4	0.71	เหมาะสมดี
1.3 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3	4	5	5	5	22	4.4	0.89	เหมาะสมดี
2. ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้									
2.1 นำไปปฏิบัติได้	4	4	4	5	5	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4	4	5	5	4	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
2.3 สอดคล้องกับกิจกรรม	3	4	5	5	4	21	4.2	0.83	เหมาะสมดี
2.4 ระบุพฤติกรรมที่วัดประเมินได้ชัดเจน	3	4	4	4	5	20	4	0.71	เหมาะสมดี
2.5 ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย	4	4	5	5	5	23	4.6	0.55	เหมาะสมดีมาก
3. ด้านสาระการเรียนรู้/กิจกรรมการเรียนรู้									
3.1 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3	4	5	4	5	21	4.2	0.83	เหมาะสมดี
3.2 สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา	3	4	4	5	5	21	4.2	0.83	เหมาะสมดี
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย	3	4	4	4	5	20	4	0.71	เหมาะสมดี
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนได้ชัดเจน	4	4	3	5	5	21	4.2	0.83	เหมาะสมดี
3.5 กิจกรรมเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	5	4	4	4	5	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
3.6 กิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนการสอนตามแนวคิดของชูชูกิ	4	4	5	5	5	23	4.6	0.55	เหมาะสมดีมาก

(ต่อ)

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนความ					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
	คิดเห็นของ								
	ผู้เชี่ยวชาญ								
1	2	3	4	5					
4. ด้านสื่อ อุปกรณ์/แหล่งเรียนรู้									
4.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และกิจกรรม	3	4	4	5	3	19	3.8	0.84	เหมาะสมดี
4.2 สื่อมีความเหมาะสมผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	3	4	5	5	5	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
4.3 สนองต่อจุดประสงค์การเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้	3	4	5	4	4	20	4	0.71	เหมาะสมดี
5. ด้านการวัดและประเมินผล									
5.1 การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระสำคัญ	3	4	4	5	4	20	4	0.71	เหมาะสมดี
5.2 ใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้เหมาะสม	3	4	4	5	4	20	4	0.71	เหมาะสมดี
5.3 มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	3	4	4	4	4	19	3.5	0.45	เหมาะสม ค่อนข้างดี
เฉลี่ยคะแนนรวม						420	4.12	0.68	เหมาะสมดี

ตารางที่ ข.2

ผลการประเมินคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติการเป่าขลุ่ยเพียงออ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
	3	2	1	0	1	2	3	4	5				
1. ท่าทาง กิริยา บุคลิก และความ มั่นใจ	มีท่า นั่ง ทำจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออ ถูกต้องตามหลักการ มีความมั่นใจในตนเอง	มีท่า นั่ง ทำจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออ ถูกต้องตามหลักการ แต่ขาดความมั่นใจในตนเอง	มีท่า นั่ง ทำจับขลุ่ยเพียงออ และท่าเป่าขลุ่ยเพียงออ ถูกต้องตามหลักการ ปรับปรุง และยังคงขาดความมั่นใจในตนเอง	ไม่สามารถปฏิบัติท่าทางได้ถูกต้องตามหลักการ ขาดความมั่นใจ	4	4	4	5	5	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
2. ความ แม่นยำใน การบรรเลง ทำนอง	สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตามทำนองเพลงได้ถูกต้อง แม่นยำครบถ้วนตลอดเพลง	สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออตามทำนองเพลงได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย	สามารถเป่าขลุ่ยเพียงออเป่าไม่ถูกต้องและบรรเลงไม่จบถูกต้องบางส่วนมีข้อผิดพลาดมาก	เป่าไม่ถูกต้องและบรรเลงไม่จบ	4	4	5	5	4	22	4.4	0.55	เหมาะสมดี
3. ความ แม่นยำของ จังหวะ	สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอตลอดเพลง	สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอเป็นส่วนใหญ่ มีจังหวะช้าหรือเร็วไปในช่วงเล็กน้อย	ไม่สามารถควบคุมความเร็วของจังหวะได้คงที่สม่ำเสมอ มีข้อผิดพลาดมาก	บรรเลงผิดไปจากจังหวะของเพลงที่กำหนดไว้	3	4	5	5	4	21	4.2	0.83	เหมาะสมดี

(ต่อ)

ตารางที่ ข.2 (ต่อ)

ประเด็นการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า เฉลี่ย	S.D.	สรุป ผล
	3	2	1	0	1	2	3	4	5				
4. การควบคุม คุณภาพเสียง	เสียงมีความชัดเจน โปร่งใส, เสียงไม่ เพี้ยนและเป่าตอดลิ้น ได้ เสียงที่ชัดเจน	เป่าเสียงชัดเจน, มีเสียง เพี้ยนบ้างไม่เกิน 3 ครั้ง และเป่าตอดลิ้น ได้แต่เสียงยังไม่เรียบ	เป่าเสียงไม่ชัดเจน, มี เสียงอื่นแทรก, เสียง เพี้ยนมากกว่า 3 ครั้ง และไม่สามารถเป่า ตอดลิ้นได้	ไม่สามารถปฏิบัติ ได้	3	4	4	4	5	20	4	0.71	เหมาะสมดี
5. ความ ไพเราะ	ระดับความดังของ เสียงไม่ดังและไม่เบา จนเกินไป, มีความ คล่องแคล่วในการ เป่า ควบคุมเสียง ไพเราะเหมาะสม สอดคล้องกับทำนอง เพลง	ระดับความดังของเสียง ไม่ดังและไม่เบา จนเกินไป แต่เป่าขลุ่ย เพียงออไม่คล่องแคล่ว ควบคุมเสียงไพเราะ เหมาะสมสอดคล้อง กับทำนองเพลงบาง ช่วง	ระดับความดังของเสียง ไม่สม่ำเสมอ, เป่าเสียง ดังบ้าง เบาบ้าง, เป่า ไม่คล่องแคล่ว ไม่ สามารถควบคุมเสียง ให้ไพเราะเหมาะสม สอดคล้องกับทำนอง เพลง	เป่าเสียงเบาหรือดัง จนเกินไปและ บรรเลงไม่จบเพลง	4	4	5	5	5	23	4.6	0.55	เหมาะสมดี มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม										21.6	4.32	0.63	เหมาะสมดี

(ต่อ)

ตารางที่ ข.3

ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	ความคิดเห็น
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	+1
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	แน่ใจว่าวัดได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	0
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	ไม่แน่ใจว่าวัดได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	-1
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	แน่ใจว่าวัดไม่ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
	รวมคะแนนเฉลี่ย					5	1.00	ใช้ได้	

ตารางที่ ข.4

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
1	.70	.22
2	.42	.26
3	.56	.35
4	.52	.31
5	.62	.64
6	.42	.47
7	.54	.34
8	.40	.29
9	.68	.41
10	.58	.41
11	.64	.45
12	.78	.57
13	.62	.42
14	.62	.64
15	.42	.52
16	.50	.58
17	.60	.59
18	.58	.59
19	.67	.52
20	.51	.64

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะดนตรีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สูตร โลเวท (Lovett Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73

ตารางที่ ข.5

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญต่อการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล	หมายเหตุ
	1	2	3	4	5				
1	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
2	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	ความคิดเห็น
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	+1
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	แน่ใจว่าวัด
6	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8	ใช้ได้	ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	0
10	+1	0	+1	+1	+7	4	0.8	ใช้ได้	ไม่แน่ใจว่า
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	วัดได้
12	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้	
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	-1
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้	แน่ใจว่าวัด ไม่ได้
รวมคะแนนเฉลี่ย						4.6	0.92	ใช้ได้	

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดของชูชูกิ

คนที่	ทดสอบก่อนเรียน (20)	ทดสอบหลังเรียน (20)
1	7	14
2	5	20
3	6	19
4	8	18
5	5	18
6	7	19
7	6	19
8	9	19
9	8	16
10	8	20
11	6	18
12	5	8
13	7	16
14	9	18
15	9	16
16	9	16
17	11	20
18	7	18
19	5	18
20	0	15
21	8	18
22	7	18
23	8	20
24	7	20
25	9	20
26	10	18
27	11	16
28	11	18
29	8	18
30	9	18
รวม	225	529
ค่าเฉลี่ย	7.5	17.63
S.D.	2.27	2.41
ร้อยละ	37.5	88.17

ตารางที่ ค.2

ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านเนื้อหา			
1) เนื้อหาสาระด้านความรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออมีความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม	4.23	0.81	พอใจมาก
2) เนื้อหาสาระมีความกระชับและชัดเจน	4.20	0.62	พอใจมาก
3) เนื้อหาสาระและเพลงที่ใช้ฝึกปฏิบัติมีความยากง่ายที่เหมาะสม	4.30	0.75	พอใจมาก
4) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ประโยชน์ในอนาคตได้	4.23	0.82	พอใจมาก
รวม	4.24	0.04	พอใจมาก
2. ด้านกิจกรรม			
5) กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ	4.33	0.71	พอใจมาก
6) กิจกรรมมีขั้นตอนการฝึกทักษะทางดนตรีต่าง ๆ ที่ชัดเจน ช่วย ให้เรียนรู้การเป่าขลุ่ยเพียงออได้อย่างเข้าใจง่าย	4.63	0.57	พอใจมากที่สุด
7) มีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเพียงพอ	4.67	0.66	พอใจมากที่สุด
8) นักเรียนและครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	4.73	0.64	พอใจมากที่สุด
รวม	4.59	0.18	พอใจมากที่สุด
3. ด้านสื่ออุปกรณ์			
9) แบบฝึกทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออมีความยากง่ายเหมาะสม กับผู้เรียน	4.17	0.75	พอใจมาก
10) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	4.50	0.57	พอใจมาก
11) สื่อการสอนมีความทันสมัย ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น	4.80	0.41	พอใจมากที่สุด
12) การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายตรงกับความสนใจของ ผู้เรียน	4.23	1.06	พอใจมาก
รวม	4.43	0.29	พอใจมาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
13) มีเครื่องมือการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมที่หลากหลาย	4.77	0.74	พอใจมากที่สุด
14) ได้รับความทราบผลการประเมินที่ชัดเจนทุกครั้งหลังการประเมิน	4.77	0.63	พอใจมากที่สุด
15) ได้รับคำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องที่ชัดเจน	4.87	0.68	พอใจมากที่สุด
รวม	4.80	0.06	พอใจมากที่สุด
โดยรวม	4.50	0.26	พอใจมาก

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์จรูญ กาญจนประดิษฐ์
กศ.บ. (ดุริยางคศาสตร์ไทย) ศป.ม. (มานุษยดุริยางควิทยา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีไทยและดนตรีสากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ประสพสุข ฤทธิเดช
กศ.บ. (ภาษาไทย) ศศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) ปร.ด. (ไทศึกษา)
ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. อรรณู ชูยกระเดื่อง
วุฒิการศึกษา กศ.ด (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรกานต์ จังหาร
ค.อ.ด. (วิจัยและการพัฒนาหลักสูตร)
สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
5. ว่าที่ร้อยตรี ภัสพล เหง้าโคกงาม
กศ.ม. (การวิจัยทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนนาสีนวลพิทยาคาร จังหวัดมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๘๙๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์รัฐ กาญจนประดิษฐ์

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดีสาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒
 ที่ ศศ พิเศษ/๒๕๖๑ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑
 เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพสุข ฤทธิเดช

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
 หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
 ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
 มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)
 รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ
 รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒

ที่ ศศ พิเศษ/๒๕๖๑

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต.ดร.อรรฎู ชูยกระเดื่อง

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ

รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร.๑๘๒

ที่ คศ พิเศษ/๒๕๖๑

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรกันต์ จังหาร

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ

รักษาราชการแทน คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๘๔๐๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน ว่าที่ ร.ต.ภัสพล เห่งโคกงาม

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าลู่เพียงอของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ
- ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
  - ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
  - ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
  - อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขอแสดงความนับถือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๘๙๐๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม
๔๔๐๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร

ด้วย นางสาวบราลี อินทศรี รหัสประจำตัว ๖๐๘๐๑๐๕๒๐๑๐๙ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการเรียนการสอน รูปแบบการศึกษาในเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โดยใช้แนวคิด
ของซูซูกิ” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือ
และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๓๒ คน
เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษิต บุญทองเถิง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
โทรศัพท์ ๐๔๓-๗๑๒๒๓๓

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	นางสาวบราลี อินทศรี
วัน เดือน ปี เกิด	7 กรกฎาคม 2537
ที่อยู่ปัจจุบัน	823/7 หมู่บ้านโชคชัยวิลล่า ถนนศรีปราสาท ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ 32110
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนไผ่งามพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ตำแหน่ง	ครูผู้ช่วย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	มัธยมต้น โรงเรียนสุรวิทยาคาร
พ.ศ. 2555	มัธยมปลาย โรงเรียนสุรวิทยาคาร
พ.ศ. 2559	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาดุริยางคศิลป์ แขนงวิชาดนตรีไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) หลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม